Kampenhout-Sas

Ruim 270 jaar geleden, werd met man en macht gegraven
door honderden Ardense boeren, gezwind,
die al hun krachten gaven voor het kanaal
dat Leuven met de Dijle verbindt.

Met halverwege, het Sas van Kampenhout,
door menig cafés en herbergen omringd
die garant stonden voor drank, voedsel en vertier.
Dagjesmensen uit de stad genoten hier
van zuivere lucht, rust en visplezier.

Men trof er boottrekkers, brugwachters, kolenhandelaars
allerlei ambachten uit lang vervlogen tijd,
het Sas was een ware bron van gonzende bedrijvigheid.

Wat er heden overblijft is pure nostalgie,
de tol van de vooruitgang is duur
zowat alle huizen moesten plaats ruimen
voor nieuwe technologie en weginfrastructuur.

De gemoedelijke sfeer van toen is vergaan,
weg is het ooit zo bruisend leven
één enkel huis is blijven staan,
de sereniteit van het kanaal is altijd gebleven.

foto collectie A.-Ch. Gyselinckx

Els Smedts,
dorpsdichter Kampenhout

oktober 2022

Landschapsevolutie van Villaret tot heden (deel 1)

De evolutie van de regio Kampenhout-Sas kan best geïllustreerd worden aan de hand van enkele kaarten en luchtfoto's.
De afbakening van de regio is gebaseerd op de perceelsgrenzen uit de kadasterkaarten van Popp uit 1858.
In het zuiden en zuidwesten de Weisetterbeek, in het noordwesten de gemeentegrens met Boortmeerbeek (Leibeek), in het noordoosten de huidige Oudestraat, in het zuidoosten de huidige Vaartstraat en Schransstraat tot aan de Weisetterbeek.
Het gebied wordt doorkruist door de steenweg Mechelen-Leuven (aangelegd in 1730), de Haachtsesteenweg (aangelegd in 1825-1827), Vekestraat, een deel van de huidige Bosstraat en uiteraard de Leuvense vaart. Een deel van de wijk Vogelzang valt eveneens binnen deze zone.

1745-1748 Villaretkaart *Het Weisetterbos besloeg het grootste deel van wat nu het handelsgebied van Kampenhout-Sas is. In de loop der tijden vindt men verschillende namen : Bois de Hoisette, Weisetter, Lysbetterbos, Neisetter, Verbranden Bosch. Vooraleer het kanaal werd gegraven werd dit bos enkel doorkliefd door de in 1730 aangelegde steenweg Leuven-Mechelen.*

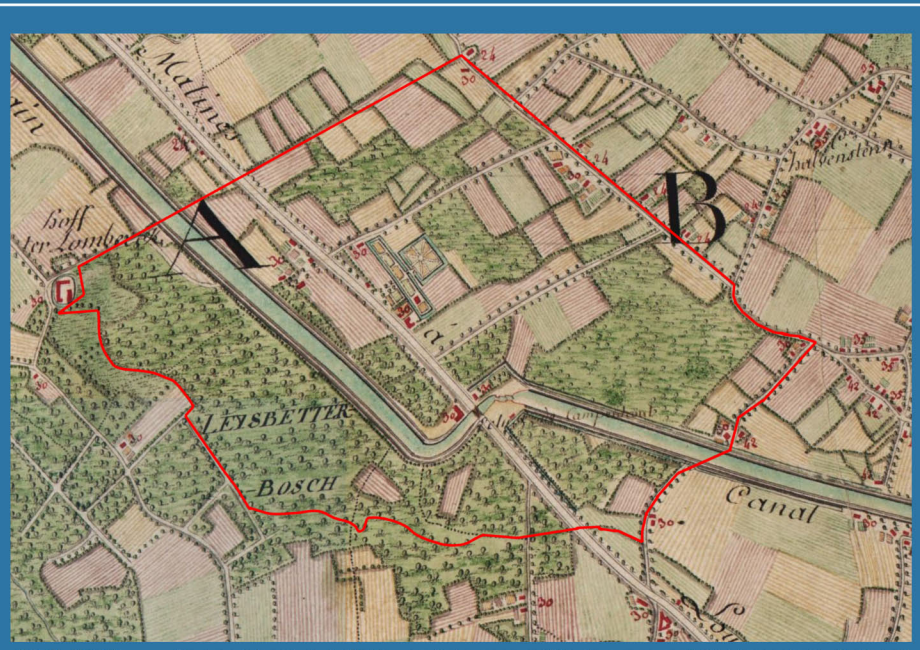

1771-1778 Ferrariskaart *De kaart toont al duidelijk van links naar rechts de grens met Boortmeerbeek (Leibeek), de Vekestraat, de weg naar Haacht en uiterst rechts de Schransstraat. De grootste concentratie woningen vindt men aan de Vekestraat, rond Schoonhoven (Calewaden), het Sas zelf en de Schransstraat en een beetje langs de Oudestrraat.*

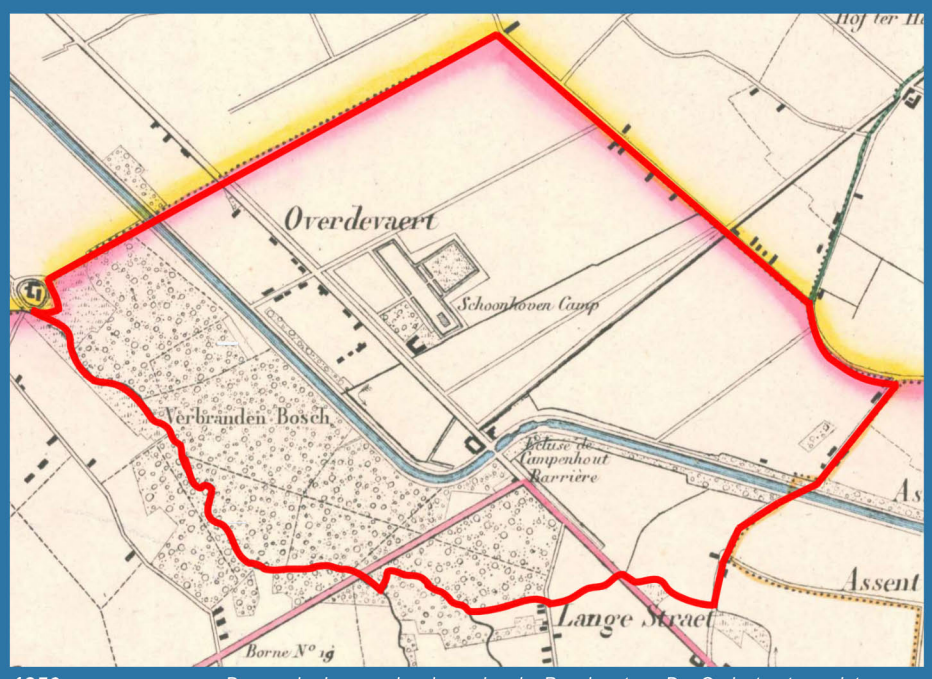

1850 Vandermaelen *De voorbode van de alomgekende Poppkaarten. De Oudestraat werd toen nog Huysstraat genoemd. Een deel van het Weisetterbos, ten noorden van het kanaal, was reeds in percelen voor akkerbouw opgedeeld.*

1858 Popp kadasterkaart *Basis van onze huidige kadasterkaarten. Gemeenten werden onderverdeeld in alfabetische secties (bv. A, B, C), de percelen kregen nummers, later werden deze onderverdeeld d.m.v. bijkomende alfabetische suffixen. De percelen gelegen aan de vaart bleven meestal eigendom van de stad Leuven.*

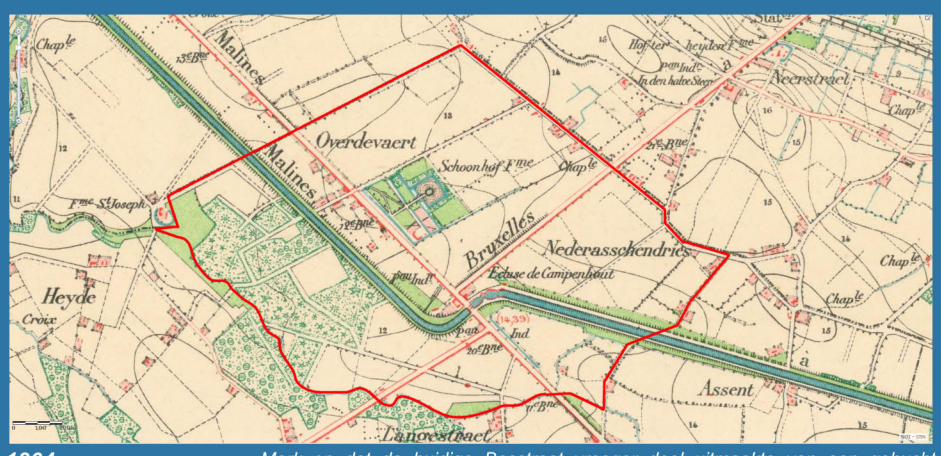

1864 topografische kaart *Merk op dat de huidige Bosstraat vroeger deel uitmaakte van een gehucht "Langestraet", niet te verwarren met de huidige Langestraat die aan de andere kant van Kampenhout ligt en het dorp verbindt met de brug van Boortmeerbeek.*

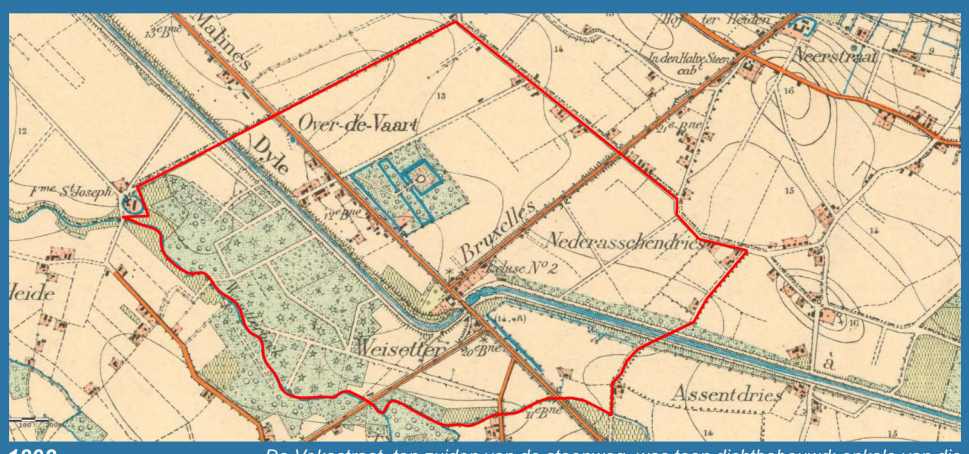

1892 topografische kaart *De Vekestraat, ten zuiden van de steenweg, was toen dichtbebouwd; enkele van die huizen bestaan nog steeds. Deze kaart is één van de weinige die de herberg Gillemot toont op de kruising van de steenweg Leuven-Mechelen met de baan naar Haacht.*

De overkant van het kanaal was lange tijd gekend als "Over-de-Vaert".

1b

Landschapsevolutie van Villaret tot heden (deel 2)

Sinds de jongste eeuwwisseling is het uitzicht fel veranderd. De twee steenwegen en het kanaal vormden een uitstekende combinatie om van deze plek een bloeiende handelspool te maken. De vooruitgang heeft hier verschillende keer drastische aanpassingen gevergd.
De volgende kaarten en luchtfoto's staven dit.

1932
detail Kaart van België

Het L-vormige gebouw langs de vaart, onder "Schoonhof" is een zoutziederij, thans mosselgroothandel "Bols". Het kasteel van Schoonhoven, gebouwd in 1900, was toen nog in volle glorie.

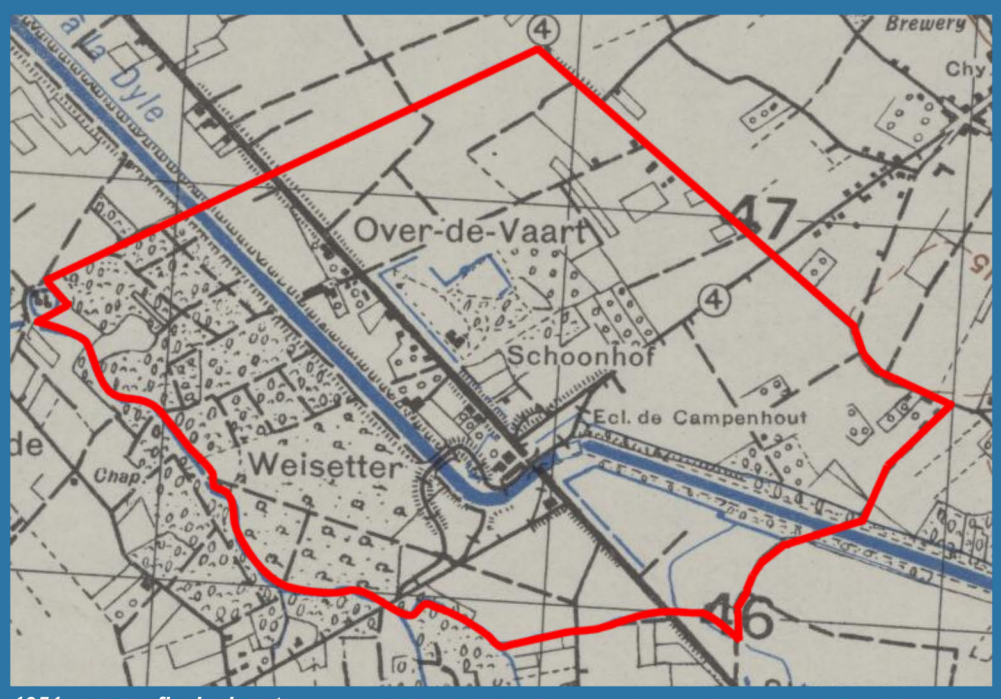

1951 - geografische kaart

Het domein Schoonhoven was toen reeds verkaveld, het kasteel afgebroken en de tram kreeg een eigen bedding.

1952 - luchtfoto

Men ziet hier duidelijk de tramlijn Brussel-Haacht met haar aparte brug over de vaart.

1971 - luchtfoto

Onderaan ziet men de eerste gebouwen van de nieuwe veiling T.V.K. uit 1970.

2001 - luchtfoto vóór de grote infrastructuurwerken van 2002-2005

Het bedrijventerrein tussen Oudestraat, Haachtsesteenweg en het kanaal is al goed ontwikkeld.

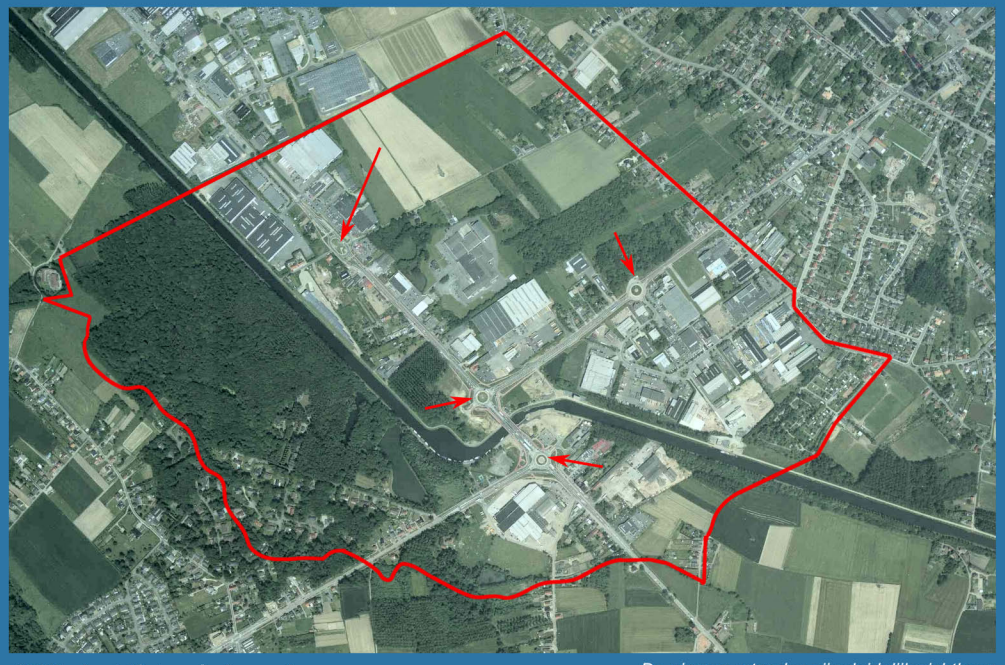

2006 - luchtfoto nà de werken

De nieuwe rotondes zijn duidelijk zichtbaar.

De beschrijving met fototijdlijn van afbraakwerken en de infrastructuurwerken 2002-2005 zijn te zien op panelen 12 a, b en c.

1750: er wordt een kanaal gegraven

Omdat de natuurlijke waterwegen zoals de Dijle ontoereikend waren voor de groeiende scheepvaart en niet meer kon voorzien in de handelsnoden van de stad Leuven, werd reeds in 1686 door het Leuvense stadbestuur opdracht gegeven om een kanaal uit te tekenen van Leuven tot aan de samenvloeiing van Zenne en Dijle waar het dan via de Rupel op de Schelde zou aansluiten. Een eigen "schipvaart" werd bepleit door de zognaamde "vaertgezinden of kanalisten".
Het was pas onder Oostenrijks bewind dat die plannen opnieuw werden opgenomen. In 1749 kwam er een voorstudie en werd het tracé uitgewerkt. In Kampenhout werd het Weisetterbos in twee gesneden. Een gedeelte van dat bos was eigendom van de graaf van Cruyckenburg, heer van Kampenhout, wonende op het kasteel van Wilder. Ook de sluis lag volledig op zijn gronden.

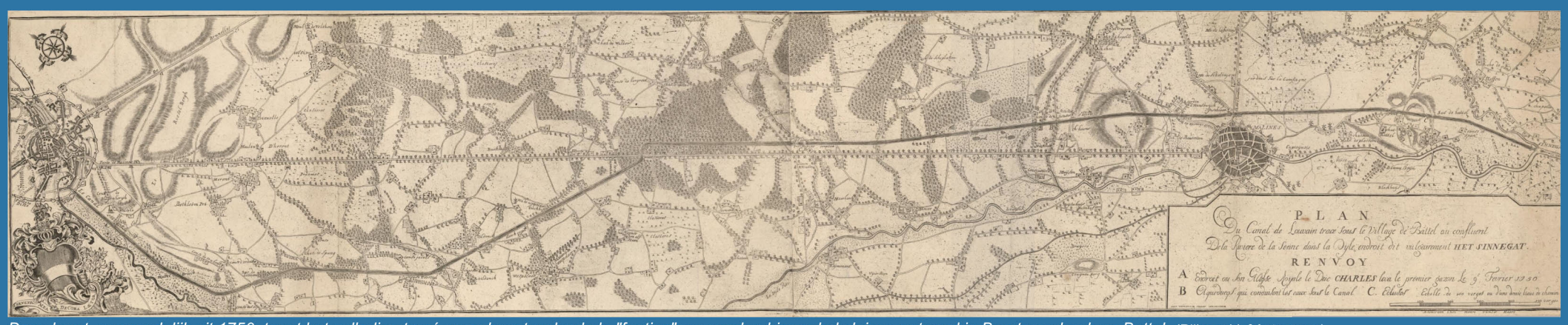

Deze kaart, vermoedelijk uit 1750, toont het volledige tracé maar bevat wel enkele "foutjes"; zo worden hier enkel sluizen getoond in Boortmeerbeek en Battel. (Rijksarchief Antwerpen)

Op 29 januari 1750 verleende Maria-Theresia het octrooi voor het graven van de vaart.
Het was uiteindelijk Karel van Lorreinen, landvoogd van de Oostenrijkse Nederlanden, die op 9 februari 1750 in Wilsele met een zilveren spade de eerste spadesteek gaf. De bewuste spade is spoorloos maar de houten kruiwagen die voor deze ceremonie werd gebruikt bevindt zich nu in het museum M te Leuven.

Gedurende 2 jaar zouden een 500-tal arbeiders, voor het merendeel Ardeense boeren, dagelijks gezwoegd hebben om het kanaal van 30 km uit te graven.
Op 21 december 1752 werd het met water gevuld. Wegens problemen met de sluizen en dijkbreuken zou het kanaal pas in 1763 definitief bevaarbaar worden.
Oorspronkelijk waren er 3 sluizen: één in Kampenhout, één in Mechelen en één aan het Zennegat. Later werd dit aantal opgetrokken tot 5: Tildonk, Kampenhout, Boortmeerbeek, Battel en Zennegat.
Meer info omtrent deze sluizen is te vinden op paneel 2c.

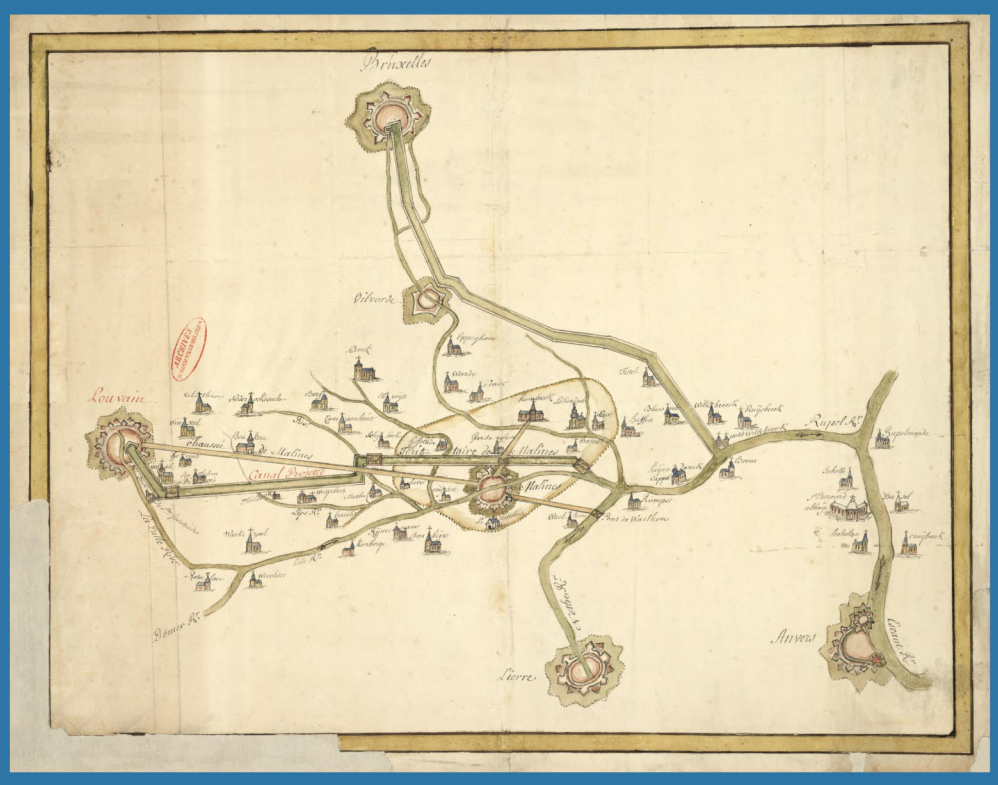

Figuratieve kaart van het project kanaal Leuven-Mechelen
(Algemeen Rijksarchief)

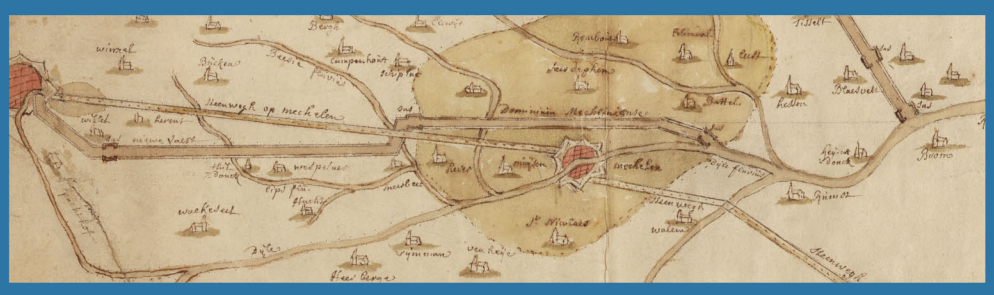

Dominium Mechliniense 1760
(Koninklijke Bibliotheek van België)

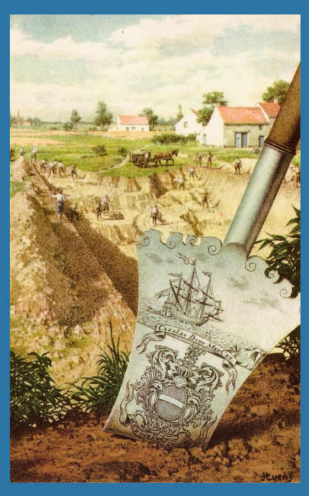

AFBEELDINGE VAN DE SILVERE SCHUPPE
met de welcke sijne koninckliijke hoogheijd
Prins Carel Alexander Hertog van
Lorreijnen ende haar etc;etc;etc; op den 9
februari 1750 heeft den eersten steeck gegeven
aan het werk van de nieuw schipvaart
geoctroijeert aen de hooftstadt Loven

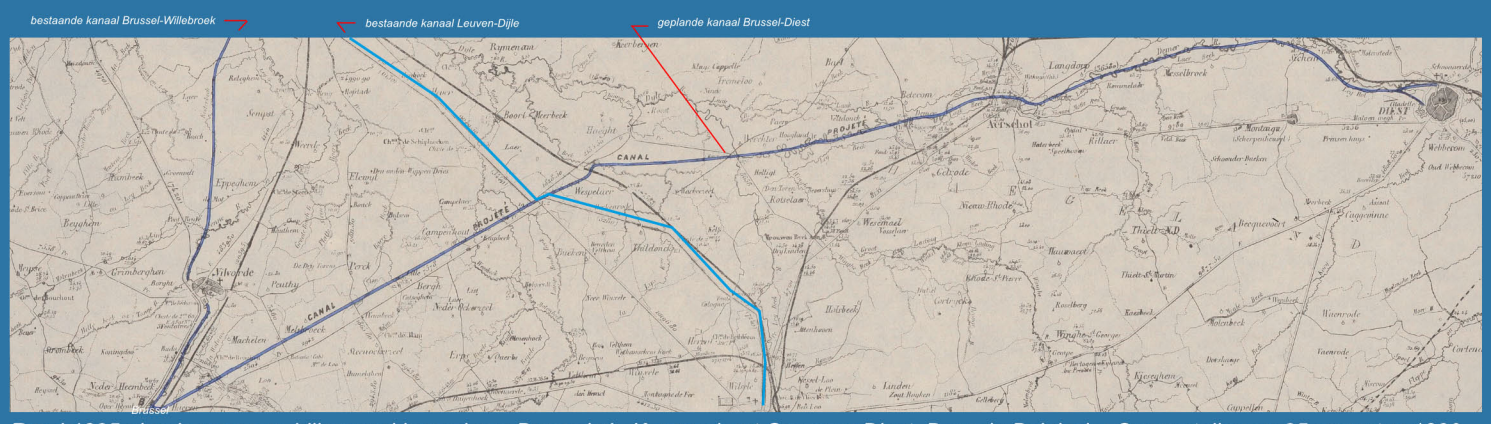

Rond 1825 plande men een bijkomend kanaal van Brussel via Kampenhout-Sas naar Diest. Door de Belgische Omwenteling op 25 augustus 1830 werden deze plannen opgeborgen. Bovenstaande kaart uit 1867 toont dat dit idee toen even terug opflakkerde (Koninklijke Bibliotheek van België).

Op 26 augustus 2000 werd aan de Vaartkom in Leuven het beeldhouwwerk "De kanaalgravers" van kunstenaar Willy Peeters ingehuldigd om het begin van de graafwerken, toen 250 jaar geleden, te herdenken.
Het is een eerbetoon aan de arbeiders die het kanaal hebben gegraven.

1750: het landschap wordt hertekend

Op de locatie waar het kanaal in Kampenhout zou worden gegraven was toen weinig bewoning. Het grootste gedeelte was bos (o.a. Weisetterbos) en landbouwgronden. De meeste percelen op het grondgebied Kampenhout die voor onteigening in aanmerking kwamen waren eigendom van de graaf van Cruykenburg, heer van Kampenhout en wonend op het kasteel van Wilder.

Het graven van het kanaal had uiteraard een grote invloed op het landschap: wegen werden onderbroken, beken moesten worden omgelegd, bruggen of veerponten (zoals o.a. in Boortmeerbeek) moesten voor bereikbaarheid van beide oevers zorgen, landbouwers moesten soms kilometers ver een oversteek vinden om naar hun veld te gaan. Op enkele oude kaarten kan men nog zien hoe de wegenis vroeger liep. Een mooi voorbeeld is de Schransstraat. Ten noorden van het kanaal kreeg de straat een nieuwe naam "Vaartstraat".

Figuratieve kaart uit 1738 van het Weisetterbos, eigendom van de graaf van Cruykenburg, vóór de aanleg van het kanaal. Men ziet wel al de Mechelsesteenweg die aangelegd werd in 1730 en het bos doorkruist.
(Algemeen Rijksarchief)

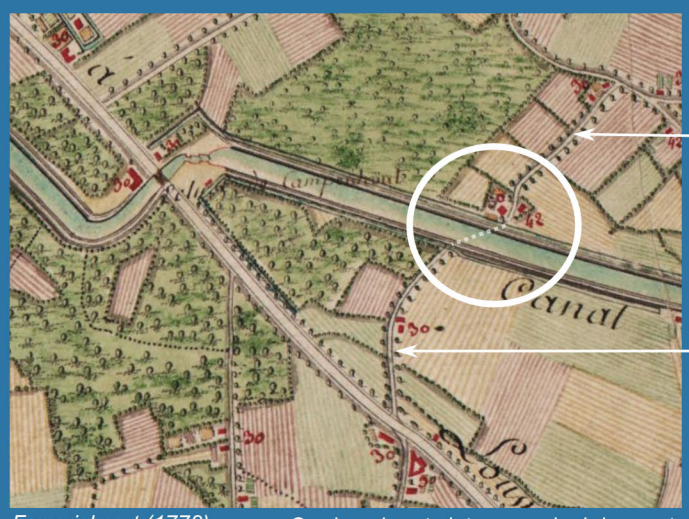

Ferrariskaart (1778) *Op deze kaart ziet men ook al de eerste woningen rond het sas verschijnen.*

Kampenhout-Sas werd op nevenstaande kaart uit 1830-1834 opgedeeld in "sectoren" die namen kregen waarvan de meeste reeds geruime tijd in onbruik zijn geraakt :
Duffelaer, Calewaden, Weysetter, De Vogelheyde, Verbranden bosch, De Schran(t)s, De Haeden.

Primitieve kadasterkaart door landmeter Defacqz uit 1830-1834
(Algemeen Rijksarchief)

Uitgebreide informatie omtrent dit landschap is te vinden in het Campenholt jaarboek 2017 : "Een symfonie van wegen en percelen".

Grondduikers

Op de plaatsen waar het kanaal een beek kruiste moest deze laatste onder het kanaal in zogenaamde grondduikers of siffons ondergebracht worden. Deze waren gemetste tunnels met een tonvormige gewelf om de druk van het bovenliggende kanaalwater te doorstaan. Toch gebeurde het al eens dat deze instortten met het leeglopen van het kanaal en overstromingen als gevolg.

Reeds in de beginjaren van het kanaal was er op 15 juni 1759 een breuk van de grondduiker te Muizen. Tussen Muizen en Mechelen liep het kanaal volledig leeg; men dacht aan sabotage door de Mechelaars. De scheepvaart kwam stil te liggen. Pas in 1762 konden, na de nodige fondsen te hebben verworven, de herstellingen worden uitgevoerd en op 23 juni 1763 kon de scheepvaart hervatten. Het waren grote werken gezien enkele jaren eerder ook al de sluis van Mechelen het begaf onder de waterdruk en er bijkomende sluizen moesten worden gebouwd *(zie paneel 2c)*.

Slechts 2 beken die Kampenhout bevloeien kruisen het kanaal :
- De Weesbeek/Molenbeek in Boortmeerbeek (4,3 m onder de kanaalbedding)
- Barebeek in Muizen-Planckendaal (3,9 m onder de kanaalbedding)

Detail uit kadasterkaart 1830-1834
(Rijksarchief België)

Duiker van de Barebeek (2015)
Ondertussen is deze begin 2016 aangepast om het kanaal op die plaats te verbreden

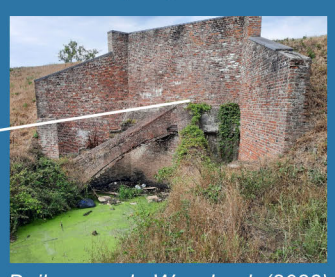

Duiker van de Weesbeek (2022)

De sluizen

Oorspronkelijk waren er op het kanaal Leuven-Dijle 3 sluizen voorzien: Kampenhout, Mechelen en Zennegat om een hoogteverschil van ongeveer 15 meter te overbruggen ; deze 3 sluizen konden de waterdruk niet aan en op 25 januari 1753 braken de sluisdeuren te Kampenhout .
Op 1 december 1757 begaven de brug en de sluis van Mechelen. Het scheepvaartverkeer lag stil. Dankzij "sponsoring" van de brouwers van Leuven werden aanpassingen gedaan en werden nieuwe sluizen gebouwd, deze van Mechelen werd niet heropgebouwd.
Om de sluis te Mechelen te vervangen werden drie nieuwe gebouwd (alle van het type "dubbele buiksluis") te Tildonk, Boortmeerbeek en Battel; deze van Kampenhout werd mits enkele aanpassingen heropbouwd. In 1763 was er opnieuw scheepvaart mogelijk.

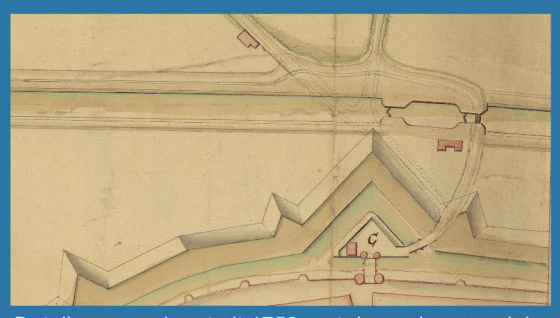

Detail van een kaart uit 1752 met de verdwenen sluis te Mechelen: Brusselse Poort met Plaisancebrug (Algemeen Rijksarchief)

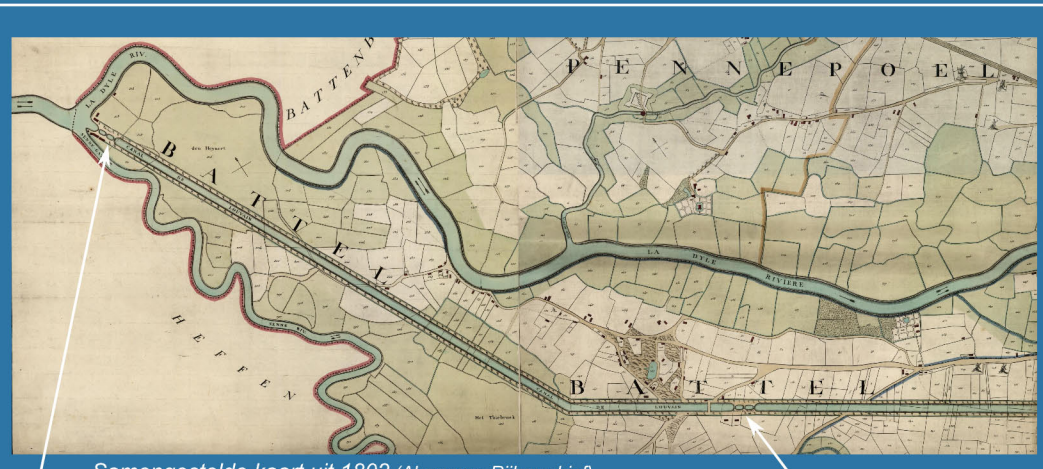

Samengestelde kaart uit 1802 (Algemeen Rijksarchief)

Sluis Zennegat met samenloop van Dijle en Zenne naar de Rupel

Sluis te Battel

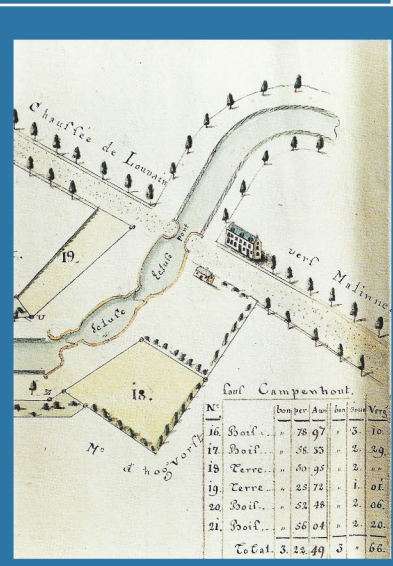

Figuratieve kaart Kampenhout-Sas

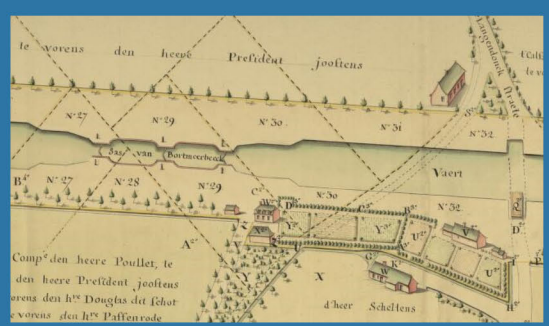

Detail van een figuratieve kaart uit 1791.
Het sas van Boortmeerbeek met rechts de veerpont
(Algemeen Rijksarchief België)

Tussen 1835 en 1837 werd het sas van Kampenhout hersteld, terzelfdertijd werd het kanaal 2 meter verdiept. De sluis is van het type buiksas, genoemd naar de halfronde uitsparingen in de wanden, en is 52 m lang en 7,75 m breed.
Er konden nu schepen met een grotere diepgang gebruikt worden en de handel had daar baat bij, zeker de stad Leuven.
In de regel zijn de sluizen quasi authentiek gebleven. De wijzigingen zijn beperkt gebleven tot verstevigingswerken en de sluisdeuren werden niet langer door kaapstanders bediend, maar door middel van lieren.
Wel werden in de loop der jaren de tussendeuren van de dubbele schutsluis verwijderd gezien de binnenschepen grotere afmetingen kregen. De oorspronkelijk kolkmuren bleven bewaard *(zie foto hieronder)*.
In 1978 werd te Kampenhout-Sas een zwaaikom aangelegd, met 80 m diameter, zodat vaartuigen tot 50 m lengte er gemakkeliik konden draaien.

hoogte sluisdeuren: 225 duim (ong. 5,75 m) *325 duim (ong. 8,25 m)*

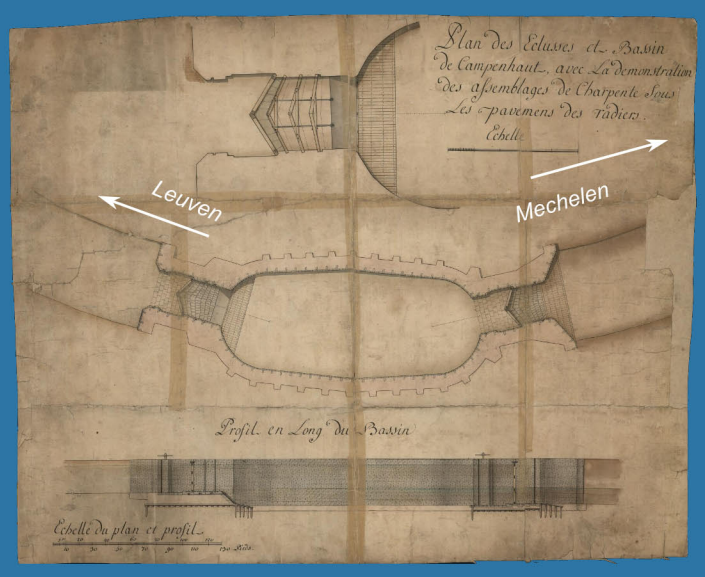

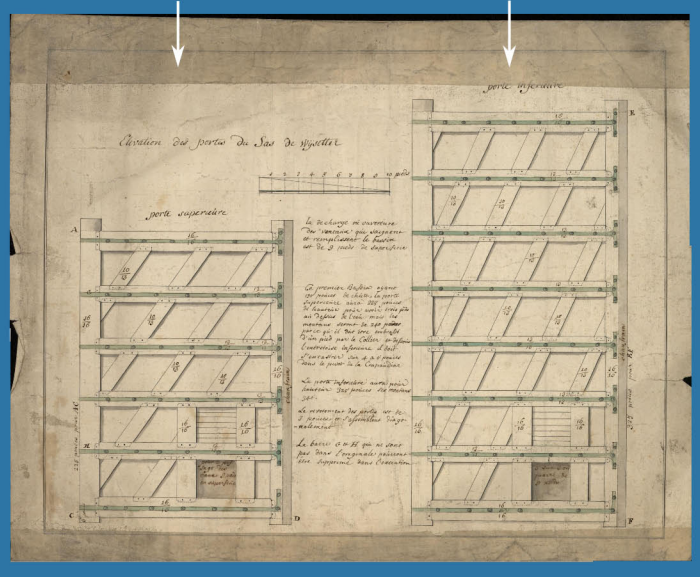

De sporen van de tussendeuren die oorspronkelijk de twee compartimenten (buiken) van de schutsluis scheidden, zijn nog duidelijk zichtbaar.

Plattegrond en profiel van de sluizen en het bekken van Kampenhout met zicht op de houtconstructies voor de sluisfundering (Algemeen Rijksarchief)

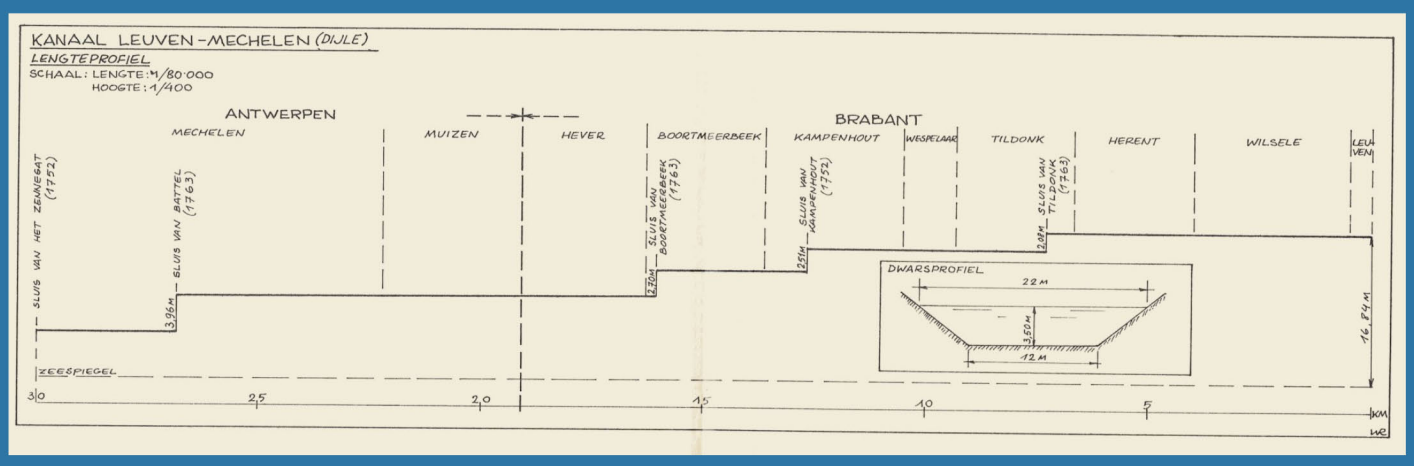

Technische data

Sluis	Verval	Afmetingen
Zennegat:	2,89m	52m x 7,75m
Battel:	3,67m	52m x 7,75m
Boortmeerbeek:	2,75m	52m x 7,75m
Kampenhout:	1,51m	52m x 7,75m
Tildonk:	2,44m	56m x 8,25m

Sluizen en bruggen

Tot 1972 waren de sluizen en bruggen op het kanaal onder beheer van de stad Leuven. In 1972 nam de staat, nadien het gewest, de waterweg over. Sedert 1994 is de openbare vennootschap NV Zeekanaal de beheerder.
De recentste grote onderhoudswerken aan het sluizencomplex van Kampenhout gebeurden in 1999 met de herstelling van de kaaimuren, in 2007 met de vervanging van de sluisdeuren.
Sinds 20 mei 2010 worden alle bruggen en sluizen (behalve sluis aan het Zennegat) op het kanaal Leuven-Dijle bediend vanuit een centrale commandopost op Kampenhout-Sas.

Herstellingen in volle gang.

Losse en beschadigde gedeelten werden verwijderd.

De herstelde kademuren, wachtend op de bovenafwerking met blauwe steen.

Centrale commandopost

Oude sluisdeuren werden verwijderd.
Onderaan de nieuwe sluisdeuren in werking.
In de achtergrond de centrale commandopost.

Bruggen

Bij het graven van het kanaal werden slechts 7 bruggen aangelegd. Op andere plaatsen dienden veerponten om het kanaal over te steken (bv. in Boortmeerbeek). De bruggen waren meestal balans- of draaibruggen. In Kampenhout was dit een houten draaibrug.
Bij de komst van de tram werd de draaibrug vervangen door een stalen brug om zo het bijkomende gewicht de baas te kunnen. Trams werden, behalve voor passagiersvervoer immers ook gebruikt om grondstoffen zoals kolen, stenen,... te vervoeren.
In 1940 werd de brug door terugtrekkende Belgische troepen opgeblazen om de vijand tegen te houden en in 1942 kwam er een vaste brug (zie paneel 7).

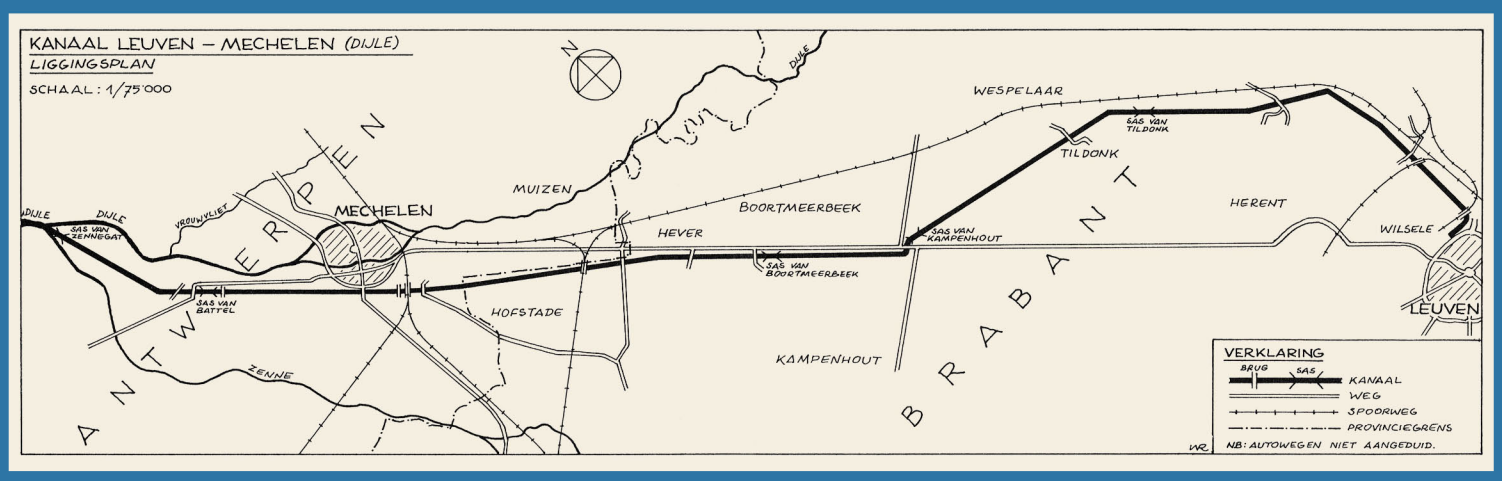

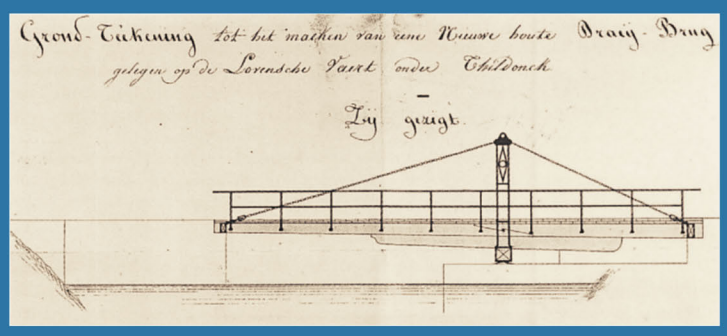

Schets van de houten draaibrug van Tildonk.
De originele brug van Kampenhout zou soortgelijk geweest zijn.

Na de komst van de stoomtram werd de houten brug van Kampenhout vervangen door een metalen draaibrug

De Popp kaart (1858)

De kadastrale percelen in België werden in de periode 1842-1879 opgetekend in een atlas met kaarten en leggers door Philippe Christian Popp. Voor Kampenhout was dit rond 1858. Onze huidige kadastergegevens zijn nog steeds gebaseerd op die originele indelingen per gemeente en secties. Elke sectie toont de percelen met hun kadasternummers.
In de loop der jaren zijn die percelen bij verkavelingen verder verdeeld en kregen ze bijkomende alfabetische suffixen toebedeeld.
Kampenhout-Sas maakt deel uit van gemeente Kampenhout - sectie A.

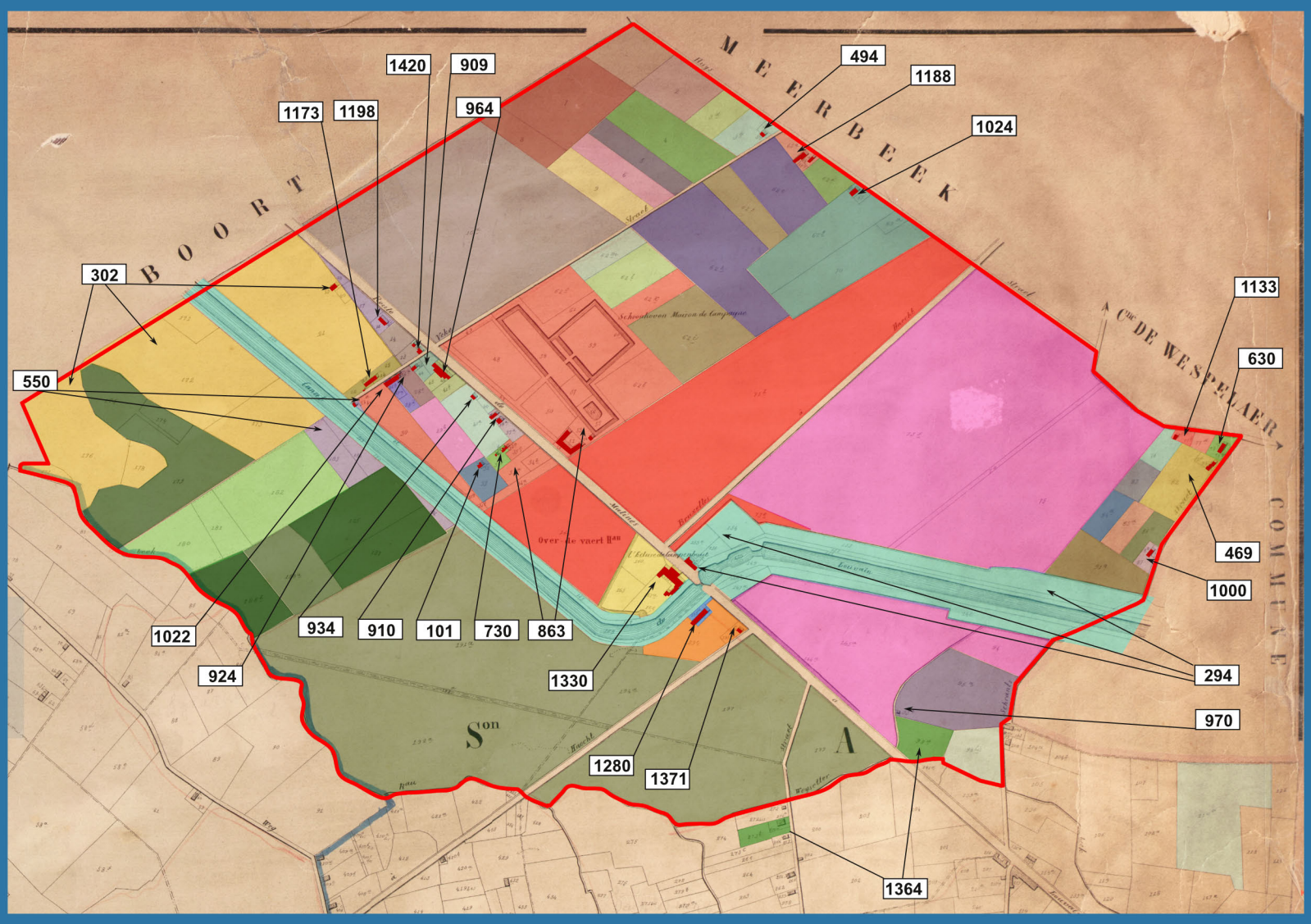

De kadastrale leggers

Onderdeel van het kadaster van Popp zijn de registers, waarin alle eigenaars van de percelen zijn opgenomen, de zogenaamde kadastrale leggers.
Een alfabetische lijst met de namen van alle eigenaars met artikelnummer loodst je naar een volgende tabel waar per artikel beschreven wordt welke eigendommen in dit artikel zijn opgenomen: land, bos, woningen, vijvers, privédreven, enz.

Op nevenstaande kaart trachten we een idee te geven hoe de eigendommen rond die tijd verdeeld waren op Kampenhout-Sas. Elk artikel hebben we een andere kleur gegeven. We merken onmiddellijk de grootgrondbezitters op (kaki = Graaf d'Alcantara, rose = A. Marneff uit Leuven). Opgelet, de kaart en leggers geven enkel de eigenaars van die percelen, dus niet per se de bewoners.

Uitgebreide informatie omtrent de Popp-kadasterkaarten en hoe ze te gebruiken vind je in het jaarboek 2021 van heemkring Campenholt.

Artikelnummers en hun eigenaars volgens de Popp leggers. Enkel de artikels met bebouwde percelen worden hier opgelijst.

- **101** Jacobus Decoster, timmerman
- **294** Stad Leuven: wegen, kanaal ,sluis, sashuis,...
- **302** Burgerlyke godshuizen Mechelen
- **469** Joannes Baptiste Torfs, landbouwer
- **494** Franciscus Vanderschriek, landbouwer uit Wespelaer
- **550** Alfred Vanhaecht, rentenier uit Brussel
- **630** Cornelius Verelst, kuiper
- **730** Henricus Coen, landbouwer
- **863** Weduwe Antonius Josephus Leroy, rentenierster uit Antwerpen
  Zou dus rond 1853 eigenares geweest zijn van het domein Schoonhoven.
  Waar past Baron de Fierlant hierin ?
  Ook was zij eigenares van de aanpalende percelen in het donkerder rood, samen met ene Henrica Hendrickx uit Leuven.
- **909** Guillelmus Verbist, landbouwer
- **910** Petrus Antonius Verbist, landbouwer
- **924** Guillelmus Decoster, landbouwer
- **934** Jacobus Fries, négociant uit Mechelen
- **964** Guillelmus Vanlangendonck, landbouwer
- **970** Jacobus Josephus Willems, vischkoopman uit Mechelen
- **1000** Josephus Buedts, landbouwer
- **1022** Joannes Baptiste Peeters, zoon van Henricus, landbouwer
  gehuwd met Joanna Maria Wouters
- **1024** Weduwe Joannes Franciscus Olbrechts, herbergier uit Boortmeerbeek
- **1133** Weduwe en kinderen van Petrus Verelst, landbouwer
- **1173** Burgerlyke godshuizen Mechelen
  erfpachter Franciscus Peeters, landbouwer
- **1188** Joannes Baptiste Engels, landbouwer
- **1198** Henricus Peeters, rademaeker
- **1280** Henricus Fredericus Constantinus Vanbellinghen, koopman uit Haecht
  Pakhuis
- **1330** Philippus Jacobus Simons, koopman
- **1364** Ludovicus Josephus, Joannes-Baptiste en Joanna Van Meldert, landbouwers
- **1371** Joannes Winnepenninckx, herbergier
- **1420** Alfred Maria Ludovicus Gustave Dupassage, rentenier uit Tronchoy (Frankrijk)
  en Joannes Franciscus Engels, landbouwer uit Kampenhout

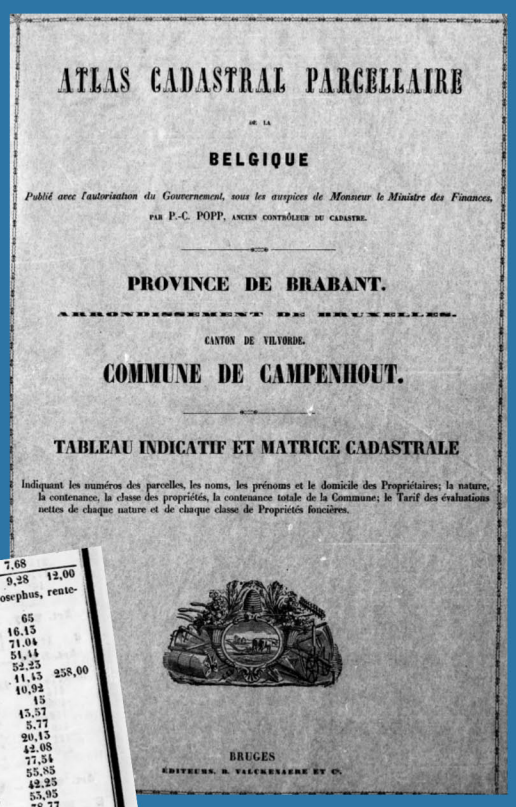
ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE
DE LA
BELGIQUE
Publié avec l'autorisation du Gouvernement, sous les auspices de Monsieur le Ministre des Finances,
PAR P.-C. POPP, ANCIEN CONTRÔLEUR DU CADASTRE.
PROVINCE DE BRABANT.
ARRONDISSEMENT DE BRUXELLES.
CANTON DE VILVORDE.
COMMUNE DE CAMPENHOUT.
TABLEAU INDICATIF ET MATRICE CADASTRALE
Indiquant les numéros des parcelles, les noms, les prénoms et le domicile des Propriétaires; la nature, la contenance, la classe des propriétés, la contenance totale de la Commune; le Tarif des évaluations nettes de chaque nature et de chaque classe de Propriétés foncières.
BRUGES
ÉDITEURS, B. VALCKENAERE ET C.

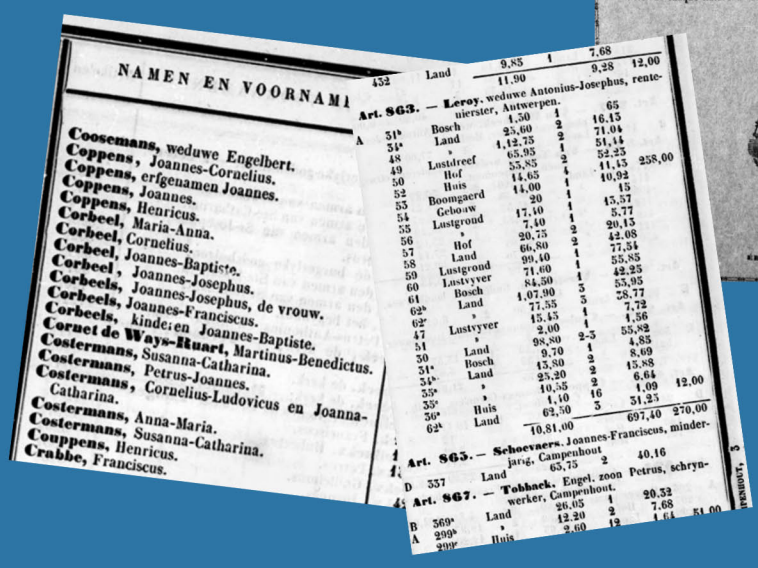
NAMEN EN VOORNAM
Coosemans, weduwe Engelbert.
Coppens, Joannes-Cornelius.
Coppens, erfgenamen Joannes.
Coppens, Joannes.
Coppens, Henricus.
Corbeel, Maria-Anna.
Corbeel, Cornelius.
Corbeel, Joannes-Baptiste.
Corbeel, Joannes-Josephus.
Corbeels, Joannes-Josephus, de vrouw.
Corbeels, Joannes-Franciscus.
Corbeels, kinderen Joannes-Baptiste.
Cornet de Ways-Ruart, Martinus-Benedictus.
Costermans, Susanna-Catharina.
Costermans, Petrus-Joannes.
Costermans, Cornelius-Ludovicus en Joanna-Catharina.
Costermans, Anna-Maria.
Costermans, Susanna-Catharina.
Couppens, Henricus.
Crabbe, Franciscus.
Art. 863. — Leroy, weduwe Antonius-Josephus, rentenierster, Antwerpen.
Art. 865. — Schoevaers, Joannes-Franciscus, minderjarig, Campenhout
Art. 867. — Tobback, Engel, zoon Petrus, schrynwerker, Campenhout.

Calewaden en Schoonhoven

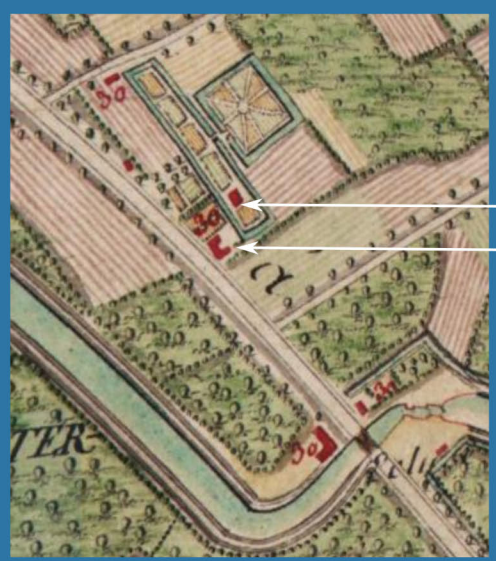

Detail uit Ferrariskaart (1771-1778)

De locatie van Schoonhoven stond in 1595 bekend als Calewaden, toen een ingesloten bos. In 1652 sprak men over een Calewaertsblock, in 1711 wordt Calewaert als wijknaam geciteerd en in 1732 stond er een groot pachthof met 8 bunder land. Er bestond zelfs een Calewaertstiende of "la dîme dite Caluwaerde" (1743)

Jean-Charles de Fierlant d'Esscheloo, afkomstig uit Turnhout, kocht ergens eind 18de eeuw het pachthof Calewaden aan, een 24 hectare groot domein aan het Sas, en maakte er een familiaal buitenverblijf van. Hij noemde het "Schoonhoven" naar de naam van de straat Schoonstraat (verkorting van de vroegere Schoonhovenstraat) die Buken met het kasteel van Wilder verbond (niet te verwarren met het Schoonhoven van Aarschot).
Meerdere generaties genoten van dit landgoed met zijn prachtige tuinen. In 1900 liet Henri (baron) de Fierlant, medestichter van brouwerij "Het Sas" te Boortmeerbeek en achterkleinzoon van Jean-Charles, er door architect Paul Hankar een kasteel bouwen.

Baron Henri de Fierlant d'Esscheloo, bouwheer kasteel uit 1900 (Collectie A.-Ch. Gyselinckx)

Het statige kasteel zoals het in 1900 werd ontworpen door architect Paul Hankart. Is dat daar niet de baron die zijn vijver aanschouwt ?

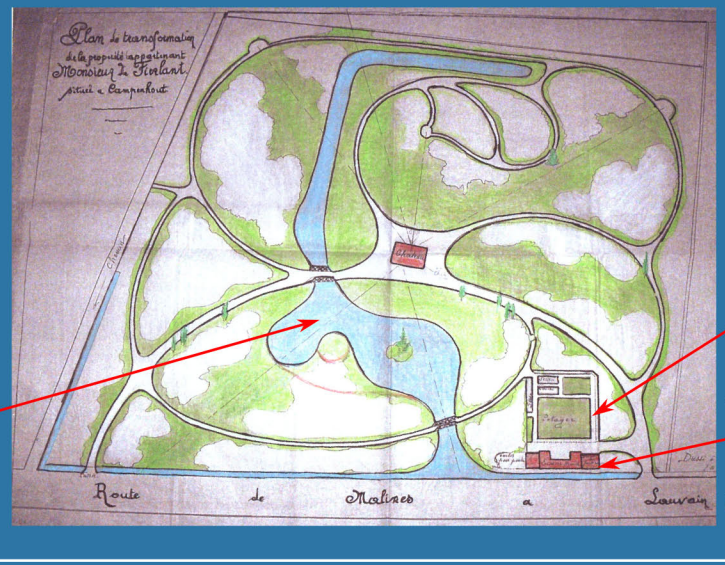

Groententuin

Koetshuis / stallen

(Collectie A-Ch Gyselinckx)

8 mei 1904: officiële inhuldiging van de vlag van oudstrijdersvereniging "Prince Léopold" uit Kampenhout. Ontvangst aan Kampenhout-Sas van de notabelen door erevoorzitter majoor Godts en voorzitter Baron H. de Fierlant. Ook burgemeester Gabriël Swolfs was van de partij.

Let ook op de stoomtram en café-restaurant "Bij de sassenier" (Koekelkoren) in de achtergrond.

Tijdens de onafhankelijkheidsstrijd in 1830 vonden er hevige gevechten plaats tussen Belgen en Hollanders die zich in het kasteel hadden verschanst. In het begin van WO1 werd het kasteel bezet door Duitse troepen en meerdere keer bestookt door het Belgische leger. Na WO1 werd het heropgebouwd.
Meer informatie omtrent Kampenhout-Sas als strijdtoneel is te vinden op panelen 6a,b,c.

In 1934 stierf Baron Henri de Fierlant. Juffrouw de Fierlant liet de stallingen en koetshuis langs de Mechelsesteenweg verbouwen tot woonst en trok daar met enkele familieleden in.

In 1937 werd het domein verkaveld en in 1944 werd het kasteel afgebroken. Op dezelfde plaats werd een moderne villa gebouwd door ene Nicolas Van Campenhout, eigenaar van de gelijknamige Harense firma. Zijn bedrijf moest in opdracht van de Duitse bezetter klokken uit de kerken halen in België en het noorden van Frankrijk en die naar Duitsland vervoeren.
In 1945 namen de Amerikanen er eventjes hun intrek en na de oorlog deed de villa een tijd dienst als huisvesting voor dakloze gezinnen.
Later werd de villa gebruikt als administratief gebouw van diepvriesbedrijf Covee (1967).

Poseren voor het voormalige koetshuis.
v.l.n.r.: Jonkvrouw Hélène de Fierlant - Thérèse Gouchon (Juffrouw de Fierlant, laatste bewoonster van het domein) - Jonkvrouw Gabrièlle de Fierlant - Marie-Thérèse Gyselinckx van Staeyen (Collectie A-Ch Gyselinckx)

Het koetshuis: In 1956 vertrok juffrouw Thérèse en verkocht de villa aan tandarts De Troyer. Gebouw werd in 2019 gesloopt om er een fitnesscentrum te bouwen.

De verkavelde gronden van het domein Schoonhoven hebben heel wat bedrijven en handelszaken gehuisvest : Autobusuitbater De Voeght (1938-1939), dancing "Het Zwarte Woud" (1960), later tuincentrum Aveve.
In 1967 vestigde diepvriesbedrijf Covee zich achteraan op het terrein. Later verhuisde het door O'Cool overgenomen bedrijf een tijdje naar de gebouw aan de Mechelsesteenweg tot het in 2012 in faling ging en verdween.
Dit laatste gebouw, naast het nu afgebroken koetshuis, deed daarna dienst als 'pop-up"-tapijtwinkel, Gifi, Carrefour-Express, Interieurzaak Sarah Mo en binnenkort Keukens De Abdij.

Bedrijvigheid begin 20ste eeuw

Deze poster toont een hybridekaart: de Popp-kaart (rode gebouwen), aangevuld met gegevens uit een latere bijgewerkte kadasterkaart uit 1915 (zwarte gebouwen).
We trachten hier een beeld te scheppen van de bedrijven die er tussen 1900 en begin 2de wereldoorlog gevestigd waren.

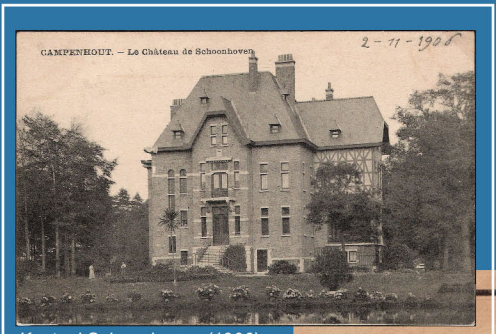

Kasteel Schoonhoven (1906)
Meer info op paneel 4.

Gillemot vervoert hier betonbuizen voor A.B.I.

*Nog bestaande villa Gillemot van het **transportbedrijf Gillemot***

*Hier bestond tot 1943 de **herberg Gillemot***

Legende

- gebouwen volgens de Poppkaart uit 1858
- gebouwen volgens kadasterkaart uit 1915

***Café-restaurant "Bij de sassenier Koekelkoren"**.*
*Werd tijdens WO1 verwoest en later werd op dezelfde plaats **café "In 't Sashuis"** gebouwd, tevens het woonhuis van de sasmeester. Dit laatste gebouw staat er nog steeds.*

De sluiswachterswoning werd samen met de sluis en omgeving in 1997 geklasseerd als waardevol dorpsgezicht.

***Autocarbedrijf De Voeght**,*
Hier gevestigd sinds 1939.

Mechelen-Leuven (1946)

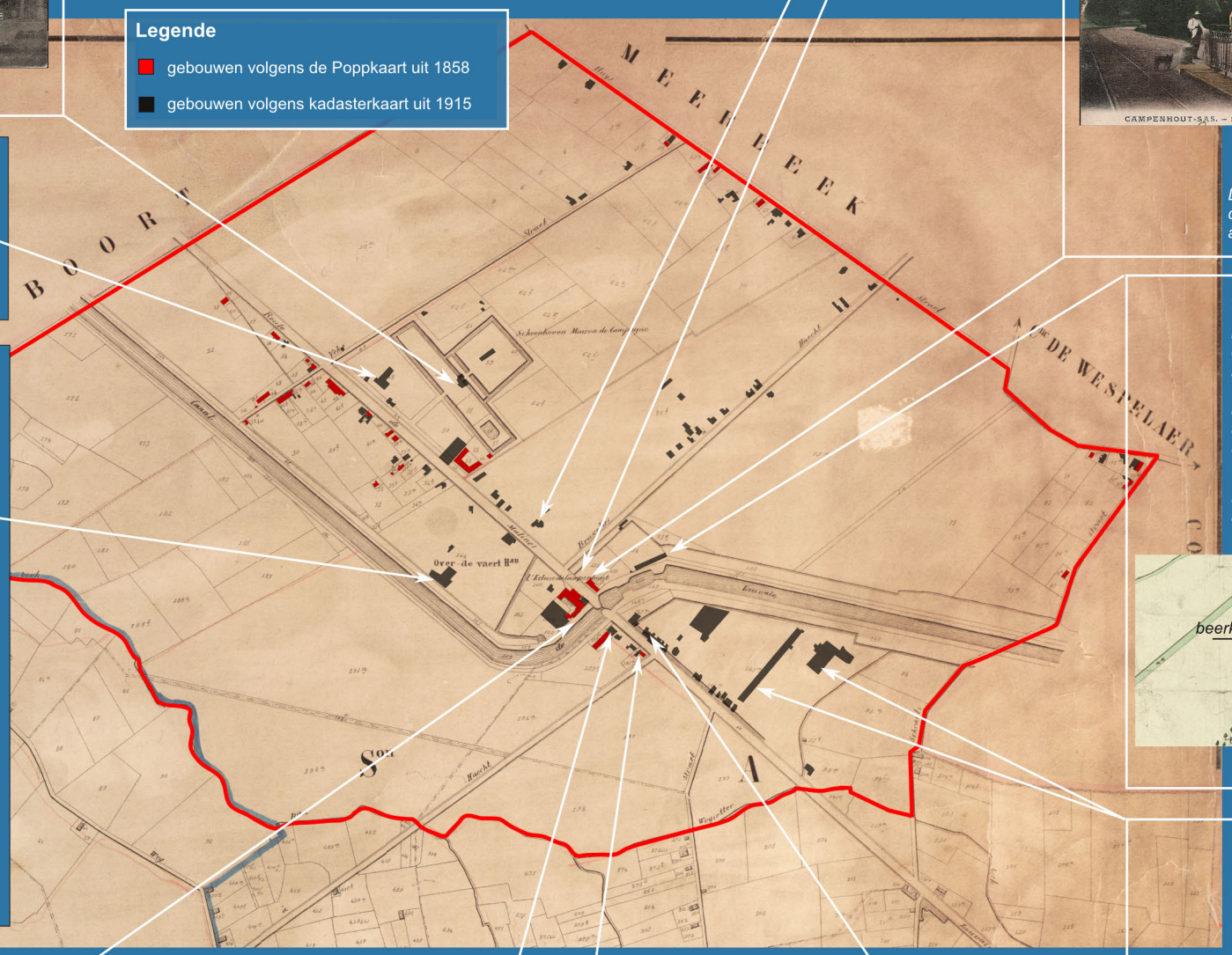

***Zoutziederij "La Saline Brabançonne"** (1922).*
De eigenaar Henri Heusschen (1879-1959) was gemeenteontvanger van Hever en tevens steenkoolhandelaar en aardappelkoopman.
Na WO2 werd er een werkplaats gevestigd waar groenten gedroogd werden.
In 1968 kwam er het bedrijf Somiex waar isolerende plaasterplaten werden gemaakt, maar die gingen al snel in faling.
In 1973 vestigde Frans Bols er een mosselrestaurant en tot op heden worden er nog steeds mosselen verhandeld.

foto uit 2011

2 beerkelders werden sinds de 18de eeuw vanuit het Leuvense beerdok via het kanaal bevoorraad. Landbouwers konden de beer dan aankopen om hun velden te bemesten.
Tot in de jaren zeventig werden die kelders gebruikt als champignonkwekerij. Leuven had beerkelders in Kampenhout, Boortmeerbeek en Hever.

*Op hetzelfde perceel, eigendom van stad Leuven, was tot begin 20ste eeuw blijkbaar een **azijnbrouwerij** gevestigd.*

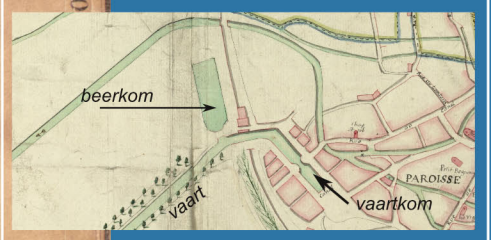

Detail stadsplan Leuven uit 1786

A.B.I. Algemene Betonindustrie NV
De oorspronkelijke firma (Rijmenam) zou al dateren van 1861 en was één van de oudste productie-eenheden van het land. Sinds 1937 waren ze gevestigd in Kampenhout. Vanaf de jaren '50 produceerden ze er betonbuizen, straat- en boordstenen.

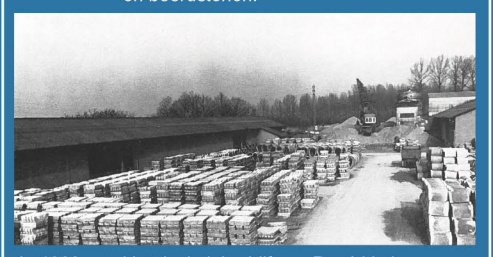

*In 1982 werd het isolatiebedrijf van René Verhoeven, broer van de toenmalige burgemeester, in het pand gevestigd. Het groeide uit tot het het huidige familiebedrijf **"Isolatie & Renovatie Verhoeven"**.*

***Café-restaurant "Op het Campenhout-Sas"** van de gebroeders Tobback, vernield tijdens WO1.*

Op dezelfde plaats werd een nieuw woonhuis voor de familie Tobback opgetrokken, later trok er ook de familie Petrus Van Dormael in.

latere Houthandel/zagerij "NV Industria"
vanaf 1926 venootschap tussen Petrus Van Dormael en de gebroeders Tobback.

***Café "A la vue du canal"** was lokaal ook gekend als "bij Nardus en Vinne van 't Sas".*
In september 1913 verwierven Leonard en Wivine Vrebosch de bouwgrond gekadastreerd sectie A percelen 189m, 189p, 195e en 196c voor 9500 fr (notaris De Meyer).
Zij lieten er later verschillende gebouwen neerzetten waaronder dit café en hun eigen villa (1933) ernaast, maar ook "De Gulden Karpel" (1918).
Nardus startte langs de vaart naast zijn café ook een handel in bouwmaterialen.

Luchtfoto van 't Sas tussen 1930-1940
(foto Edgard Gillemot)

Café-restaurant "De gulden karpel"
In 1918 gebouwd door Leonard Vrebosch en uitgebaat door "Peeke Beires', Petrus Van Dormael, die ook wat verder aan de saskom een houtbewerkingsatelier had.
In 1925 brandde dit af. Samen met de gebroeders Tobback startte hij in 1926 aan de overkant van de vaart een grote houthandel (NV Industria).
"De Gulden Karpel" liet hij dan over aan Fé Vercammen, Felix Imbrechts en diens vrouw Pauline De Becker.

***Café "In den welkom"** - bij Leonard Michiels en Antoinette Verrijt*

Tussen 1936 en 1942 een drukbezocht café waar ook een kruidenierswinkeltje aan verbonden was.

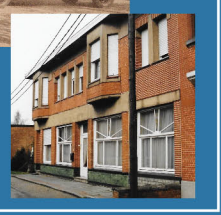

Hetzelfde gebouw omgevormd tot woning, gesloopt in 2002 voor de bouw van de nieuwe brug.

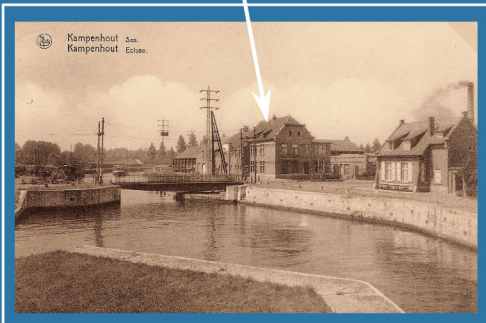

Zicht Kampenhout-Sas richting Mechelen (± 1930).

Nieuwe woning en zagerij NV Industria met de stapelplaatsen en de schouw in werking.
Uiterst rechts de nieuwe sassenierswoning en het café "In 't sashuis".
Bemerk ook dat de tram hier reeds geelektrificeerd is en nog over de oude draaibrug rijdt.

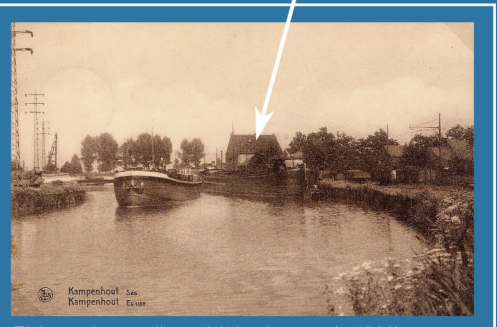

Zicht op de zwaaikom richting Leuven (± 1930).

In de verte links is de draaibrug te zien.
Uiterst rechts een duidelijk zicht op het rangeerstation voor de goederenwagons van de tram.
In het midden café "A la vue du canal" met daarnaast rechts het huis van Wivina Vrebosch.

Tijdens de 18de en 19de eeuw was 't Sas ook een belangrijke exporthaven voor witte steen vanuit de zandsteengroeven van Diegem, Erps-Kwerps en Nederokkerzeel. Met "buikkarren" werden de stenen naar Kampenhout-Sas vervoerd om ze dan verder te verschepen, zelfs naar Nederland en Noord-Frankrijk.

Bedrijvigheid in de tweede helft van de 20ste eeuw

Deze poster toont een luchtfoto uit 2020 waarop we eveneens de huisnummers van de sinds 2002 onteigende en afgebroken woningen en handelszaken tonen (rood). We concentreren ons hier op de panden nabij de sluis en de brug die decennia lang het beeld van Kampenhout-Sas bepaalden en hier een geschiedenis hebben van ten minste 30 jaar. De bedrijventerreinen komen hier nog niet aan bod.

In het rood de huisnummers van de woningen die voor de infrastructuurwerken in 2002 werden afgebroken.

(verdwenen) handelszaken en woningen langs de Leuvensesteenweg

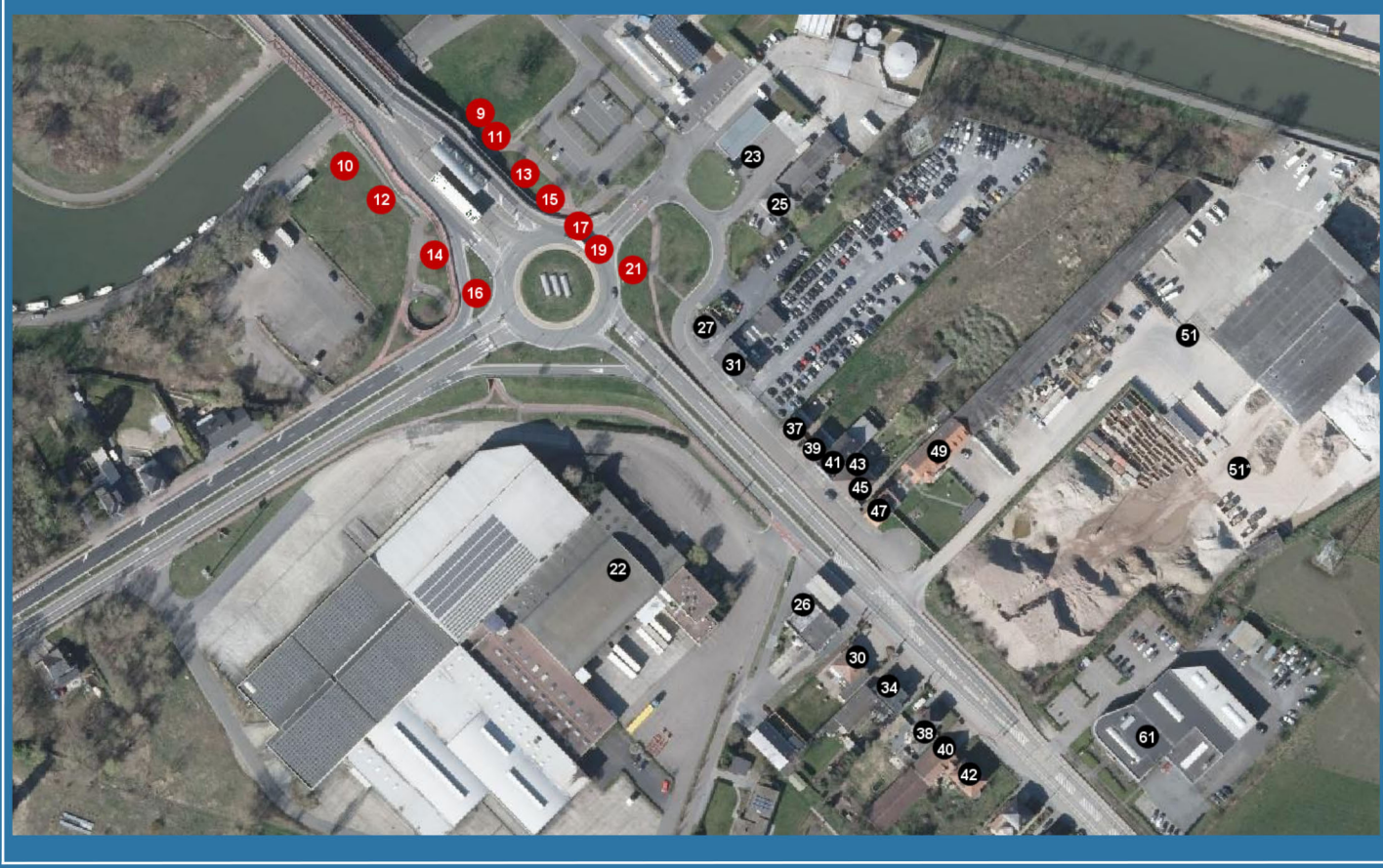

9 - *Vroeger* **café "In de welkom"** *(meer op paneel 11a)*
21 - *Van 1988 tot 2000* **surf- en zwembadspecialist Herlitska** *met zijn typisch torentje, voorheen kolengrossist Vroman, meester Costermans, Daelmans potten en pannen*
23 - *Hier waren vroeger meerdere kolenhandelaren, nu benzinestation (PIVA)*
25 - **PIVA oil** *(Vandereet)*
27 - *Frituur (meer info op paneel 11c)*
31 - *Was sinds 1948* **"voiturekeswinkel Vloebergh"**, *winkel voor babyartikelen, uitgebaat door Ernest Vloebergh en Margerite Janssens tot in 1980, dan tot 1998 door Anna Hendrickx. Later komen er verschillende handelszaken:* **BVBA Aldeco**, *in 1998* **bloemenzaak Curiosa**, *later autohandel* **Procars Van Clé**, *momenteel* **K.D.W. motors** *en* **Bestcarz**.
37 - *Hier heeft tot 2014 het strijkatelier 'In de plooi' van het OCMW onderdak gevonden*
41 - **BVBA Alucobel**, *gesticht door Jos Devroe, nu gelegen aan de Haachtsesteenweg. In 1996 kwam hier dan* **NV Ando**, *een winkel voor kantoorbenodigdheden.*
51 - **Isolatie Verhoeven** *heeft hier zijn magazijn sinds 1982, de burelen waren dan aan de overkant van de Leuvensesteenweg gelegen (nr 30). In 1996 werden de burelen dan eveneens ondergebracht op nr 51.*
Op dezelfde site is ook sorteercentrum De Coninck gevestigd. In de jaren '40 tot '70 bevond zich op deze site **de betonfabriek A.B.I.** *(zie paneel 5a)*
61 - **Garage Schepers** *(Frans Schepers en Louiza Tobback) startten hier hun zaak in 1947, in 1953 werden ze Citroën-agent, een jaar later Simca. Sinds 1954 werden ze dan officiële Renault verdeler, de zaak wordt verdergezet door hun hun kinderen, sinds 1991 onder de naam* **NV Kampenhout Motors**.

10 - *Vroeger* **café "A la vue du canal"** *(meer info op paneel 11a)*
16 - *Vroeger* **café "De gulden karpel"** *(meer info op paneel 11a)*
22 - **Witloofveilingsite** *met de firma's* **Herwi** *en* **Orca**, *het* **witloofmuseum** *(sinds 2021 in De Krop, centrum-Kampenhout),* **TasTToe** *(whisky speciaalzaak) verhuisde naar Boortmeerbeek. In 2021-2022 werd hier het Covid vaccinatiecentrum ondergebracht (meer info over deze site op panelen 10a en 10b)*
26 - **Benzinestation Esso** *met carwash , later* **benzinestation Maes**
30 - *Vroegere kantoren* **Isolatie Verhoeven**
34 - *In de jaren '80 is hier lichtwinkel* **Malfliet** *gestart, toen nog kleinschalig, tot ze naar de overkant van het kanaal een nieuwe winkel lieten bouwen (zie verder), later* **Verinko** *die gespecialiseerd waren in meet- en regelapparatuur (tot 2013), nu is er schrijnwerker* **T&T Select** *gevestigd*
42 - *Vroeger was hier* **V.D.B. transport** *gehuisvest, hoofdzakelijk vervoer van witloof*

(verdwenen) handelszaken en woningen langs de Mechelsesteenweg

2 - *Voormalig* **café " 't Sashuis"** *(tot 1960) en woning sasmeester, momenteel privéwoning*
4-6 - *Villa Gillemot &* **transport Gillemot** *(tot 2015), later een tijdje deel uitmakend van de Franse groep* **Giraud**, *vanaf 2010 van het Nederlandse* **Rotra Forwarding**, *sinds 2019 van het Zwitserse* **Kühne + Nagel**
8 - *Woning afgebroken in 2002 voor parallelweg en fietspad, later een tijdlang hangar met verkoop 2dehandswagens (***Auto's Fabré** *die nu gevestigd zijn op nr 49). Hangar werd terug afgebroken.*
10-16 - *Tot begin jaren 2000 was hier* **"Lusters Malfliet"** *gevestigd, later naamsverandering naar* **"Lichtland"**, *tot verhuis naar Boortmeerbeek waar de zaak nog steeds gevestigd is onder de naam "Light Gallery". Sinds 2003 is hier horecawinkel* **"Van Zon"** *gevestigd.*
18 - *In de jaren '50 was hier een meubelfabriek gevestigd* **"meubelen FORTA"**
20-18 - *2 woningen afgebroken in 2014, sinds 2015 is hier een filiaal van* **DSM-keukens**
22 - *Tot 2020 was hier* **"De Wolf services carwash"** *gevestigd, momenteel ongebruikt*
24 - *Oude* **stallingen kasteel Schoonhoven**, *later omgebouwd tot* **woning** *en in 1956 verkocht aan* **tandards De Troyer**. *In 2019 gesloopt om er een* **fitnesscentrum Basic-Fit** *te bouwen.*
26 - *Voormalige dancing* **Het Zwarte Woud** *(1960), in 1970 startte hier de eerste* **Aveve** *in België, nog later een discountwinkel* **Gifi**, *een* **pop-up tapijtenwinkel**, **Carrefour Express**, *meubelzaak* **Sarah Mo** *en binnenkort* **keukens De Abdij**
30 - *Op het perceel van het vroegere kasteel van Schoonhoven werd in 1967 het* **diepvriesbedrijf Covee** *opgericht, het maakte deel uit van de Aveve-familie. Deze locatie was ook de zetel van* **Avolac** *die gekende kaasmerken zoals Nazareth, Corsendonk en Postel in de portefeuille hadden. De gebouwen werden in 2012 gesloopt.*
32 - **Aveve**, *in 2017 volledig vernieuwd, tijdens de verbouwingen werd op het achtergelegen perceel een pop-up Aveve ingericht.*
36-38 - **Busbedrijf De Voeght** *vestigde zich hier reeds in 1939. Het verzorgt meerdere busverbindingen voor "De Lijn".*
In 1998 wordt het familiebedrijf overgenomen door de Zweedse busexploitant Linjebuss. De naam blijft echter behouden.
De woningen van de vroegere bedrijfsleiders werden in 2018 afgebroken voor uitbreiding en modernisering van het bedrijf.
40 - **Mc Donald's**

1 - *Locatie voormalige gebouwen* **houthandel Industria**, *hier was ook de eerste* **T.V.K. veiling** *(Tuinbouwveiling Kampenhout) gevestigd (1960), gesloopt in 2002.*
3 - **Villa "Het Sas"** , woning van de familie Tobback, gesloopt in 2002.
7 tot 19 - *Rijhuisjes werden door de zagerij NV Industria gebouwd voor hun arbeiders, gesloopt in 2002.*
33 - *Sinds 1973* **mosselhandel Bols**, *vroeger was hier een zoutfabriek. Hier bevond zich ook een gekend* **mosselrestaurant** *(zie paneel 11b). Momenteel is hier eveneens een zaak voor tuinmeubelen (***Relax Garden***) gevestigd.*
71-75 - *Woningen werden in 2002 afgebroken om plaats te maken voor de "ovonde".*
79 - *Woning afgebroken in 2002 voor uitbouw van de "ovonde"*

Vekestraat

De huidige huizencluster **15 tot 23** *is reeds te vinden op kadasterkaarten van 1915.*
Ook het huisnummer **44** *is op de 1915-kaart te zien maar dit huis maakte onlangs plaats voor het* **Chalet Center**.
Nummer **47** *staat reeds op de Popp-kaart. De smeedijzeren datum van 1851 is nog steeds te zien in de punt van de gevel.*
Het noordwesten van de Vekestraat is sinds enkele jaren ontwikkeld tot bedrijvenzone (zie paneel 5c)

Oudestraat

De Oudestraat vormt de grens tussen Kampenhout en Boortmeerbeek. Op Kampenhouts grondgebied bevonden zich vroeger maar weinig handelszaken. Enkel Mitsubishi garage Vandervorst op nr 22 in de jaren '60 - '70.
Het is ook hier op nr 18 dat tussen 1961 en 1967 Will Tura woonde. Het huis staat er nog, de huisnummers zijn echter in de loop der jaren gewijzigd. Op nr 57 kon men er (tot 2021) bakker Bosmans vinden.
Het oostelijke deel van de Oudestraat (aan de andere kant van de Haachtsesteenweg ontwikkelde zich in de loop der jaren tot bedrijvenzone (zie paneel 5c)

Campenholt
Heemkring Kampenhout

KAMPENHOUT
KNAP·LANDELIJK·ZORGZAAM

Van landelijke handelskern naar belangrijk handelsknooppunt

Onderstaande luchtfoto's tonen de ontwikkeling van Kampenhout-Sas tot belangrijk handelsknoopunt door de explosieve groei van verschillende bedrijventerreinen. De ziel van deze eertijds gezellige handels- en leefgemeenschap is er definitief uit.

1971

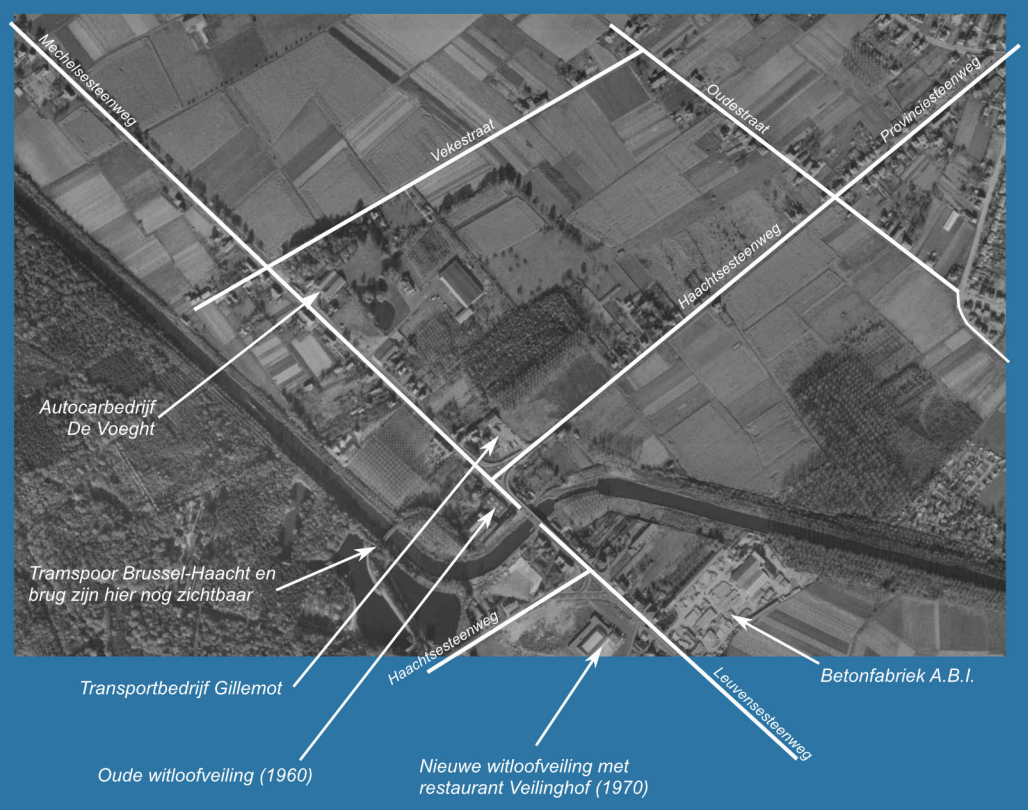

2000

2015

2021

De provincie Vlaams-Brabant wenst de uitbreiding van het bedrijventerreinen in het bijzonder economisch knooppunt te onderzoeken. Dit in uitvoering van de bindende bepalingen van het structuurplan Vlaams-Brabant.

De bedrijvensite is deels gelegen in de gemeente Kampenhout en deels in de gemeente Boortmeerbeek. Het onderzoeksgebied is gelegen tussen de regionale centra Leuven en Mechelen, aan het kruispunt van de N26 (Leuven-Mechelen) en de N21 (Brussel-Haacht). Het gebied wordt afgebakend door het kanaal, de Pontstraat, de Leuvensesteenweg, de Laarstraat, de Oudenstraat, camping Véronique en de bestaande grens tussen industriegebied en landbouwgebied ten zuiden van het Kanaal Leuven-Dijle zoals voorzien op het gewestplan.

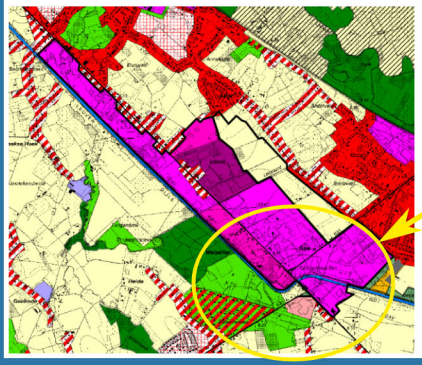

De toekomst

Uittreksel uit "Plan-MER voor de uitbreiding van het bedrijventerreinen in het bijzonder economisch knooppunt Kampenhout-Sas " (provincie Vlaams-Brabant - 2014)

Het Sas als strategisch strijdtoneel

1794-1814: het leger van Napoleon en kozakken aan 't Sas

Tussen 1715 en 1794 waren de Zuidelijke Nederlanden onder Oostenrijks bewind.

Op 26 juni 1794 kwam er een kentering. De legers van de Franse Republiek vielen via Fleurus de Zuidelijke Nederlanden binnen.
De Oostenrijkers moesten vluchten. Om de oprukkende vijand te vertragen werd onder andere gebruik gemaakt van het kanaal Leuven-Dijle. Talrijke bruggen over de vaart werden vernield en het omliggende land werd onder water gezet.
Maar de Franse legers waren niet te stoppen en op 15 juli hadden zij reeds Leuven bezet.
België kwam onder Frans bewind. Twee jaar later begon Napoleon aan zijn veroveringen.
Zijn Russische campagne in 1812 mislukte, hij moest de aftocht blazen en keerde terug naar Frankrijk. In december 1813 trokken Franse regimenten via de brug van Kampenhout-Sas zuidwaarts, opgejaagd door onder meer Russische kozakken, Pruisische en Saksische legers.

De bruggen over de vaart werden bewaakt door de achtervolgers. Vooral deze van Kampenhout-Sas was van strategisch belang.

Slag van Fleurus
(Schilderij van J.-B. Mauzaisse)

1815 – 1830: op weg naar Belgische onafhankelijkheid

Onze gewesten en het Koninkrijk der Nederlanden kwamen via het congres van Wenen (20 november 1815) onder het bewind van de Nederlandse koning Willem 1.

Het was al snel duidelijk dat de zuidelijke provincies (het latere België) niet langer onder de heerschappij van de Noordelijke Nederlanden wensten te leven. Het begon te rommelen bij de zuidelijke bevolking.

Nadat het Nederlandse leger zich op 26 september 1830 diende terug te trekken uit Brussel, bereidde het zich voor om vanuit Kampenhout Leuven aan te vallen. Op 7 oktober stuurde het Voorlopig Bewind (tijdelijke regering) vanuit Brussel een eenheid naar Kampenhout-Sas om dit te verhinderen. Een deel van de Hollanders werd gevangen genomen, de anderen vluchtten naar Mechelen.

De vaart werd nu door de Belgen als verdedigingslinie gebruikt.

Tijdens de Tiendaagse Veldtocht van 2 tot 12 augustus 1831 (Leopold I was pas 2 weken eerder gekroond tot koning) ondernamen de Hollanders nogmaals een poging om de Zuidelijke Nederlanden te heroveren. Vooral rond Leuven werd fel slag geleverd maar onder druk van een Frans interventieleger werd toch een wapenstilstand afgekondigd op 13 augustus.

Slag bij Leuven op 12 augustus 1831
(Schilderij van PG van Os)

De negen leden van het Voorlopig Bewind, een overgangsregering die tussen de revolutie van 1830 tot het onafhankelijke België bestuurde tot februari 1831.

Er is zelfs een link met Kampenhout: één van de leden was baron Emmanuel van der Linden d'Hoogvorst (uiterst rechts), broer van baron Charles van der Linden d'Hoogvorst, burgemeester van Kampenhout tussen 1818 en 1847 en die op het kasteel van Wilder woonde.

De anderen zijn Alexandre Gendebien, André Jolly, Charles Rogier, Louis de Potter, Sylvain Van de Weyer, baron Feuillen de Coppin, graaf Félix de Mérode, Joseph Vanderlinden.

Schilderij uit 1831 van Carlo Picqué
Inventaris Roerend erfgoed - Brussels Hoofdstedelijk Gewest

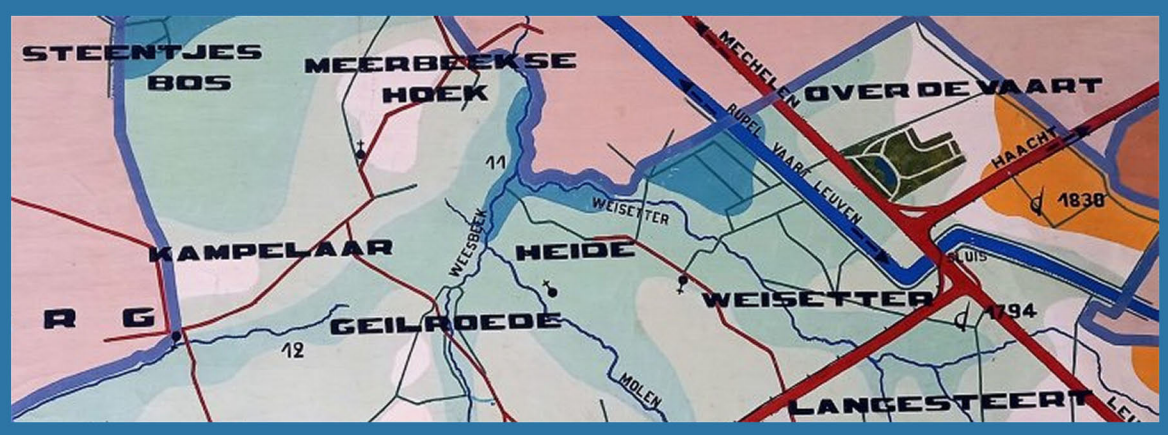

Deel van een oude schoolkaart uit 1950 waar zowel de gevechten in 1794 als deze in 1830 worden vermeld.
(verz. Oscar Dekeyser)

Weetje:
Menige oude schoolfoto's hadden deze kaart als achtergrond.

Het Sas als strategisch strijdtoneel

Wereldoorlog 1

Gevechten Over-de-Vaert

De schermutselingen “Over-de-Vaert” begonnen tijdens de eerste uitval van het Belgische leger vanuit Antwerpen op 25 en 26 augustus 1914.
Het Duitse leger gebruikte het kasteel Schoonhoven als een vooruitgeschoven stelling en richtte zijn artillerie naar Haacht en Antwerpen om zo een uitval vanuit Antwerpen te breken.
Een gedetailleerd relaas over de gevechten die er toen plaatsvonden is te vinden in het jaarboek 2018 van Campenholt.
In september gingen de Belgen in de aanval. Menig granaat van beide stellingen vloog heen en weer. Ook de bevolking roerde zich af en toe wat leidde tot represailles van de Duitsers.

500 meter van het voormalige kasteel van Schoonhoven (achter het Avevegebouw) in een bos richting Haacht, stelden de Duitsers hun grootste kanonnen op tijdens de slag om Kampenhout-Sas eind augustus 1914.

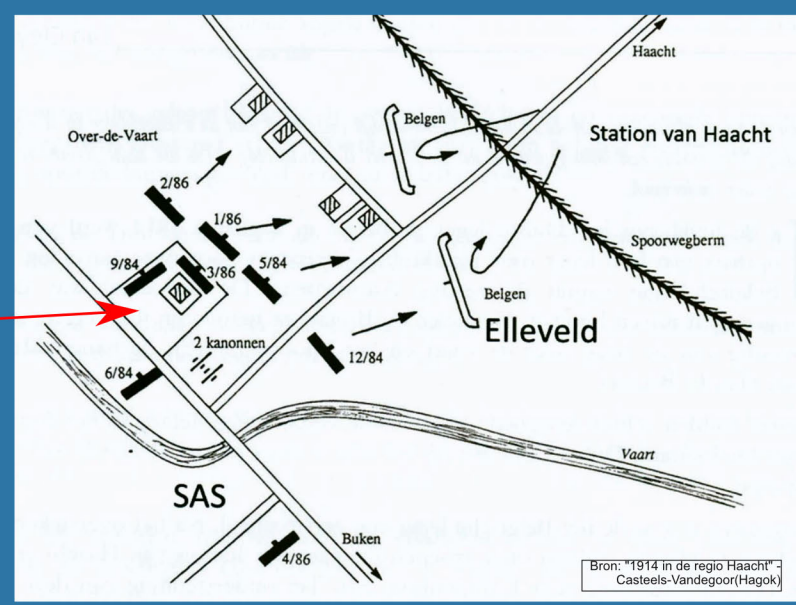

De strijd om het Sas, de brug en het kanaal eisten een zware tol . Aan het eind van de oorlog was menig woning tot puin herleid, gebombardeerd, geplunderd of in brand gestoken.

Op de Mechelsesteenweg *werden 12 woningen geplunderd en vernield: de huizen van Joseph Peeters, van Petrus Peelaerts-Doms, van Philippe Corbeels, van de weduwe van Joannes Baptista van de Pluk, van Petrus Bosmans, van de familie Verboomen, van de weduwe van Joannes Swiggers, van Joannes De Smet en van de familie De Kuyper-Bols. Een zestal huizen werden vernield door bombardementen of militaire acties. Het betreft de huizen van Frederic Van der Wilt, het overgrote deel van het huis van weduwe Bols, het huis van Joannes Baptista de Smet, het restaurant en de stapelhuizen van de gebroeders Tobback, de woning van Charles Vermeylen en de woning en café van Lambertus Koekelkoren.*
In de Vekestraat *werden de huizen van Engelbertus van Grunderbeeck, van de familie Loncour, van Isidorus Witpas, van de familie Peeters-Learts, van de familie Joannes Bols-Tobback moedwillig vernield en geplunderd. De huizen van Joannes Baptista Bastiaens en het huis van Petrus Van Bellinghen werden door een bombardement vernield.*
In de Oudestraat *was het ook prijs, 6 woningen; de woningen van de familie Truyens-Huegaerdt, van de gebroeders De Keyser, van weduwe Antoon Van Dessel, van Eduard De Laet en van het echtpaar Le Roy-Cauwenberghs vielen eveneens ten prooi aan de bombardementen.*
In de **Schransstraat** *vielen de huizen van volgende families ten prooi: familie Marine Steenkappers, familie Heers-Van Steenberghen, wwe Henri Kestens-Somers, Guillaume Imbrechts, Petrus Verelst, Ludovicus Van Grunderbeeck.*
Ook op de **Leuvensesteenweg** *werden 14 huizen opzettelijk in brand gestoken. O.a. de huizen van Joannes Verryt, Felix Goossens, familie Vrebosch, wwe Vander Auwera-Verhaegen,...*

Vernielde houthandel Tobback

Links voormalig café-restaurant "Op het Campenhout-Sas" van de gebroeders Tobback,
rechts Sassenier Koekelkoren,
in het midden de tramlijn richting Haacht.

vernield café-restaurant "Op het Campenhout-Sas"

Vernield Café-restaurant "Bij de sassenier Koekelkoren"

Uitgebreide informatie is te vinden in het boek "Kampenhout in de Eerste Wereldoorlog" en in het jaarboek 2018 , beide uitgegeven door heemkring Campenholt.

Het Sas als strategisch strijdtoneel

Wereldoorlog 2

Nadat op 10 mei 1940 het Duitse leger gelijktijdig België, Nederland en Frankrijk was binnengevallen, werd het Belgische leger snel onder de voet gelopen. In tegenstelling tot de Eerste Wereldoorlog speelde het gebied 'Over-de-Vaert' en de brug over het kanaal tijdens het begin van de Tweede Wereldoorlog geen rol van betekenis.

Toch werd de oude draaibrug in de meidagen van 1940 opgeblazen door het terugtrekkende Belgische leger om de opmars van de bezetter naar Brussel af te remmen. In 1942 werd er een vaste brug gebouwd (zie paneel 7) zodat het scheepvaartverkeer kon hernemen en de bezetter zich via het kanaal terug kon bevoorraden.

Op 4 september 1944 was er een poging van de terugtrekkende Duitsers om de nieuwe voltooide brug aan Kampenhout-Sas op te blazen.
Enkele partizanen onder leiding van Frans Storms beletten dit en namen de Duitse bommenleggers onder vuur. Na een kleine schermutseling werd één Duitse soldaat gedood, de anderen vluchtten naar het nabijgelegen Weisetterbos.

Storms en zijn mannen bewaakten vervolgens de brug tot de Engelsen arriveerden met een zestal gemotoriseerde pantserwagens uit de richting van Mechelen.

Geallieerde tanks rijden vanuit Kampenhout-Sas richting Haacht.
(coll. G. Vandegoor)

29 jaar oud mysterie opgelost

Onder het voorwendsel dat zij Duitsers beschoten hadden werden 4 burgers uit Schiplaken en 2 uit Muizen op 1 september 1914 door Duitse Uhlanen gevangen genomen. Zij werden langs de Leuvensesteenweg geboeid naar Leuven geleid maar kwamen er nooit aan. Wat er met hen is gebeurd, bleef een raadsel... tot in 1943.

In 1941 werd in allerijl beslist om te starten met de bouw van een vaste brug over de vaart aan Kampenhout-Sas. De oude draaibrug was immers beschadigd en hinderde het Duitse legertransport. (zie ook paneel 7)
De herberg Gillemot op de hoek van de Mechelsesteenweg en de Haachtsesteenweg moesten daarom in 1943 gesloopt worden. Bij deze werken trof men, op amper een meter van het terras en op 75 centimeter diepte, stoffelijke resten aan. In april 1943 werd er een proces-verbaal opgemaakt door 1ste opperwachtmeester Lefever van de rijkswacht van Kampenhout met als vermelding 'onbekende' menselijke geraamtes.

Door enkele persoonlijke eigenschappen en bezittingen kon men ze echter identificeren als de 6 verdwenen gevangenen uit Schiplaken en Muizen.
Het ging om:
- Hendrik Van Rompuy (36 jaar), koster-organist van de Heilige Familieparochie te Schiplaken, herkend door zijn breukband.
- Edward Van Horenbeeck (34 jaar), landbouwer te Hever-Schiplaken, herkend aan de sleutel van zijn hoeve die hij bij zich had.
- de gebroeders Theo en Edward Van den Brande (resp. 16 en 12 jaar), uit Hever-Schiplaken.
- Jan Verbinnen (19 jaar), landbouwer te Muizen, herkend aan oorringen die hij steeds op zak droeg.
- Edward Vanderaerschot, handelaar uit Mechelen, herkend aan een glazen oog.

Herberg Gillemot tijdens de voorbereidende werken voor de aanleg van de brug in 1942. De tramsporen en de baan naar Haacht liepen toen net achter de herberg naar rechts.
(Algemeen Rijksarchief België)

Opzienbarende ontgraving te Kampenhout - Sas

DE VIJF GERAAMTEN VEREENZELVIGD

Met betrek op de ontdekking van geraamten aan de brug van de vaart Leuven-Mechelen, kunnen we nog de volgende bijzonderheden mededeelen.
Op de bewuste plaats schampte de spade van een der arbeiders af op een hard voorwerp, dat bij nader onderzoek een menschelijke schedel bleek te zijn.
Zijn makkers en talrijke nieuwsgierigen kwamen dadelijk toegeloopen. Men dacht algemeen dat men hier voor een gruwelijken moord stond en men verwittigde onmiddellijk de rijkswacht van Kampenhout, die op haar beurt het parket op de hoogte bracht. Er werd bevel gegeven de werken stil te leggen, doch achteraf kwam toelating om in 't kwijn van de rijkswacht de opgravingen voort te zetten. Na een paar minuten haalde men menschenbeenderen uit de modder en des avonds telde men vijf geraamten, naast andere voorwerpen, zooals een grooten sleutel, een kruisken van een paternoster, oorringen, een uurwerk Roskopf, een breukband, lage mansschoenen, zilveren en koperen geldstukjes, enz. Klaarblijkelijk

1. Henri Van Rompuy, geboren in 1868, koster te Hever-Schiplaken, herkend aan een breukband
2. Edward Van Hoorenbeeck, geboren in 1880, landbouwer te Hever-Schiplaken, herkend aan den grooten sleutel van zijn hoeve.
3. Edward Van der Aarschot, geboren in 1878, handelaar, Smidsestraat, 36, Mechelen, herkend aan een glazen oog, dat bij nader toezicht in den schedel werd gevonden.
4. Jan Verbinnen, schoonbroeder van nr 3, geboren in 1895, landbouwer te Muizen, herkend aan oorringen, die hij steeds op zak droeg als nagedachtenis van zijn moeder
5. Theophiel of Edward Van den Branden, geboren onderscheidenlijk in 1897 en 1902, uit Hever-Schiplaken, allebei vermist sinds 2 September 1914 en het laatst gezien te Kampenhout-Sas

Artikel uit de Gazet van Mechelen
31 maart 1943

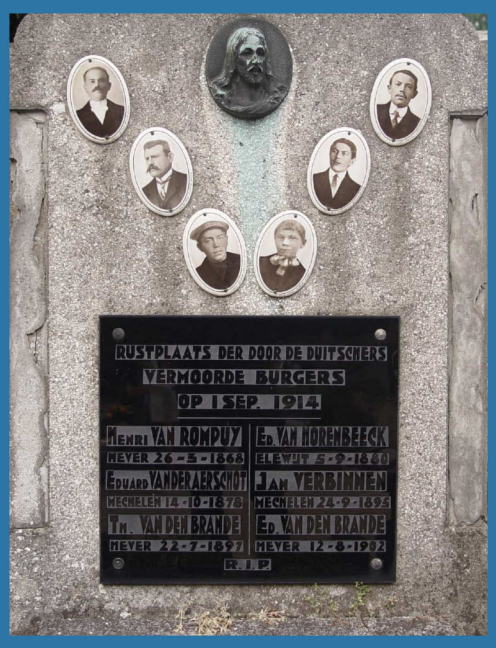

Grafsteen begraafplaats Schiplaken
dank aan Jan Peeters (heemkring Ravensteyn)

De eerste vaste brug van 1942

De werken werden vergund op 20 december 1940: de firma Strabad uit Brussel voor het beton, Nobels-Peelman uit Sint-Niklaas voor de metalen constructies. Begin 1941 werd gestart met de werken. Uitgebreide informatie over de bouw van dit kunstwerk is te vinden in het jaarboek 2022 van Heemkring Campenholt.

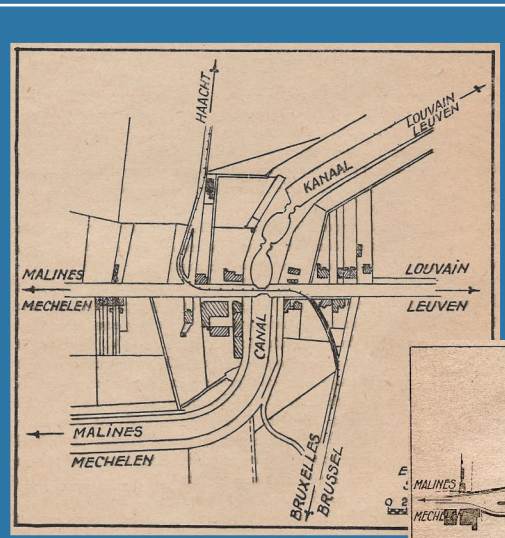

Toestand vóór de bouw van de brug uit brochure "Le nouveau pont-route de Kampenhout sur le canal de Louvain à Malines" (1944)

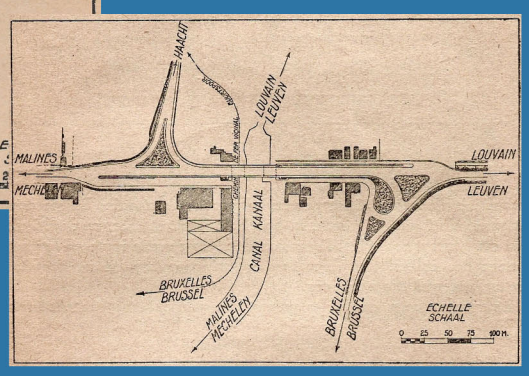

Toestand nà de voltooiing

Uittreksel uit "Le nouveau pont-route de Kampenhout sur le canal de Louvain à Malines" (1944)

" Voor de uitvoering werden 2.500 m³ gewapend beton, 150 ton rond staal, 160 ton gewalst staal en 20.000 m³ aanvullingsgrond gebruikt.
...

Dank zij de snelle bevrijding van het Vaderland in September 1944, en alhoewel alle geschikte maatregelen hiertoe waren getroffen geworden, werd den bezetter geen gelegenheid gelaten om de nieuwe brug op te blazen. Hij werd hierin verhinderd door de leden van de Weerstandsbeweging welke, samen met den plaatselijken dienst van Bruggen en Wegen, het kunstwerk gedurende verschillende dagen hebben bewaakt. "

De voorbereidende werken

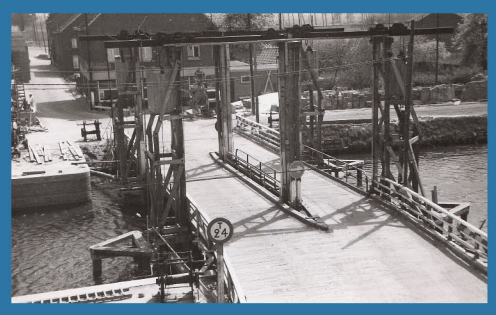

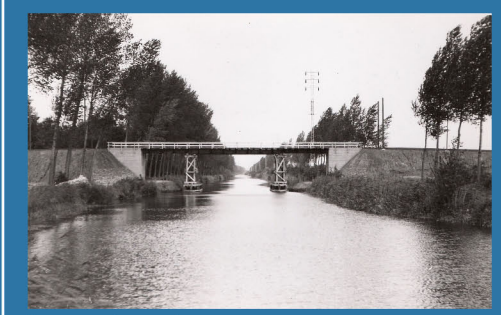

brug voor tramverkeer

brug voor wegverkeer

Tijdelijke vaste brug om het tramverkeer te garanderen. Meer info op paneel 8.
Voor het wegverkeer werd op de plaats van de voormalige in 1940 opgeblazen draaibrug een tijdelijke noodbrug gebouwd. Deze werd uitgerust met een hefgedeelte, dat aan contragewichten hing en met lieren bediend werd, zodat schepen toch konden passeren. Links zijn de bogen, waaraan de bovenleiding van de tram hing, goed zichtbaar. (foto hierboven rechtsonder).

In de achtergrond houthandel "NV Industria"

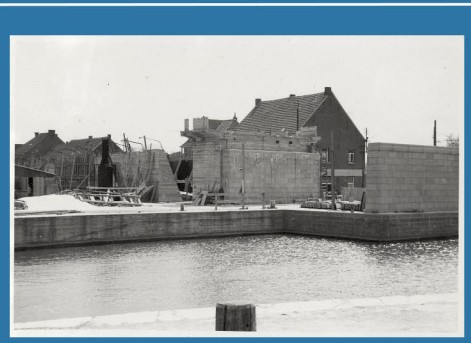

In de achtergrond café "A la vue du canal"

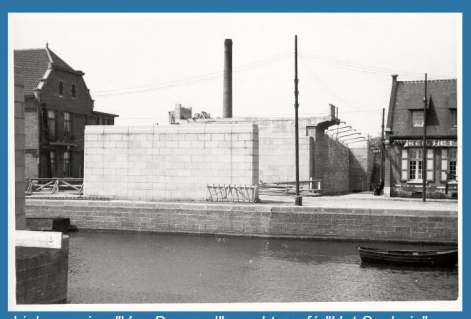

Links woning "Van Dormael", rechts café "Het Sashuis"

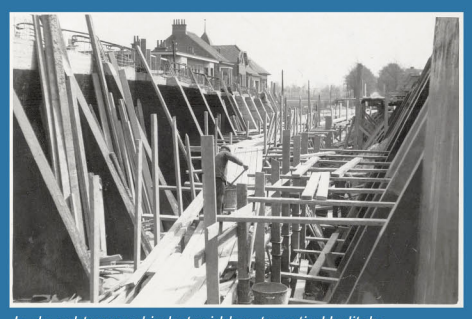

In de achtergrond in het midden, torentje Herlitska

Rechts café "In de welkom"

Muurbewapening, in de achtergrond café "A la vue du canal"

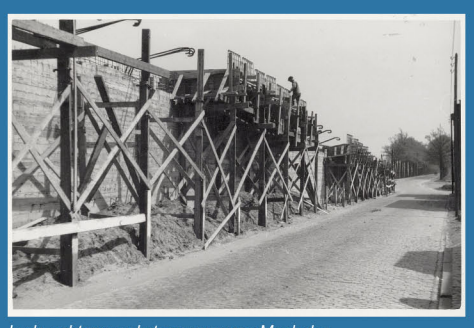

In de achtergrond steenweg naar Mechelen

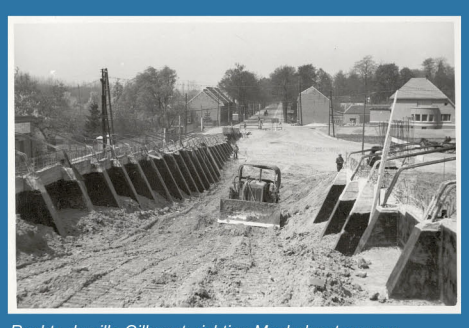

Rechts de villa Gillemot, richting Mechelsesteenweg

Rechts houthandel "NV Industria"

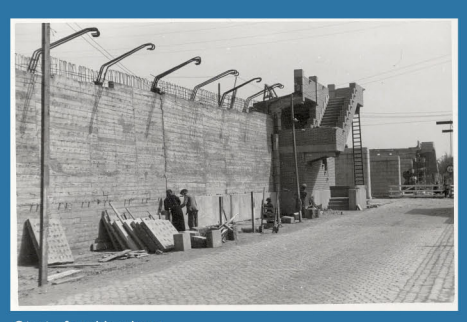

Start afwerking brug

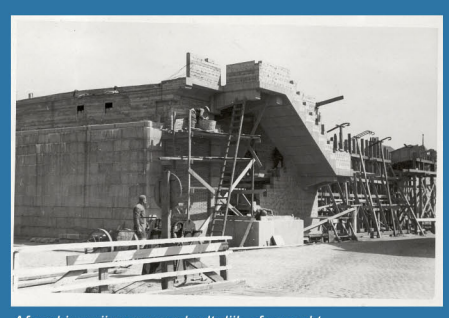

Afwerking zijmuren gedeeltelijk afgewerkt

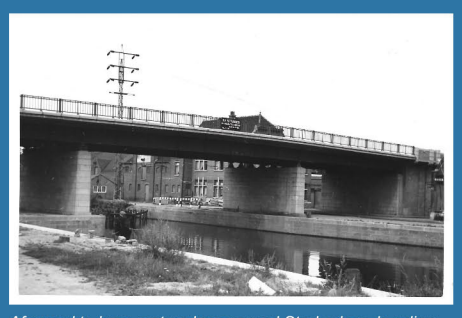

Afgewerkte brug met reclamepaneel Strabed op de reling

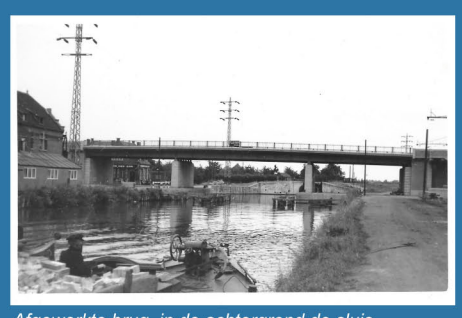

Afgewerkte brug, in de achtergrond de sluis

Inhuldiging brug (personen ongekend)

Foto's "Algemeen Rijksarchief België" en verz. J.-M. Verhulst

Een trambrug over het kanaal

Al jaren voor de Tweede Wereldoorlog kwamen er talrijke klachten bij het Bestuur van Bruggen en Wegen over de conflicten tussen weg-, scheepvaart- en tramverkeer. Reeds in 1929 vond er een bijeenkomst plaats in Kampenhout om te bepalen welke maatregelen voor de doorgang over de draaibrug moesten worden genomen.

Als dan in 1937 in principe besloten werd om een nieuwe brug te gaan bouwen, was het de bedoeling om het tramverkeer van het wegverkeer te scheiden. Daartoe moest er een nieuwe brug over het kanaal gelegd worden, uitsluitend voor de tram.

De brug aan Kampenhout-Sas was tijdens de gevechten in 1940 zwaar beschadigd en niet meer bruikbaar voor de trams. Omdat de tram moest kunnen blijven rijden werd onmiddellijk een houten noodbrug naast de oude draaibrug gelegd.

Tijdens een vergadering op 10 augustus 1940 in het huis van de brugwachter aan het sas en bijgewoond door afgevaardigden van de trammaatschappij N.M.V.B, de stad Leuven, de provincie Brabant en de geïnteresseerde afdelingen van het Bestuur van Bruggen en Wegen werd besloten om een nieuwe vaste trambrug te bouwen en de tram in eigen bedding te leggen. De originele plannen uit 1937 werden uitgewerkt en contracten voor de uitvoering gingen naar Strabed NV uit Brussel en Nobels-Peelman uit Sint-Niklaas. In januari 1941 werd met de werken gestart.

08/11/1940 - links de tijdelijke noodbrug voor het tramverkeer - zicht richting Leuven (verz. Paul De Backer)

Toen er aan de bouw van de nieuwe brug voor het wegverkeer begonnen werd, moest die oude hulptrambrug naast de autobrug daar weg en werd een nieuwe oversteek gelegd, dwars over het kanaal en aangesloten op het bestaande tramspoor, dat naar de kanaalkade leidde. Daar werden namelijk de goederenwagons gelost en geladen. Vergeet niet dat de trams toen zowel passagierswagons als goederenwagons trokken.

Tegelijkertijd werd begonnen aan deze nieuwe (voorlopige) brug over het kanaal, wat verder richting Mechelen. Deze werd gelegd op betonnen landhoofden, tijdelijk met houten steunpijlers zodat de tram daar vanaf 1 mei 1941 gebruik kon van maken.
De noodbruggen werden afgebroken en scheepvaartverkeer was opnieuw mogelijk.
Na de oorlog werd deze brug vervangen door een volledig betonnen exemplaar dat in 1947 in dienst werd genomen.

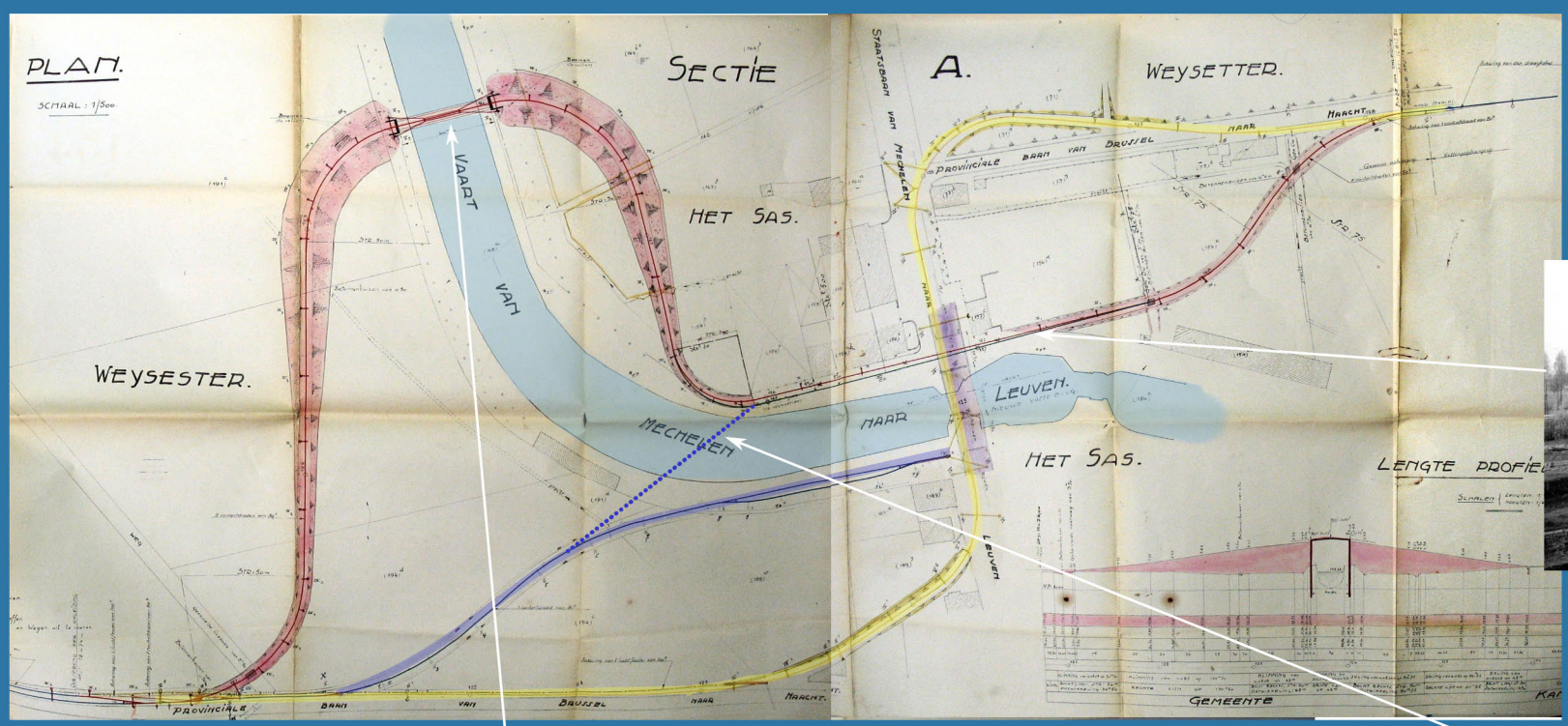

Legende
Geel: situatie vóór 1941
Rood: nieuwe situatie ná 1941
Blauw: goederentram / rangeerzone + tijdelijk oversteek (bolletjes)

1960 - Eén van de laatste ritten van tram Brussel-Haacht

(verz. Paul De Backer)

22/08/1941 - Tijdelijk tramspoor over de vaart. Men merkt in de achtergond ook de werf aan de brug voor wegverkeer.

(verz. Paul De Backer)

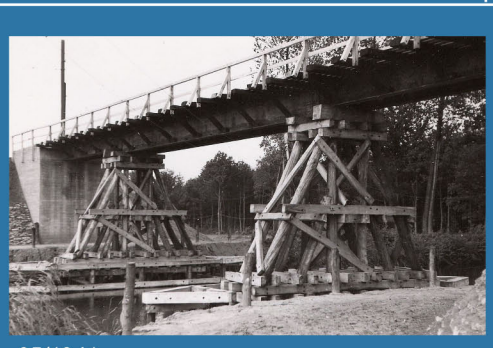

05/1941
boven: voorlopige vaste brug in opbouw
onder: brug operationeel

(verz. J.-M. Verhulst)

In 1947 werd een nieuwe betonnen brug in dienst genomen ter vervanging van de noodbrug, die tijdens de oorlog dienst deed.

1959 - tram over het kanaal

(verz. H. Van der Steld)

In de winter van 1977-1978 werd de trambrug definitief afgebroken. In april 1960 werd immers het tramverkeer hier stopgezet en vervangen door een buslijn.

(verz. VlaTAM)

Verdwenen beroepen langs de vaart en aan 't Sas

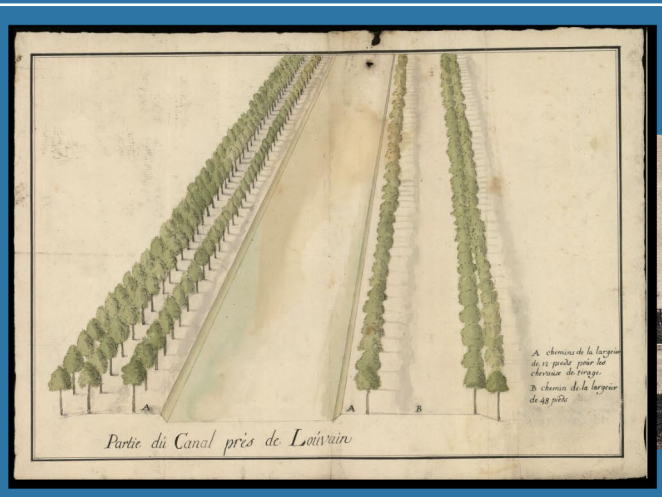

Tot begin 20ste eeuw was het gebruikelijk dat boten voortgetrokken werden door mensen of paarden (soms ossen), het zogenaamde “jagen”, vandaar de naam "jaagpad". Langs het kanaal Leuven-Dijle werd de linkeroever het meest gebruikt door de scheepstrekkers of "scheepsjagers". De trekdienst van de schepen op het kanaal werd door de stad Leuven voor een tijd aan een concessiehouder verpacht.
Op bepaalde plaatsen langs het kanaal bevonden zich stallen voor de paarden en onderkomens voor de scheepstrekkers. Op Kampenhout-Sas en in Hever/Hofstade konden de paarden gewisseld en verzorgd worden.

In de jaren twintig werden dieselmotorrupsen in gebruik genomen, daarna gemotoriseerde sleepboten. Pas na de Tweede Wereldoorlog werden de binnenschepen meer en meer met eigen motorkracht uitgerust.

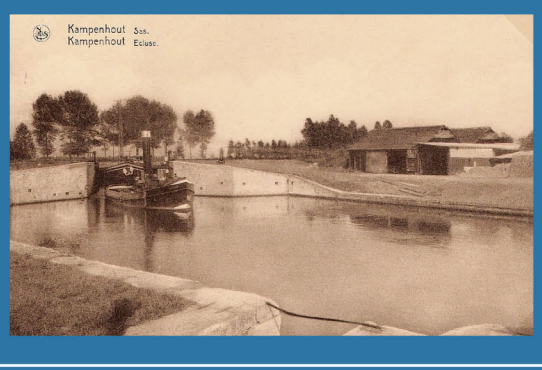

De eerste trekschuit (of barge) voor vervoer van reizigers werd ingehuldigd op 6 augustus 1753. Toen hij in Leuven aankwam was er 200 man aanwezig.
Er waren stopplaatsen te Wijgmaal, Tildonk, Wespelaar, Kampenhout, Boortmeerbeek en Muizen.
Twee trekschuiten reisden gelijktijdig tweemaal daags af van Leuven en Mechelen richting Kampenhout-Sas.
Nabij de brug en het sas van Kampenhout moest men overstappen, alweer een reden waarom de horeca op deze plaats hier alle voordeel uit haalde.
De trekschuit bleef bestaan tot 1837, in dat jaar werd de spoorlijn Mechelen - Leuven in gebruik genomen.

De eerste mosselschuit kwam in Leuven toe op 8 augustus 1753. Voor het eerst konden onze voorouders over het ganse traject kennis maken met deze maritieme delicatesse.

Vaartkom Leuven in 1804
Links in het groen zien we een trekschuit voor personenvervoer.
(werk van Louis-Marie Autissier, Museum M - Leuven)

Alle sasseniers langs het kanaal Leuven-Zennegat waren in dienst van de stad Leuven, hun woningen waren eigendom van de stad.
Het was niet mogelijk om de dienstjaren van de opeenvolgende sasseniers/brugwachters in Kampenhout te achterhalen via de officiële bronnen, daarom is onderstaande lijst niet accuraat maar geeft wel in chronologische volgorde de gevonden namen.
Maximilianus Lemmens moet één van de eerste sasseniers in Kampenhout geweest zijn, zijn weduwe volgde hem op (ref. hondentelling 1770 + volkstelling 1794)
Jean-Baptist Van Dijck
Joannes Petrus Letellier (ref. koopakte 1821)
Frans Bredael die de post kreeg na zijn heldhaftige exploten tijdens de verdediging van Leuven in 1831. Later werd hij meerdere keren erkend voor de redding van slachtoffers die in het kanaal waren gesukkeld (ref. telling 1867-1876).
Matheus Koekelkoren was de eerste uit een geslacht van sasmeesters. Hij was sassenier tot 1901 toen zijn zoon **Felix Lambertus Leopoldus Koekelkoren** het overnam; **Henricus Bisschop** was toen hulpsassenier en tevens scheepslosser. Verder zien we zoon **August Koekelkoren** de stiel bedrijven, samen met hulpsassenier **Hendrik Andries**. Na WO1 was het aan **Herman (Armand) Koekelkoren** om de fakkel over te nemen.
Later zien we nog volgende namen verschijnen : **Frans Philtjens**, **Jomme en Pauline Philtjens**, **Alois Hemeleers**, **Wilfried Vernelen, Guido Wauters**, **Freddy Bert**, **Constant Van Elsen**.

thema-afbeelding met hoefsmid en trekschuit (Nederland)

Ook hoefsmeden deden in het begin van de 20ste eeuw gouden zaken, meestal waren zij en/of hun echtgenote ook nog herbergier.
Zo vinden we aan de Mechelsesteenweg nr 25 hoefsmid **Johannes Henricus Fredericus Swiggers**, zijn zoon **Franciscus** was smidsgast en schoonzoon **Joannes Clijnhens** was stoker van de smidse. Het was dus een familiale aangelegenheid die floreerde omdat de trekpaarden die de schepen op de vaart voorttrokken geregeld nieuwe hoefijzers nodig hadden.

(verz. A-Ch Gyselinckx)

Andere vaartgebonden beroepen zijn ondermeer dijkwachter (**Pierre Lanckneus**), scheepslosser (**Joannes Imbrechts**, **Franciscus Crol**, **Henricus Bisschop**, **Joannes Bosmans**, **Petrus Vandeput**), bareelman (**Joannes Olbrechts**). Namen van boottrekkers hebben we niet kunnen achterhalen, dikwijls waren dit de schippersvrouwen of scheepsknechten.
In de Vekestraat nr 7 vonden we tot 1904 vishandelaar **Domien Van Vlasselaar**.
We vonden de namen van dagloners in 1930 aan het werk op 't Sas: **Gustaaf Vrebosch**, **Van Ingelgom**, **Keyaerts**, **Engel Mommens**, **De Keyser**, **Louis Horckmans**, **Leopold Coosemans**, **Michiels**, **Joseph Tobback**

De veiling. "Goudader" van de Kampenhoutse boeren

1960

Het grote aantal witlooftelers in de streek had baat bij een gemeenschappelijke structuur om het witte goud te helpen vermarkten.

Op 8 juni 1960 werd de Tuinbouwveiling Kampenhout of T.V.K. opgericht (Belgisch Staatsblad 18 juni 1960).
Als lokatie werd gekozen voor de oud leegstaande houtzagerij Tobback-Van Dormael. De uitbaters hiervan hadden enkele jaren voordien hun activiteiten naar Antwerpen overgeheveld.
De houtdroogloodsen werden rudimentair dichtgetimmerd (de veiling had geen tocht nodig!) om ze te gebruiken als stockage voor het aangevoerde witloof alvorens het geveild werd en als magazijn voor de verdeling naar de handelaars. Ook werden er de veilingzaal en de bureaus ondergebracht.

De eerste veilingklok werd plechtig in gebruik genomen in aanwezigheid van talrijke notabelen op 7 augustus 1960.
In de zomer werden er asperges, vroege aardappelen, boontjes, sla, wortelen, erwten en prei verkocht. In de winter waren er het witloof, uien en aardappelen. Het witloof speelde wel de hoofdrol.

7 augustus 1960: officiële opening
(verz. A. Van Remoortel)

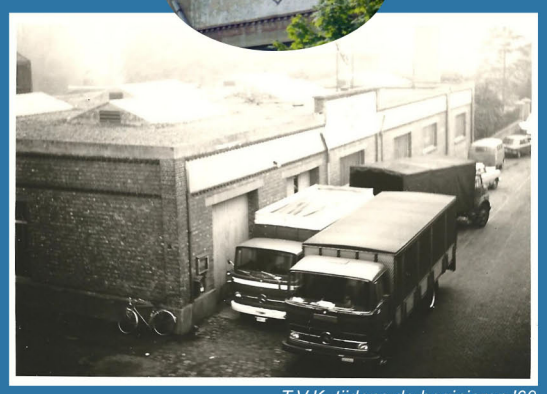

T.V.K. tijdens de beginjaren '60
(verz. J-M. Verhulstl)

De stichters

Er werd een samenwerkende vennootschap opgericht
(Notaris Jacques Coppin, Kampenhout).
250 leden tekenden in op de aandelen van de vennootschap
(Belgisch Staatsblad).
De aandeelhouders waren zowel kopers als telers.
De initiatiefnemers waren:
- Alfons Heremans van de firma Herwi N.V.
- Pierre Ulens en Albert Vercammen van de firma Orca N.V.

Beide firma's waren reeds bedrijvig met de uitvoer van witloof.
Er hadden 250 leden ingetekend *(Belgisch Staatsblad)*.

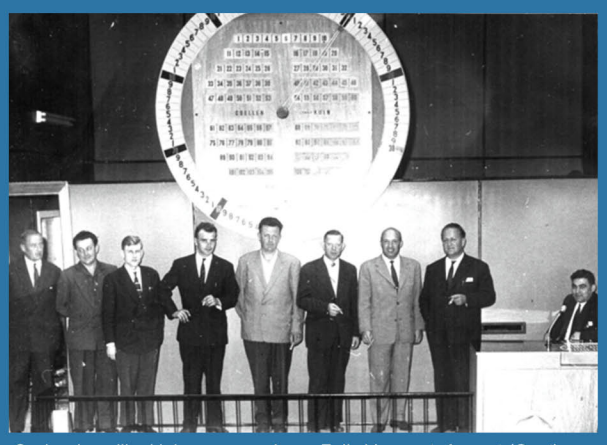

Onder de veilingklok poseren v.l.n.r : Felix Vervoort, August (Gust) Leaerts, Jan Deschouwer, Maurice Dekrem, Emiel Schoevaerts, Pol(idoor) Van Remoortel, Pierre Ulens , Alfons Heremans en gezeten Albert Vercammen sr.
(verz. A. Van Remoortel)

De beheerraad zag er in 1960 als volgt uit:
Voorzitter: Alfons Heremans
Ondervoorzitter: Pierre Ulens
Leden: Maurice Dekrem, Jan Deschouwer, Emiel Schoevaerts en Pol(idoor) Van Remoortel
Commissarissen: Juul Vanhalle, Remigius Blockmans, August Leaerts en Felix Vervoort.

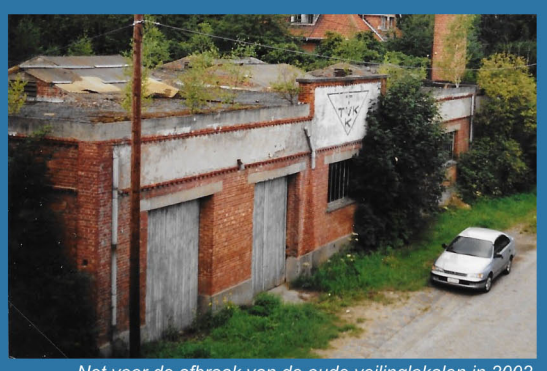

Net voor de afbraak van de oude veilinglokalen in 2002
(verz. J-M. Verhulstl)

Groei van de veiling

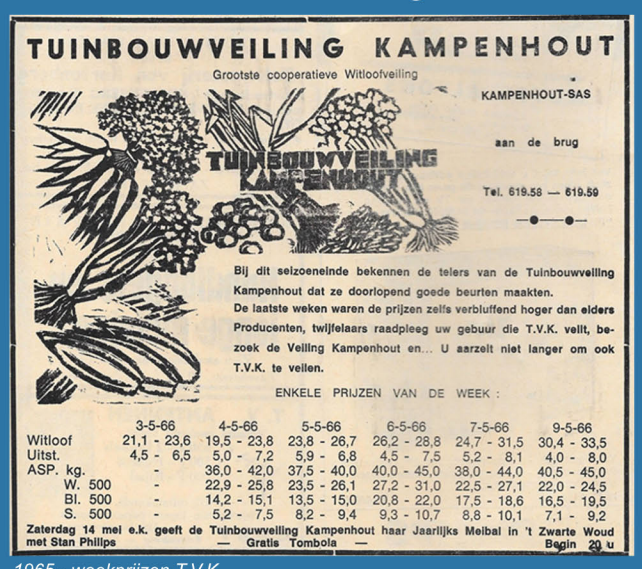

TUINBOUWVEILING KAMPENHOUT

Grootste cooperatieve Witloofveiling

KAMPENHOUT-SAS

aan de brug

Tel. 619.58 — 619.59

Bij dit seizoeneinde bekennen de telers van de Tuinbouwveiling Kampenhout dat ze doorlopend goede beurten maakten.
De laatste weken waren de prijzen zelfs verbluffend hoger dan elders Producenten, twijfelaars raadpleeg uw gebuur die T.V.K. veilt, bezoek de Veiling Kampenhout en... U aarzelt niet langer om ook T.V.K. te veilen.

ENKELE PRIJZEN VAN DE WEEK :

	3-5-66	4-5-66	5-5-66	6-5-66	7-5-66	9-5-66
Witloof	21,1 - 23,6	19,5 - 23,8	23,8 - 26,7	26,2 - 28,8	24,7 - 31,5	30,4 - 33,5
Uitst.	4,5 - 6,5	5,0 - 7,2	5,9 - 6,8	4,5 - 7,5	5,2 - 8,1	4,0 - 8,0
ASP. kg.	-	36,0 - 42,0	37,5 - 40,0	40,0 - 45,0	38,0 - 44,0	40,5 - 45,0
W. 500	-	22,9 - 25,8	23,5 - 26,1	27,2 - 31,0	22,5 - 27,1	22,0 - 24,5
Bl. 500	-	14,2 - 15,1	13,5 - 15,0	20,8 - 22,0	17,5 - 18,6	16,5 - 19,5
S. 500	-	5,2 - 7,5	8,2 - 9,4	9,3 - 10,7	8,8 - 10,1	7,1 - 9,2

Zaterdag 14 mei e.k. geeft de Tuinbouwveiling Kampenhout haar Jaarlijks Meibal in 't Zwarte Woud met Stan Philips — Gratis Tombola — Begin 20 u

1965 - weekprijzen T.V.K.

Overzicht van de handelscijfers van de eerste 5 werkjaren:

1960-1961	*3.660 ton*
1961-1962	*6.400 ton*
1962-1963	*7.400 ton*
1963-1964	*9.310 ton*
1964-1965	*9.780 ton*

Met zulke cijfers werd T.V.K. snel marktleider in de witloofsector.
T.V.K. beschikte over 2 vrachtwagens en stelde 12 personeelsleden aan het werk. In 1965 waren er 1747 ingeschreven leden.

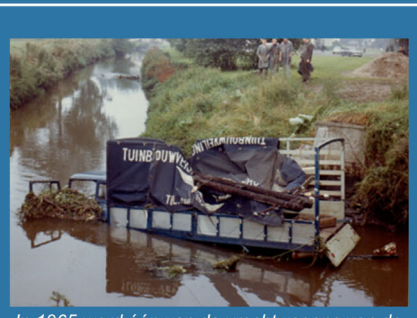

In 1965 werd één van de vrachtwagens van de tuinbouwveiling gestolen en teruggevonden in een vliet langs de Antwerpsesteenweg in Mechelen.
(verz. A. Van Remoortel)

Enkele termen / afkortingen:

"uitst." : uitsteek (2de en/of 3de klasse witloof)
"ASP. " : Asperges
"bootwitloof": witloof van uitzonderlijke kwaliteit, werd verpakt in houten kistjes met stro bedekt en werd per boot verscheept naar Amerika
"ne snoek" was nen "top" of "krop" witloof die bovenaan open stond en automatisch als 2de klasse werd gesorteerd
"schol": een bord, opgehangen in een café waar de witloofboeren hun naam opschreven en waar de opkopers per laag een prijs boden.
"witloof langen": witloof oogsten, uithalen

Klaar voor een nieuw hoofdstuk

Er broeide al langer het idee om een nieuwe veiling te bouwen, waarvoor reeds in 1960 de eerste gronden werden aangekocht. Het idee van de plaats voor een nieuwe veiling werd besproken in de voorkamer bij Polidoor Van Remoortel samen met Albert Vercammen, Pierre Ulens en Alfons Heremans. De mannen wilden voorkomen dat ‘den Boerenbond’ in die tijd een veiling in Kampenhout zou bouwen. De gronden van sectie A, perceel 197 werden overgekocht van Joannes-Alphonse Peeters, een gekende Schaarbeekse slager.

Om de terreinen, gelegen beneden het niveau van de straat, bruikbaar te maken, kwamen de eerste gebouwen op funderingen van betonnen paddestoelen te staan. Waar nodig werd de grond opgehoogd voor wegenis en parking, en het ruime areaal van aanliggende terreinen kon dan bij gelegenheid gebruikt worden voor paardenjumping en amateurvoetbal.

De veiling vanaf 1970. Een explosieve groei.

De jaren '70

In december 1970 werden de nieuwe gebouwen van de veiling ingehuldigd, samen met het witloofrestaurant "Veilinghof". De opening ging gepaard met de viering van het 10-jarig bestaan van T.V.K.
De veiling van Kampenhout en het restaurant “Veilinghof” werden in één adem uitgesproken. Daar verkocht men witloof en ging men witloof eten. Buiten het witloof was er ook aandacht voor andere Vlaams-Brabantse specialiteiten zoals asperges en aardbeien.
Het aantal leden groeide eind 1973 tot 2396. Het omzetcijfer steeg van 40 miljoen tot 220 miljoen frank in 1973.
De nieuwe veiling beschikte toen over een ruime veilinghal waar het witloof uitgestald en geïnspecteerd werd. Er waren ook koelkamers om de voorkoeling van het witloof te bevorderen en de versheid te bewaren. De veiling had toen ook 4 vrachtwagens, 2 heftrucks, transpaletten, een automatisch inpakmachine. Er waren 21 mensen tewerkgesteld.
De hal werd ook regelmatig gebruikt als feestzaal.

In 1975 werd het 15-jarig bestaan gevierd in aanwezigheid van minister Renaat Van Elslande en staatsecretaris Gaston Geens.
De veiling had op dat moment een omzet van 375 miljoen frank en 2501 leden.

Keuring witloof door Walter Van Remoortel
(verz. A. Van Remoortel)

De jaren '80

Het succes van de veiling ging onverminderd voort.
In 1985 werd het 25-jarig bestaan gevierd, met 2995 leden en een jaaromzet van 660 miljoen frank
De feestelijkheden werden op zaterdag 14 september ingeleid met een bal met Will Tura en orkest en koor. De opbrengst van die avond werd gedoneerd aan "Ons Tehuis Brabant" en aan "het Ganspoelinstituut" in Huldenberg. De dag daarop was er een eucharistieviering in de veilinghal opgeluisterd door het St.-Ceciliakoor en leden van de fanfare "De Vlaamse Leeuw", gevolgd door een academische zitting met verschillende hoogwaardigheidsbekleders.

minister Economische Zaken
Marc Eyskens
(verz. A. Van Remoortel)

staatssecretaris Landbouw
Paul De Keersmaeker
(verz. A. Van Remoortel)

(verz. A. Van Remoortel)

onderaan v.l.n.r. :
Walter Van Remoortel, Gust Leaerts, Fons Heremans, Albert Vercammen Sr., Gerrit Heremans, Jan Deschouwer, Emiel Schoevaerts, Jules Vanhalle

bovenaan v.l.n.r. :
Rik Hermans, Maurice Dekrem, Albert Vercammen Jr.

Fusie leidt tot nieuwe investeringen en ...

Midden 1989 komt er een fusie tussen T.V.K. en B.T.V. (Brabantse Tuinbouwveiling Zellik).
De fusie was noodzakelijk om de internationalisering gemakkelijk te maken en de daarmee gepaarde grote investeringen te kunnen doen.
Een nieuwe naam voor onze veiling, met name Brava (Brabantse veilingassociatie).

1989

In 1990 kwam er een uitbreiding en verfraaiing van de infrastructuur: nieuwe koelhuizen, uitbreiding van de loodsruimte.
Ook breidden de firma's Orca nv en Herwi nv uit, naast de veiling.
Brava telde in 1997 zo'n 24 werknemers.

Om het witloof nog meer te promoten werd in 2002 een echt Witloofmuseum uitgebouwd in de gebouwen van de veiling.
De gemeente Kampenhout huurde hiervoor de helft van de veilinghal. Er werd door de Europese instanties een subsidie toegekend in het kader vanhet programma "plattelandsontwikkeling", ook Toerisme Vlaanderen deed zijn duit in het zakje.
Vrijdag 13 februari 2004 werd het Witloofmuseum officieel geopend.
Ondertussen kwam er naast het witloofrestaurant "het Veilinghof" een speciaalzaak "TastToe" voor wijnen, vooral bekend om zijn single malt wisky's. Men kon er ook streek- en witloofprodukten kopen . De mandjes gingen er vlot over de toonbank.
In augustus 2011 kwam er opnieuw een fusie, de veilingen Brava (Zellik & Kampenhout) vormen sindsdien samen met Greenpartners uit St.-Katelijne-Waver een nieuw bedrijf Coöbra (Coöperatie Brabant = Verbond van Belgische tuinbouwcoöperaties).
In 2013 fuseerde Coöbra met de Mechelse veilingen tot BelOrta.

13 februari 2004: Opening Witloofmuseum
(foto E. Heymans)

2011 *2013*

2021: vaccinatiecentrum tegen Covid19
(foto Lydia Steens)

Vaarwel...

Vrijdag 6 januari 2017 viel dan jammerlijk het doek, voor de allerlaatste keer werd op die dag Belgisch witloof verhandeld aan Kampenhout-Sas. Na 56 jaar sloot BelOrta definitief de deuren en verhuisden alle activiteiten naar St.-Katelijne-Waver.
De gebouwen staan nu zo goed als leeg.

Herbergen, eetgelegenheden en vertier *(deel 1)*

Vóór de bouw van de brug in 1942 wemelde het rond het Sas van Kampenhout van drank- en eetgelegenheden. Men kon er kiezen voor een verfrissing in "herberg Gillemot", "bij de Sassenier Koekelkoren" (na WO 1 "In 't sashuis") , "Op het Campenhout-Sas", "De Gulden Karpel", "A la vue du canal" of "In den welkom". Keuze genoeg dus.
Dagjesmensen uit de omstreken en het Brusselse kwamen geregeld verkoeling zoeken aan het kanaal. De drankgelegenheden deden dan ook gouden zaken.
De aanleg van de vaste brug tijdens WO 2 deed het Sas als aantrekkingspool tanen en vele zaken moesten sluiten.
Met dit paneel willen we jullie terug in de tijd projecteren om de karakterfiguren die hier voor drank en spijs zorgden in herinnering te brengen.

De Gulden Karpel

Herberg-restaurant gelegen aan de Leuvensesteenweg 16 (afgebroken in 2002).
Werd gebouwd in 1918 door **Leonard en Wivine Vrebosch** en uitgebaat door 'Peeke Beires", **Petrus Van Dormael**.
Toen deze laatste in 1926, samen met de gebroeders Tobback, een houthandel startte, werd het café overgelaten aan "Fé Vercammen", **Felix Imbrechts** en diens vrouw **Pauline de Becker**.
Begin jaren '30 staan "Jules de Froi", **Jules De Vroe**, en **Marie Opdebeek** achter de toog.
Rond 1955 nemen **Anna Opdebeek** (zus van Marie) en "Fooit", **Frans Schafferaert** het café over.
In 1964 is het de beurt aan **Tony Vanloffelt en Adrienne**, die ook tot 1969 in de schuur ernaast garage Tony begonnen, die later naar Herent verhuisde en zich uiteindelijk op de Haachtsesteenweg in Relst vestigde (Citroën garage Tony Automotive).
Vanaf 1969 zwaaien er **Willy Vercammen** en **Jacqueline Paelinckx** als laatste cafébazen de plak. In 1999 valt het doek en moet De Gulden Karpel noodgedwongen de deuren sluiten.

Weetje: Petrus Van Dormael was de grootvader van cineast Jaco Van Dormael (o.a. Toto le héros, Le huitième jour).

De laatste pot mosselen op de brug voor de afbraak. (foto Reneé Van Deutekom)

In den welkom

Café met kruidenierszaak aan de Leuvensesteenweg 9 (afgebroken in 2002)
Bij **Leonard Michiels en Antoinette Verrijt**.
Van 1936 tot 1942 (bouw van de brug) kon men er genieten van bier van 't vat, een modern gegeven voor die tijd.
Na de bouw van de brug verdwijnt het café uit het gezichtsveld en is het dan geen lang leven meer beschoren.
De zaak werd toen aangepast tot woning.

Brusselse dagjestoeristen zoeken verkoeling op het terras.

Op het Campenhout-Sas

Café-restaurant-afspanning van J.Tobback gelegen aan de Mechelsesteenweg 3 (gebombardeerd in 1914)
"Op het Campenhout-Sas" was vóór WO1 een populaire gastronomische trekpleister.
Naast het restaurant waren de houtzagerij en de loodsen met handelswaren gelegen.

Een vrolijke bende voor café-restaurant "Op het Campenhout-Sas" (1906) Uiterst rechts de baan naar Haacht.

A la vue du canal

Café-restaurant gelegen aan de Leuvensesteenweg 10 (afgebroken in 2002)
Werd gebouwd door **Leonard en Wivine Vrebosch**, ook gekend als "Nardus en Vine van 't Sas" en door henzelf uitgebaat. Nardus handelde eveneens in bouwmaterialen.
In 1933 baat de zus van Vine, Maria Seraphina, de zaak uit. Zij was gehuwd met Frans Van Buggenhout, schoolmeester te Kampenhout.
Van 1939 tot 1977 houden "Narreke van Octavie", **Leonard Vrebosch** en zijn vrouw **Maria Colebrants** de herberg uit.
In de jaren '50 was de herberg ook het lokaal van hoogstudentenclub Endivia.
Na de laatste uitbating door de **familie Verschueren** geraakte het pand in verval.

Bij de sassenier Koekelkoren

Café-restaurant gelegen aan de Mechelsesteenweg 4-6 (gebombardeerd in 1914)
Meerdere generaties sluiswachters baatten hier het café-restaurant uit: **Matheus Koekelkoren** tot 1901, opgevolgd door **Felix Lambertus "Armand" Koekelkoren**, daarna diens zonen **Herman en August**. Herman overleed in 1937, August in 1967.
De zaak was uitstekend gelegen, vlak aan de tramhalte Brussel-Haacht.
In september 1914 gaat het gebouw in de vlammen op.
Op dezelfde plaats wordt een nieuw café/sluiswachterswoning gebouwd, "In 't Sashuis".

Veel volk op de been in 1904 voor de viering van baron de Fierlant als president van de oudstrijdersvereniging "Prince Léopold" (zie ook paneel 4)

In 't Sashuis

Café gelegen aan de Mechelsesteenweg 4 (enige resterende gebouw)
Na WO1 werd op de puinen van café-restaurant "Koekelkoren" een nieuw café gebouwd.
Vermoedelijk werd dit uitgebaat door **Herman en August Koekelkoren**, zonen van Armand.
Na de bouw van de brug in 1942 reed de tram nog onder de brug door langs het kanaal richting Haacht, vlak voor het café.
De afschaffing van de tramlijn Brussel-Haacht in 1960 betekende ook het einde van het café.

foto 1994 Onroerend Erfgoed

Het gebouw is nu een particuliere woning en samen met de omgeving als waardevol dorpsgezicht geklasseerd.

Café 't Sashuis uiterst rechts, gebouw in het midden is zagerij Tobback-Van Dormael.

Herberg Gillemot

Herberg met dansmogelijkheid aan de Mechelsesteenweg was gelegen naast café 't Sashuis (afgebroken in 1943 om plaats te maken voor de afrit richting Haacht).
Tot bij de afbraak kon men in deze zaak terecht om een danske te placeren. De herberg behoorde toe aan de familie Gillemot. August Gillemot stichtte in 1937 het transportbedrijf Gillemot.
Helaas waren er geen foto's te vinden van de toenmalige herberg.

Herbergen, eetgelegenheden en vertier *(deel 2)*

Uitbreidingen langs de Mechelsesteenweg tijdens de jongste 20-30 jaar zijn moeilijk bij te houden. Daarom hebben we ons voor deze panelen beperkt tot de drank- en eetgelegenheden in de omgeving van het sluiscomplex en die de kern van de leefgemeenschap vormden.

Het Zwarte Woud

Het Oberbayern café-dancing was gelegen waar nu keukenwinkel "De Abdij" gevestigd is en was volledig in hout opgetrokken. De dansgelegenheid was ingericht in de typisch Tiroolse stijl en mocht wekelijks de beste orkesten ontvangen.

Voor een onvergetelijk vermaak, één enkel adres :
Het Zwarte Woud
TE KAMPENHOUT - SAS
OBERBAYERN CAFE - DANCING
Met typische Tiroolse inrichting, enig in België
Steeds de beste orkesten.
Voor de Kerstmisfeesten speelt het beroemde en fantastische gezelschap
«THE CHEROKEES»
Voor de eindejaarsfeesten komt de top-ster :
ANNY HEUTS
met haar volledig Olympia-ensemble, onder leiding van
TONNY BELL
Prima dranken - Koud buffet - Gratis toegang - Ruime parking
VERZORGDE BEDIENING

Begin jaren '60 was dit "the-place-to-be" om de beentjes los te zwieren.

Weetje:
In 1970 opende hier in hetzelfde gebouw het eerste Huis- en Tuincentrum van de Belgische Boerenbond in België, het latere Aveve.

Veilinghof

Restaurant, gelegen aan de Leuvensesteenweg 22 (wordt binnenkort afgebroken)

Deze eetgelegenheid werd in 1970 geopend, samen met de tuinbouwveiling; specialiteit van het huis: witloofgerechten, gans het jaar door.

Het restaurant had 170 zitplaatsen en een overdekt terras voor 70 eetgasten. De zaak werd geleid door kok Dirk Bosschaerts.

Het Veilinghof was ook de thuisbasis van de *"Ghesellen van het Witloof"* (meer info: jaarboek Campenholt 2020) .

Het restaurant sloot definitief de deuren in 2018.

TAVERNE RESTAURANT
Veilinghof
WITLOOFSPECIALITEITEN
alle dagen
de ganse dag open
Ook voor receptie, vergaderingen, zakendiners en banketten
LEUVENSESTEENWEG 22 - 1910 KAMPENHOUT Tel. 016/60 22 60

Saskes-kermis

Sinds 1929 was er jaarlijks "Saskes kermis", elke eerste zondag van augustus.Tot 1954 ging dit gepaard met zwemfeesten, een initiatief van een Schaarbeekse zwemclub.

Tot vóór de bouw van de brug in 1942 was er dansgelegenheid in de schuur naast café "De Gulden Karpel" en in de zagerij-houthandel Tobback-Van Dormael. Het kolenmagazijn van Marcel Vandenbroeck deed dienst als balzaal, zijn kolenoplagplaats werd omgetoverd tot danspiste, later werd ook een spiegeltent geplaatst langs de steenweg. Dat men min of meer zwart thuis kwam van het overgebleven kolenstof werd met graagte aanvaard.

Spiegeltent

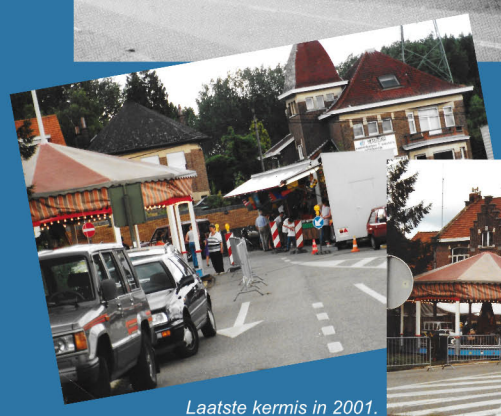

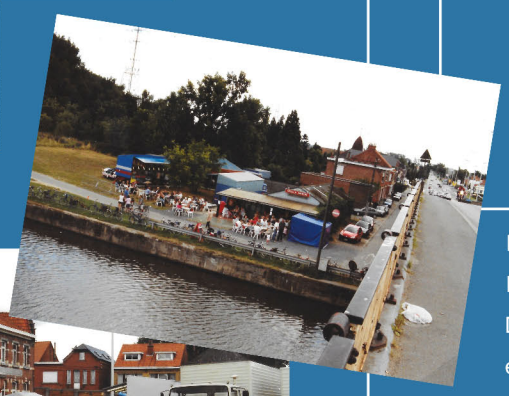

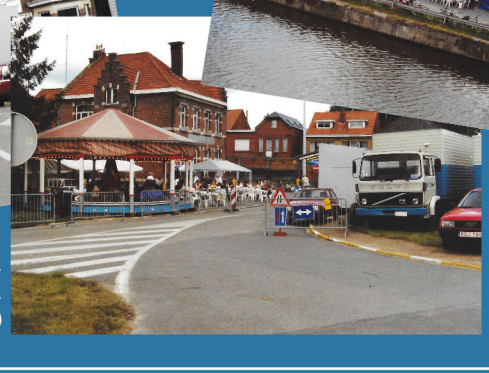

Laatste kermis in 2001.
Daarna ging alles tegen de vlakte.
(foto's J.M.-Verhulst)

't Zaaltje aan 't kanaaltje

Drankgelegenheid aan de vaartkant, niet ver gelegen van het vroegere café "In de welkom" aan de Leuvensesteenweg 9.

Van 1990 tot september 1997 werd deze "zomerbar" uitgebaat door **Marie-Louise Michiels** (van maart tot eind september).

Vanaf april 1998 was de uitbating in handen van **Eric Husson**.

Menig fietser streek hier neer om van het gezellige terras en een frisse pint te genieten.

De zaak werd onteigend voor de bouw van het nieuwe bruggencomplex van 2002 maar het zaaltje deed nog dienst als opslagplaats tijdens de lopende werken. Het werd afgebroken in 2004 voor de aanleg van de P+R parking aan de nieuwe bushalte.

Zicht vanop de brug.
Ambiance verzekerd

Frituur

Op het Sas staat een frituur met een verleden.

In de jaren '80 kon men een frietje steken in het **"Frituurke"** van Jean Ruelens.

In de jaren '90 was frituur **"Het jachthuis"** een gevestigde waarde, sponsor van menig evenement. Toen de onteigeningen voor de nieuwe brug aanvatten in 2001 werd deze omgedoopt tot **"De Rotonde - bij Mia"**, de frituur van Tommy Desees en Maria Neyens lag in het midden van de bouwwerf en werd niet onteigend. Wegens de moeilijke bereikbaarheid moesten de uitbaters de zaak na enige tijd sluiten.

Na de werken werd door nieuwe uitbaters op dezelfde plaats een nieuwe frituur opgetrokken met de toepasselijke naam **" 't Sas"**.

Frituur "De Rotonde",
te midden van de bouwwerf.

Mosselhuis Bols

In 1972 kochten Frans Bols en Amelie Deliën de vroegere zoutfabriek (zie paneel 5a), eerder hadden zij een frituur aan de wijk Vierstraeten in Buken. Ze lieten een modern restaurant en mosselhuis bouwen aan 't Sas. In 1974 werd met de uitbating gestart. In 1992 overleed Frans. Zijn kinderen verzorgen er nog enkel de mosselhandel.

De zaak bevoorraadt nog steeds tal van mosselfestijnen in de streek.

MOSSELHUIS
Mechelsesteenweg 33d - 1910 Kampenhout - T : 016/60 83 85

Begin augustus 2022 werd een poging ondernomen om Sas-kermis opnieuw leven in te blazen, met bescheiden succes weliswaar.

De tijd zal uitmaken of dit evenement even populair wordt als vroeger.

Herbergen, eetgelegenheden en vertier *(deel 3)*

Jachthaven

De aanlegkades voor het vroegere in- en uitladen van scheepsvracht dienen nu voor een kleine jachthaven. Sinds 1995 wordt deze beheerd door Yachtclub het Sas (YCHS). Pleziervaartuigen kunnen er aanmeren en af en toe wordt er ook al eens een boot op het droge gezet voor herstellingen.

Boot van wijlen Fernand Goris wordt terug tewater gelaten. Willy Vercammen, uitbater van "De gulden karpel", houd een oogje in 't zeil.

(verz. Renée Van Deutekom)

De gloriejaren van de jachthaven

Vaarhappening

Op 1 mei is traditioneel de opening van het vaarseizoen en dat wordt elk jaar gevierd met een vaar(t)happening aan Kampenhout-Sas. Verschillende verenigingen tonen wat ze in hun mars hebben. Er zijn gratis rondvaarten, kajakinitiaties, demonstraties van modelboten, geleide bezoeken aan het commandocentrum voor de sluizen en bruggen over het kanaal, ... alles omkaderd met eettentjes, springkastelen, hapjes en drankjes en ... hopelijk een stralende zon.

Zomeren aan 't Sas

In de zomer van 2022 was er niet alleen de wedergeboorte van Sas-kermis, maar ook de eerste editie van *"Zomeren aan 't Sas"*, een zomerhappening met foodtrucks, bar, randanimatie en muziek. Verkoeling kon worden gezocht op het water met kajakinitiaties

Camping Véronique

Langs de doodlopende Vaartstraat, op enkele meter van het kanaal ligt sedert 1979 een kampeerterrein (toen heette het **"camping Sas"**), kleinschalig maar gezellig en een perfecte uitvalsbasis voor bezoeken aan Leuven, Mechelen, Hofstade en Planckendael.

Sedert 1999 is het kampeerverblijfpark gekend als **"camping Véronique"**.

Van stoeten en processies

"De zigeuners van 't Sas" - 1960
Inhalingsstoet pastoor Dictus Leus

(uit Geschiedenis parochie Relst - dagboek 3)

Inhalingsstoet burgemeester René Smedts - 1947

(verz. Diane Tobback)

Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 1)

In de zomer van 2002 werd gestart met grote infrastructuurwerken aan het verkeersknooppunt Kampenhout-Sas. De brug over het kanaal die dateerde van 1942 was in slechte staat en aan vervanging toe. Tegelijkertijd werd de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers, ook fietsers en voetgangers, onder handen genomen.

De opdrachtgever was het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ontwerper het studiebureau NV Gedas, de aannemer NV A. Moens - NV Wegebo.

De werkzaamheden bestonden uit twee grote delen:
1. de werken aan de brug, de rotondes en de fietstunnels
2. de wegenis-en wateringswerken op de steenwegen Leuven-Mechelen en Brussel-Haacht

De originele planning zag er als volgt uit:

- definitieve aanbesteding der werken: **3 december 2001**
- start der afbraakwerken: **februari 2002**
- start van de werken: **lente 2002**
- start bouw noodbrug: **augustus 2002**
- start afbraak bestaande brug: **september 2002**
- voorziene periode van de werken: **720 werkdagen**
- beplantingen: eerstvolgend plantseizoen na beëindiging van de werken

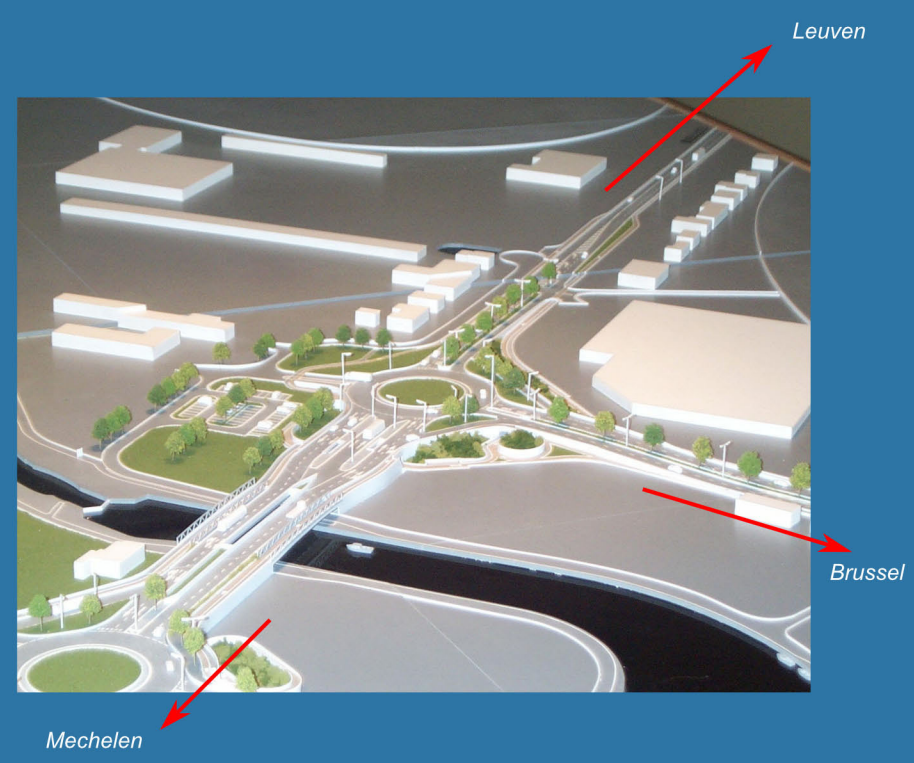

Verantwoordelijkheden en kostenverdeling

Vlaamse Overheid (AWV) investeerde € 16.886.124 voor :
- onteigeningen
- de bruggen en tunnels
- de wegwerkzaamheden en busbanen
- een deel van de park- en rideparking
- een deel van de riolering
- de aanbesteding en leiding van alle werkzaamheden

Gemeente Kampenhout investeerde € 747.560 voor :
- de riolering voor de afvalwaters
- de voetpaden

De Lijn investeerde € 172.644 voor :
- busstation
- een deel van de Park- en Ride parking
- gehandicaptenparkings

De N.V. Zeekanaal investeerde € 223.940 voor :
- kaaimuur

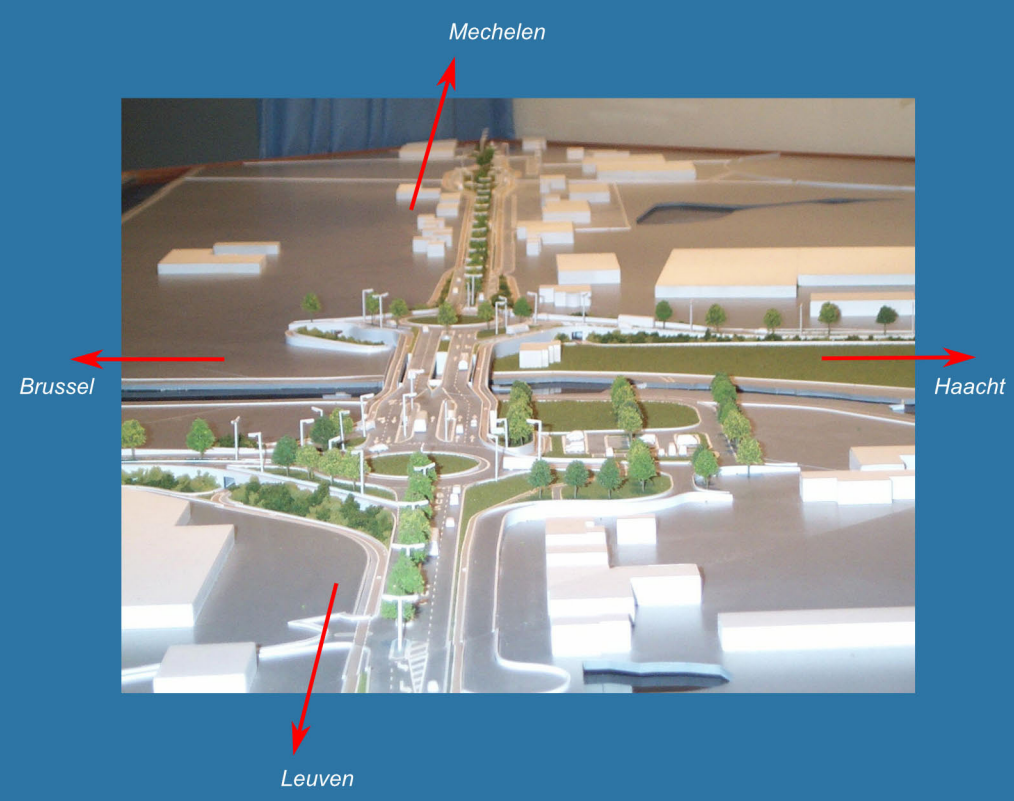

Luchtfoto genomen vóór de afbraak van de woningen

Men herkent er nog de nu verdwenen "relicten" van "De Gulden Karpel", de houtzagerij rechts met schoorsteen en de oude veilinggebouwen, het "Zaaltje aan 't Kanaaltje" in het midden naast de brug, de nog bestaande sluiswachterswoning onderaan in het midden.

Meer info omtrent de onteigeningen en de afbraak vind je op paneel 12b.

Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 2)

Onteigeningen en afbraakwerken

In 1995 reeds werden er plannen voorgesteld om het verkeersknooppunt Kampenhout-Sas te hertekenen om de toenemende verkeerdrukte aan te pakken.
Om dit te verwezenlijken waren er de noodzakelijke onteigeningen, uiteraard niet naar de zin van de lokale bewoners die zo hun volledige leefgemeenschap zagen verdwijnen. De uiteindelijke aanbesteding gebeurde pas eind 2001.
De afbraakwerken werden in het voorjaar 2002 gestart. Er gingen een 25-tal gebouwen tegen de vlakte.

Café-restaurant "De Gulden Karpel"

Vroeger huis van Wivina Vrebosch, achteraan het café "A la vue du canal"

Deze huizenrij moest wijken voor de aanleg van één van de rotondes

Vroegere houtzagerij NV Industria (Tobback-Van Dormael)

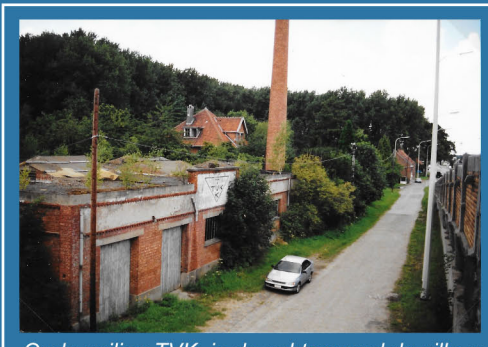

Oude veiling TVK, in de achtergrond de villa van familie Tobback

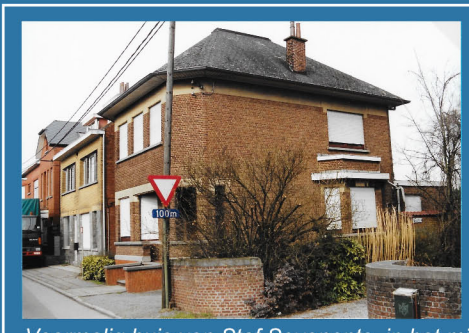

Voormalig huis van Staf Sevenants, in het midden het voormalig café "In den welkom", achteraan "Het zaaltje aan't kanaaltje"

Villa 't Sas, woning familie Tobback, (mede)eigenaars voormalige houthandel (NV Industria).

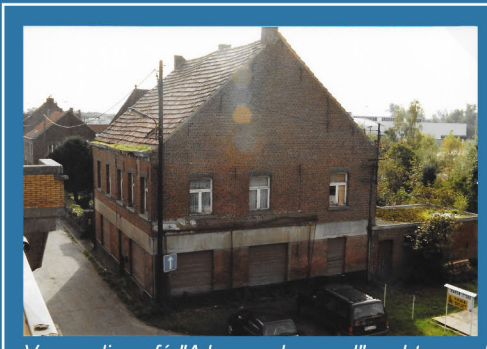

Voormalig café "A la vue du canal", achteraan het reeds afgebroken café "De Gulden Karpel"

Nog wat herinneringen

Zwembaden Herlitska

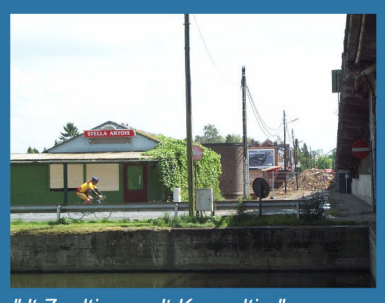

" 't Zaaltje aan 't Kanaaltje "

Voormalig café "In de Welkom"

Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 3)

Bouw van een nieuw verkeersknooppunt

Op 6 juni 2002 om 12u18 ging de schoorsteen van de oude zagerij Tobback-Van Dormael tegen de vlakte.
Dit was het einde van de afbraakwerken en de start van de bouwwerken voor de heraanleg van het verkeersknooppunt N26 / N21.
De schoorsteen werd niet gedynamiteerd maar men gebruikte een oude uitrooktechniek. Onderaan werd een opening gemaakt die dan gestut werd door zware balken in twee autobanden die in brand gestoken werden. Dan was het wachten tot de balken het begaven en de schoorsteen met een smak tegen de vlakte ging. Dit werd met applaus onthaald door de talrijk opgekomen menigte die alles vanop de oude brug kon meemaken.

Chronologische vorderingen van de bouwsite in beeld

23/06/2002: voorbereidende werken noodbrug

31/10/2002 : noodbrug operationeel

9/11/2002: afbraak van de oude brug van start

15/11/2002: bruggedeelte afgebroken

21/11/2002: andere oever
(rechts de sassenierswoning)

21/11/2002: ondertussen is de eerste fietstunnel al een feit

16/01/2003: brug afgebroken, start funderingen nieuw bruggenhoofd (met sassenierswoning)

21/03/2003: bruggenhoofd bijna klaar
(zie je de sassenierswoning nog ?)

20/05/2003: het eerste stalen spant komt aan

22/05/2003: later is het de beurt aan de fietsbruggen

25/05/2003 : in amper 5 dagen is de volledige stalen constructie gemonteerd

14/09/2003: ... en de betonwerken gaan door
op de voorgrond de fietstunnel onder het toekomstige busstation

12/10/2003: keerwand wordt gebouwd
(kant zwaaikom)

22/11/2003: aanleg rotondes
(kant Mechelen)

19/02/2004: " 't Zaaltje aan 't Kanaaltje" als laatste getuige, later afgebroken voor de uitbouw van de P+R zone

23/06/2005: busstation, gezien vanaf de P+R zone

Op een druilerige 27 augustus 2004 werd de nieuwe infrastructuur officieel ingehuldigd. Kris Peeters kreeg de eer het lint door te knippen, enkele dagen later zou hij immers Vlaams minister van Openbare Werken worden. Andere aanwezige prominenten waren uiteraard het voltallige schepencollege en burgemeester Jean Meeus, Ir. Chris Caestecker (projectleider Wegen en verkeer), Ingrid Lieten (toenmalig directeur-generaal De Lijn), ...
Terzelfdertijd werd ook het Jupiter-monument op één van de rotondes ingehuldigd, het maakte deel uit van een serie kunstwerken in het teken van Mucoviscidose-zorg. Na de recente werken aan de rotonde werd het niet teruggeplaatst.

Krantenknipsels

Hoorzitting moet ongerustheid wegnemen

KAMPENHOUT - Begin 2002 gaan de werken aan de brug in Kampenhout-Sas in aanbesteding. Voor de bewoners rond de brug heeft men echter nog geen alternatief, dat blijkt uit een studie van het Riso (het Regionaal Instituut voor SamenlevingsOpbouw). Nochtans dringt de tijd, want eerstdaags starten de onteigeningsplannen. Het Riso pleit voor een noodscenario.

Er dienen voor de uitbouw van de brug 81 onteigeningen te gebeuren, waaronder 32 gebouwen. 25 gezinnen dienen ook hun woningen te verlaten. Het is hoog tijd dat zowel de gemeente als het Vlaams Gewest de begeleiding starten. Volgens het Riso heeft 2/3de van de bewoners zelfs nog geen tijdelijk alternatief. „Tot nu zijn er voor de bewoners nog geen alternatieven gevonden, omdat er in Kampenhout geen alternatieven zijn. Volgens de gangbare procedure wordt bij een onteigening van deze grootte een begeleidingscomité opgericht met alle betrokken partijen", aldus een woordvoerder van het Riso. „Nu is het wel de hoogste tijd dat het er komt. Normaal gezien zou de gemeente reeds initiatieven hebben moeten voor nemen maar er werd steeds gezegd om te wachten tot na de verkiezingen. In augustus vorig jaar zei toenmalig burgemeester Verhoeven dat hij een mogelijkheid zag in de 24 woningen die de Brabantse Bouwmaatschappij wou bouwen in de Triststraat en in de sociale wijk met 120 percelen die zou worden ingeplant in Berg". Riso denkt dat dit een oplossing vormt voor de sociale huisvesting in Kampenhout, maar niet voor de bewoners van Kampenhout-Sas. De plannen hieromtrent zijn nog altijd niet definitief. Tegen de tijd dat de woningen zullen gerealiseerd worden, zijn we minschien 3 à 4 jaar verder en voor de bewoners van Kampenhout-Sas moet zeker tegen begin volgend jaar een oplossing zijn gevonden. Burgemeester Jean Meeus bevestigt nog eens dat de gemeente zal helpen zoeken, desnoods springt het OCMW bij. Het gemeentebestuur stuurde ondertussen al een brief naar de dienst Wegen Vlaams-Brabant met de uitnodiging om een informatievergadering. „De ze hoorzitting moet de ongerustheid weg nemen en klaarheid brengen over de plannen van de onteigeningscommissie", stelt burgemeester Meeus.

Felix G.

Een infovergadering moet klaarheid brengen.

...as. Waar zullen ze binnen een jaartje wonen?

Noodwoningen voor onteigenden 't Sas

De omwonenden van Kampenhout-Sas weten nog niet waar ze binnen een jaar zullen wonen. Er zijn onvoldoende sociale woningen beschikbaar in Kampenhout om de onteigende bewoners op te vangen. Inwoners kunnen zich wel inschrijven bij drie sociale bouwmaatschappijen waar ze voorrang krijgen, maar het kan nog lange tijd duren eer er voldoende ruimte is. „We onderzoeken of we via het woningfonds nog enkele noodwoningen kunnen aankopen om aan de ergste nood te voldoen", stelt burgemeester Jean Meeus.

Kampenhout

Alle huurders en eigenaars van 't Sas werden maandagavond uitgenodigd op het gemeentehuis. Ze kregen er een stand van zaken door het Aankoopcomité, de dienst Wegen Vlaams-Brabant, het studiebureau Gedas en het gemeentebestuur. Zo'n 150 mensen kwamen opdagen. Voor de bouwleg van de nieuwe brug en de heraanleg van de omgeving zijn er 81 onteigeningen nodig, waarvan een dertigtal gebouwen.

Noodwoning

De onteigenden krijgen een verhuisvergoeding en een tussenkomst in de inrichtingskosten van het Comité tot Aankoop. Dit comité hangt af van het ministerie van Financiën en staat in voor de onderhandelingen bij de onteigeningen. Naar waar de bewoners verhuizen, is voor velen nog een geheim. Er zijn geen sociale huurwoningen in de gemeente, moet burgemeester Meeus toegeven. „Maar we hebben een overeenkomst met drie sociale bouwmaatschappijen: Providentia, de Brabantse Huisvestingsmaatschappij en Volkswoningbouw Herent. De onteigende Sasbewoners krijgen voorrang op de wachtlijsten van deze maatschappijen."

Bewoners weten niet waar ze binnen een jaar terecht kunnen

Maar ook dan kan het nog maanden of zelfs jaren duren eer er voldoende plaats is. Daarom onderzoekt de gemeente of het mogelijk is om via het Woningfonds van het Vlaams Gewest enkele noodwoningen aan te kopen. „Dit om aan de ergste nood te voldoen." De gemeente zorgt ook voor logistieke steun bij de verhuis, en huurders kunnen eventueel op een bijkomende steun rekenen van het OCMW.

Minnelijk

Eind dit jaar moeten alle gronden en gebouwen vervoren zijn, want dan volgt de aanbesteding. De eigenaars kregen in januari alemaal een schrijven in de bus van het Aankoopcomité. Enkelen uit de zaal beweerden nog van niets te weten. Het comité is nu bezig met de plaatsbezoeken. In maart en april bezoekt het Aankoopcomité de mensen een tweede maal met een definitief aanbod. Betrokkenen hebben tot juni de tijd om het aanbod te aanvaarden. Komt het niet tot een overeenkomst, dan wordt er in september 2004 een gerechtelijke procedure ingeleid. Vermoedelijk zal de vrederechter in oktober dan ter plaatse komen en in korte geding oordelen. In negentig procent van de gevallen zal het tot een minnelijke schikking komen, aldus de mensen van het aankoopcomité.

—B.C.Z.

Groen nummer

Kampenhout

Het gemeentebestuur startte een groene lijn waar alle onteigenden van 't Sas terecht kunnen met vragen. Wie tussen 09 en 12 uur het nummer 0800/967.86 draait komt terecht bij Tina Vander Meeren, maatschappelijk assistent bij het OCMW. Wie juridisch advies wil, kan terecht bij Siska Van Ghewule, juriste van het OCMW. Eerst wel een afspraak maken op het nummer 016/65.53.32.

—B.C.Z.

Woningen moeten wijken voor brug

door Veerle VAN DESSEL
Kampenhout

Bewoners Kampenhout-Sas verongenoegd over dreigende onteigening

Er heerst paniek bij de buurtbewoners van Kampenhout-Sas. Volgens de voorlopige plannen, die de dienst Wegen en Verkeer van de Vlaamse Gemeenschap opstelde, moeten bijna alle huizen naast de huidige brug aan het Sas wijken voor twee nieuwe bruggen. De oude brug over het kanaal, die dateert van 1942, is versleten en dringend aan vervanging toe. De werken zouden starten in 1997.

Enkele buurtbewoners van Kampenhout-Sas mochten vorige week bij de dienst Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant in Brussel de voorlopige plannen voor de bouw van twee nieuwe bruggen gaan bekijken. Daar stelden zij met ontsetting vast dat meer dan de helft van de bestaande woningen moet wijken voor de bruggen.

Aan beide uiteinden van de bruggen komen twee grote rotondes. Die moeten zware ongevallen, meestal te wijten aan te hoge snelheid, vermijden. Vraag 's of de verkeersknoop, die tijdens de schtend- en avondspits ontstaat, daarmee wordt ontward. Een buurtbewoner: „De Haachtsesteenweg en de Provinciebaan naar Haacht bestaan uit twee rijvakken. Daardoor loopt het verkeer steeds vast. Die twee nieuwe bruggen zullen dat probleem niet oplossen."

Industrie

De plannen voor de bouw van een vierdukt die het verkeer van de Haachtsesteenweg over de Mechelsesteenweg heen moest leiden, werden eerder al voorgoed opgeborgen, omdat er geen geld voor was.

De buurtbewoners van Het Sas zijn niet te spreken over het feit dat ze niet degelijk worden in leefsituatie Wegen en De bewoners van de grond waarop ... rem er ook achter dat de grond waarop ... wonen van de enge dag op de andere van ... woongebied in industriegebied is veranderd, zonder dat ze daar schriftelijk van op de hoogte waren gebracht. Dat betekent dat hun stuk grond, bij een mogelijke onteigening, bijna niets meer waard is.

De buurtbewoners vragen een voorlichtingsvergadering waarbij de werken zouden worden toegelicht.

Een buurtbewoner: „Die voorlichtingsvergadering was gepland voor begin april, maar daar is tot nu toe nog niets van gekomen. Ik vind het ongehoord dat wij zo in het ongewisse blijven." De buurtbewoners die worden onteigend, sluiten de mogelijkheid niet uit dat ze een aktiekomitee oprichten om alsnog te proberen hun huizen te behouden.

De eerste drie huizen aan de linkerkant van de brug mogen blijven.

„Zoeken naar tuintje"

Louis Heivers (71) zoekt dringend een andere huurwoning, maar de prijzen liggen overal veel hoger. „Als ik *op de vreemde* ga, ken ik niemand meer", vertelt de Sas-bewoner.

FOTO JOS VERHOOGEN
Louis Heivers.

Louis woont al zeven jaar in een rijhuisje aan Kampenhout-Sas, maar woonde daarvoor al lang in Berg. Hij kent iedereen in de buurt. „Daarom vind ik het heel jammer om te verhuizen. Op *de vreemde* ken je niemand, hé."

Louis is al een tijdje op zoek naar een andere huurwoning. De prijzen zijn voor hem echter onbetaalbaar.

„Ik zou graag een appartementje vinden met een tuintje. Het OCMW van Kampenhout kijkt ook uit, maar tot dusver sta ik nog nergens. Ik ga zoeken, hoor. Ik ben nog onlangs in Bierbeek op zoektocht gegaan. De prijzen swingen echter de pan uit. Ik betaal nu 5.700 frank aan huishuur. Twaalfduizend frank is me te veel, maar je vindt niets goedkoper. Als ik niets vind, blijf ik hier. Ze kunnen me toch niet zomaar op straat zetten." (BCZ)

'Ik was beter onteigend'

Kampenhout

De werken aan de brug van Kampenhout-Sas zullen zeker twee jaar in beslag nemen. De onteigenden zijn niet de enigen die hinder zullen ondervinden. Zeker de handelaars die niet onteigend werden, houden hun hart vast. „We waren misschien beter onteigend", vertelt Geert Vandereet, die het PIVA-tankstation vlakbij de brug uitbaat.

Geen vergoeding

Geert vroeg op de infovergadering voor de onteigenden maandagavond of er een vergoeding is voorzien voor de handelaars die niet onteigend worden. Zij zijn tenslotte twee jaar lang gegijzeld door de heraanleg van 't Sas. „De rotonde voor de toerit van het tankstation is zomaar geen 'vliegende schotel' die er op een dag komt aanvliegen", zegt Geert Vandereet. „Het was misschien beter geweest als ook wij onteigend werden. Wij zijn de enige zaak die zo zwaar belemmerd wordt tijdens de werken. Het is te hopen dat alle machinerie tijdens de werkperiode bij ons komt tanken..."

Ingenieur Caestecker van Wegen Vlaams-Brabant moest ontgoochelen. Er is geen vergoeding voorzien voor de handelaars. Wel valt er een regeling te treffen met de belastingen. De ingenieur stelde dat er wel overleg komt met de handelaars, en dat de werken gefaseerd verlopen om de hinder te beperken. Caestecker overweegt zelfs om eerst een tijdelijke brug naast de huidige Sasbrug aan te leggen, en dan met de afbraak te beginnen. Een duurdere optie, maar zo blijft het doorgaand verkeer gewaarborgd. Omleidingen langs de brug in Boortmeerbeek of Tildonk, liggen niet voor de hand.

Rotondes

De heraanleg van Kampenhout-Sas strekt zich uit van de Vekestraat tot de Bosstraat over de N26, en van de Oudestraat tot de Vogelzanglaan over de N21. Samen goed voor twee kilometer. Ter hoogte van de Vekestraat komt er een keerlus. Aan weerszijden van de brug en op de Provinciesteenweg ter hoogte van de inrit Industriepark, komt er een rotonde. De brug zelf wordt volledig vernieuwd en ontdubbeld. Voetgangers en fietsers krijgen hun eigen brugje. Aan de zijde van Leuven komt er bovendien een nieuw busstation. Het hele project moet bijdragen tot een betere en veilige verkeersontsluiting. De huidige brug dateert van 1943, toen de houten draaibrug over de Leuvense Vaart door de Duitsers werd vervangen. In 1959 werd een eerste maal een voorstel uitgewerkt voor de bouw van een nieuwe brug. Sindsdien is er structureel niets veranderd.

Geert Vandereet, uitbater van het tankstation aan 't Sas. „Ik was beter onteigend."

Met de schoor

KAMPENHOUT-SAS - Met enige vertraging in de werkagenda viel vorige week woensdag 5 juni om 12.18 uur de schoorsteen van de oude zagerij Tobback aan Kampenhout-Sas tegen de vlakte. Met het neerhalen van de schoorsteen slaat men tegelijk een bladzijde om in het dagboek van de wijk Kampenhout-Sas en start men een belangrijke infrastructuurschakel in het mobiliteitsbe-

emer Franck uit Tremelo had liseerde firma Eyckmans uit Kornen om het laatste sym- Kampenhout-Sas, de oude zagerij Tobback, tegen n. Het mooie van deze

Het neerhalen van de schoorsteen luidt aan Kampenhout-Sas meteen ook een nieuwe belangrijke infrastructurele schakel in.

Zelfs de kiezelsteentjes gestolen

Ann Herltitska: "Spijtig dat het huis is leeggeroofd."

KAMPENHOUT. Ann Herlitska-Billiau kwam een kijkje nemen tijdens de afbraak van haar oude huis. Ze is een van de ex-bewoners van Kampenhout-S... moest vaststellen dat haar oude huis zowat werd leegg...

De zaak Herlitska -zwembaden, surfmateriaal,... vond een onderkomen verderop langs de Mechelsesteenweg in Boortmeerbeek, maar de zoektocht was lang. "Vier jaar hebben we gezocht naar een andere lokatie", vertelt Ann. "Uiteindelijk zijn we toch terechtgekomen." Samen met haar man startte ze veertien jaar geleden de zaak, in het pand dat nu tegen de grond gaat. Spijt? "Ik had het erger verwacht. Uiteindelijk ben ik blij dat alles achter de rug is. Het is een hoofdstuk dat ik kan afsluiten."

Waar Ann het moeilijker mee heeft, is dat het hele huis zowat werd leeggeroofd in de maanden dat het leegstond. "De keukens is uitgebroken, de radiatoren zijn verdwenen, zelfs de kiezelsteentjes op de oprit werden op een nacht afgeschraapt en meegenomen. Veertien dagen geleden hebben dieven op een nacht de poort komen stelen. Wij mochten niets meenemen, maar dieven hebben daardoor wel hun slag kunnen slaan." Er wonde zelfs een tijdje een zwerver in het pand.

BC

't Was een schoon kliek

KAMPENHOUT. Buurtbewoners Frans en Emilia zijn twee van de tientallen toeschouwers die het 'schouwspel' aan Kampenhout-Sas niet wilden missen. Het verdwijnen van de schouw is voor hen het definitieve einde van de buurt. "Het was hier een schoon kliek, he", weet Emilia. "Vroeger bij Sas-kermis sprongen ze hier nog van de brug en ook die brug breken ze nu nog af."

De schoorsteen stond er vele decennia lang. "Ik woon hier al meer dan vijftig jaar, en ik heb de bouw ervan niet geweten. Die schouw staat er zeker al van de 19de eeuw."

BC

Buurtbewoners Frans en Emilia.

„Een hechte gemeenschap"

Nora Coosemans (30) heeft met haar man en drie kinderen een huis gekocht in Aarschot. Nu huurt ze een woning net naast de brug van Kampenhout-Sas. „Dit is een hechte gemeenschap. Spijtig dat ze moet verdwijnen."

FOTO JOS VERHOOGEN
Nora Coosemans.

„We hopen dat we nog wat langer dan 1 januari kunnen blijven", vertelt Nora. „Het huis dat we gekocht hebben in Aarschot is nog niet verbouwd. Elders een woning huren is ons te duur." Nora woont graag aan 't Sas. Zij en haar man werken allebei in de gemeente. In Aarschot vonden ze een betaalbaar huis, want in Kampenhout swingen de prijzen de pan uit. „Hopelijk houden we het vol om elke dag van Aarschot naar Kampenhout te pendelen. Hier aan 't Sas wordt nog gepraat op straat. We hebben een jaarlijkse kermis en je kan bij de buren terecht als je iets nodig hebt. Toen mijn jongste zoon werd geboren, had de hele straat een geschenk gekocht. Spijtig dat dit verloren gaat. Ook mijn drie zonen vinden het erg. Ouders, schoonouders en de school van de kinderen zijn in de buurt." (BCZ)

Sterk staaltje van recyclage

KAMPENHOUT. Aannemer Van de Weghe is gestart met het leggen van de noodbrug over de Vaart aan Kampenhout-Sas. Een indrukwekkend kluisje. Een kraan van vierhonderd ton legt in totaal 288 ton aan ijzer over het water.

Een sterk staaltje van recyclage. De 288 ton metaal deed in een vorig leven dienst in Brussel. "As viaduct in de Leopoldlaan", weet projectleider Albert Cools. "Dat is inmiddels twintig jaar geleden. De brug is bewaard gebleven, en wij kunnen ze opnieuw gebruiken als noodbrug."

De noodbrug zal twee jaar dienst doen. Ondertussen verdwijnt de huidige brug van Kampenhout-Sas, en komt er een splinternieuw exemplaar. Het autoverkeer kan zolang over de noodbrug. Kampenhout-Sas is een druk verkeerksknooppunt, en afsluiten zou een verkeerschaos betekenen.

De brug werd vorige week dinsdagochtend geleverd. "Het is een uitzonderlijk transport", weet de projectleider. "Vooral wegens de lengte. We hebben 24 elementen vervoerd, met een lengte van 25 meter. Elk element weegt twaalf ton. We hebben nu een tweetal weken nodig om de ijzeren constructie te leggen." Nadien legt de firma Wegebo de wegenis aan, en kan de brug dienst doen. De nieuwe brug is pas klaar in de helft van 2004.

BC

Brug Sas wacht op vergunning

▶ KAMPENHOUT

De noodbrug over de Vaart aan Kampenhout-Sas ligt er nog niet. Nochtans stond de bouw gepland voor gisteren. Aannemer Wegebo-Moens heeft de arbeiders naar huis gestuurd. Zij blijven voorlopig technisch werkloos.

„De transportvergunning blijft uit", klinkt het verbolgen op de werf. „Die werd drie weken geleden aangevraagd, maar is er nog steeds niet. Het is een moeilijke periode om aan het ministerie iets te vragen." De brugprofielen meten 25 meter, en wegen een twintig ton per stuk. Voor dit uitzonderlijk vervoer is een vergunning nodig.

Als de timing niet te veel gerekt wordt, volgt in september de afbraak van de huidige brug. Zodoende hoeft de verkeersstroom op het drukke knooppunt niet doorknipt te worden. De uitvoeringstermijn bedraagt 730 kalenderdagen, ofwel meer dan twee jaren. De kostprijs bedraagt 11,6 miljoen euro. Een nieuwe brug telt twee keer twee rijvakken.

Onmiddellijk naast de brug, maar er los van, komen aan beide zijden aparte bruggen voor fietsers en voetgangers. Op de toegangshelling van de brug - kant Leuven - komt een busstation. De huidige verkeerslichten worden vervangen door rotondes. Alle fietsers- en voetgangersverkeer op de drukke kruispunten verloopt ondergronds via tunnels. (BCZ)

Laatste bouwwerk Sas valt in puin

KAMPENHOUT. Bijna elegant ging de veertig meter hoge fabrieksschouw van de oude zagerij Tobback aan Kampenhout-Sas vorige week woensdag tegen de vlakte. De schouw was het laatste bouwwerk rond de brug dat tegen de vlakte ging.

'Afbreker' Marc Eyckmans gebruikte een merkwaardige techniek. Eerst hakte hij een gat in de schouw, en onderstutte dat met houtblokken. Dan stak hij de twee autobanden rond de houtblokken in brand, en toen het hout voldoende verteerd was door de vlammen, ging alles vanzelf. Een laag cement aan de andere zijde van de schouw moest verraden als er barsten verschenen, en de toren dus zou vallen.

Marc is een 'professional'. Met de firma Eyckmans haalde hij in 2000 zeker vijftig schouwen naar beneden. In 2001 waren het er slechts een tiental. De toren van 't Sas was de vierde dit jaar. "Wij doen het altijd op deze manier", vertelt hij. "Zo ben je steeds zeker in welke richting de toren valt. Met explosieven weet je nooit."

De afbraak van de schouw is een keerpunt in de werken. De afbraakwerken zijn achter de rug. en de echte bouwwerken kunnen starten.

Eerst komt er een noodbrug over het kanaal. De pijlers worden momenteel geplaatst. De brug zelf ligt er in de tweede helft van augustus. Dan zal de brug over het kanaal verdwijnen. Het bouwwerk werd nog door de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog gebouwd.

BC

Twee houtblokken en twee banden. Meer heb je niet nodig om een toren naar beneden te halen.

Aankomst aan Kampenhout-Sas is nachtelijke attractie

Vier veeltonners leveren brug

De metalen overspanningen van de nieuwe brug van Kampenhout-Sas ogen indrukwekkend. Dat kan ook niet anders, met hun 55 ton en een lengte van 57 meter. Maandagavond vertrokken vier vrachtwagens met eenvoud brugelementen aan de fabriek in Marche-en-Famenne, om gisteronchtend rond vier uur in Kampenhout toe te komen.

Er kwam gisteren een indrukwekkende kraan aan te pas om de brugelementen op hun juiste plaats te passen. Voorbijgangers en fietsers bleven staan om de indrukwekkende klus te bewonderen. „Wij komen uit Holsbeek om een kijkje te nemen", vertelt een ouder koppel, boven op de noodbrug over de Vaart. „Onze zoon rijdt met een van de vrachtwagens. Wij komen hem zijn boterhammen brengen, en een kijkje nemen. We wisten dat dit de moeite ging zijn."

De vier brugdragers meten elk 57 meter, en wegen elk liefst 55 ton. Vanochtend komen de twee overige brugelementen toe. Het gaat om de twee afzonderlijke bruggen voor de voetgangers. „En dit zijn niet de meest indrukwekkende werken", weet Chris Caestecker, hoofd van de dienst Wegen Vlaams-Brabant van het Vlaamse Gewest. „Die volgen nog, namelijk het plaatsen van de brug zelf." Wanneer dit gebeurt, kon het diensthoofd niet meteen zeggen. Zeker is dat dit de komende maanden gebeurt.

Alles volgens plan

„De werken verlopen nog goed volgens de planning. Na het leggen van de brug, volgt de afwerking van de wegen. Midden volgend jaar is het nieuwe verkeersknooppunt van Kampenhout-Sas klaar", aldus Caestecker. Het verkeer gaat al sinds november vorig jaar over een tijdelijke noodbrug. „De verkeersdoorstroming verloopt verrassend vlot. Dit hadden we zelf niet verwacht."

Drie rijstroken

De werken gingen in de lente vorig jaar van start, en de uitvoeringstermijn is voorzien op 720 werkdagen. De hele klus kost 11,6 miljoen euro. De Vlaamse overheid investeert daar het grootste deel van, maar ook de gemeente Kampenhout legt ruim 700.000 euro bij voor riolen en voetpaden. De hoofdbrok van de werken, is het bouwen van de nieuwe brug over het kanaal. Die telt drie rijstroken, en aan weerszijden een vrijliggende brug voor de voetgangers.

Aan beide zijden van de brug komt er een rotonde, om het verkeer van de Haachtse-, naar de Leuvense- en Mechelsesteenweg te doen vlotten. Fietsers kunnen gebruik maken van fietsersstunnels en er komen busshaltes en een pendelparking.

(BCZ)

Indrukwekkende werken aan Kampenhout-Sas. De nieuwe brug krijgt ...

Vermijd Kampenhout-Sas

■ KAMPENHOUT

De noodbrug aan Kampenhout-Sas is klaar. Op 6 november vermijd je best het verkeersknooppunt als je er niet hoeft te zijn. Dan wordt de brug in vier fases in gebruik genomen.

De gemeente Kampenhout lanceert de oproep: 'Blijf weg uit Kampenhout-Sas op 6 november!' „We willen die dag zoveel mogelijk verkeer weghouden", vertelt burgemeester Jean Meeus (CD&V). „De aannemer neemt dan in vier fases de tijdelijke noodbrug in dienst. De eerste fase gaat van start na de ochtendspits. Voor de avondspits moet alle verkeer over de noodbrug rijden. Toch is hinder zeker niet uit te sluiten."

Als het regent op 6 november, wordt alles een dag uitgesteld. „Want de aannemer moet meteen ook de wegschilderingen aanbrengen, anders is de verwarring nog groter. Als het regent, kan dit niet." Als de noodbrug in gebruik is, kan stilaan de afbraak van de huidige Sasbrug van start gaan. Nadien volgt de bouw van de nieuw brug. Die is pas in de loop van 2004 klaar. Dan verdwijnt de tijdelijke noodbrug.

De nieuwe, definitieve brug telt twee keer twee rijvakken. Onmiddelijk naast de brug, maar er los van, komen aan beide zijden aparte bruggen voor fietsers en voetgangers. Op de toegangshelling van de brug -kant Leuven- komt een busstation. De huidige verkeerslichten worden vervangen door rotondes. Alle fieters- en voetgangersverkeer op de drukke kruispunten verloopt ondergronds via tunnels.

(BCZ)

FOTO JOS VERHOOGEN
De noodbrug is klaar, en wordt in dienst genomen op 6 november. „Blijf er dan weg", waarschuwt burgemeester Meeus.

Overleven op mega-bouwwerf

De langverwachte werken aan Kampenhout-Sas gingen gisteren efficiënt van start. De bewoners en handelaars die net buiten de onteigeningscirkel vallen, kijken aan tegen twee volle jaren van immense bouwwerken voor hun deur. Geen lachertje, en ze hebben zich dan obk gewapend tegen maandenlange isolatie. Zo stapt mazoutleverancier Piva over op leveringen per schip, want vrachtwagens krijgen het er moeilijk.

door Bart CLAES

Grote bobijnen met nutskabels staan gestapeld naast de inrit van het tankstation Piva op de Leuvensesteenweg. Het station valt net naast de onteigeningscirkel. Alle buren zijn inmiddels vertrokken en hun huizen zijn gen tegen de vlakte. Weldra is de hele omgeving een grote bouwwerf. Uitbaters Geert en Bart Vandereeth houden hun hart vast. „Vooral het tankstation zal het moeilijk krijgen", denkt Geert. „En ook de mazoutleveranciers niet zo gemakkelijk meer gaan, eens ze de rotonde voor onze deur aanleggen."

De rotonde

De aanlevering van mazout is wel gegarandeerd. „We zijn overgegaan op aanvoer per schip. Je moet immers een beetje vooruitdenken. Een schip kan tot 200.000 liter aanleveren, en wij verdelen wekelijks 400.000 tot 500.000 liter. Elke levering per schip spaart vijf tot zes vrachtwagenritten uit."

Vlak naast de mazoutleverancier heeft Tommy Desees aan zijn frituur net enkele vierkante meter terras aangelegd. „Maar het kan best zijn dat het weldra verdwijnt onder de werkzaamheden", vertelt Tommy. De man nam de frituur over van dit jaar over. „Uiteraard wist ik wel dat er grootschalige werken zouden gebeuren. Daarom heb ik ook een overeenkomst met de eigenaar. Als ik niet kan openen door de werken, hoef ik geen huur te betalen. En ik hoop een beetje dat de werkmensen 's middags hier komen eten. Die eten ook wel graag friet."

Tommy kijkt eveneens vooruit. Hij richtte een parking in achter de zaak, want de parkeerplaatsen voor de frituur dreigen te verdwijnen. Vooruitkijkend doopte hij de zaak om tot De Rotonde, naar de rotonde die binnen twee jaar voor zijn deur ligt.

Tommy Desees en Maria Neyens hopen op de werfarbeiders, om twee lange jaren te overbruggen. „Zij eten toch ook graag frietjes?"

FOTO JOS VERHOOGEN

Woningen Sas tegen de vlakte

KAMPENHOUT. De afbraakwerken van de woningen aan Kampenhout-Sas zijn van start gegaan. Er gaan 29 huizen tegen de vlakte in 55 dagen.

De afbraakwerken aan Kampenhout-Sas zijn gestart.

Na de afbraakwerken start de bouw van de noodbrug over het kanaal, en dan volgen de echte herinrichtingswerken. Het aanbestedingsbedrag daarvan is vastgesteld op 11,4 miljoen euro (460 miljoen frank). De werkzaamheden duren twee jaren.

De heraanleg van Kampenhout-Sas strekt zich uit van de Vekestraat tot de Bosstraat over de N26, en van de Oudestraat tot de Vogelzanglaan over de N21. Samen goed voor twee kilometer. Het project moet bijdragen tot een betere en veilige verkeersontsluiting. Tijdens de werken is verkeershinder niet uit te sluiten.

De leegstaande panden werden het doel van vandalen en dieven. Radiatoren, keukens, deuren en veel meer werd 's nachts gewoonweg uit de huizen geroofd. Er woonde ook een tijdlang een zwerver in de verlaten gebouwen.

BC

Busstation boven op kanaalbrug

■ **KAMPENHOUT Volgende week wordt de nieuwe overdekte bushalte op de brug aan het zopas vernieuwde knooppunt Kampenhout-Sas in gebruik genomen.**

„De laatste fase van de werken op het sas", bevestigt burgemeester Jean Meeus (CD&V). De vroegere achtt haltes rondom het sas worden teruggebracht tot twee overdekte haltes op de brug. Het is het sluitstuk van een grondige herinrichting van de zone rondom het kanaal Leuven-Mechelen: een tweede brug, twee rotondes en nieuwe aansluitingen.

„Op deze manier wil De Lijn het overstappen makkelijker maken", zegt dienstshoofd communicatie Yvonne Bries van de Lijn Vlaams Brabant. „Onderaan de nieuwe overdekte halte bevindt zich een 'Park and Ride' voor 24 wagens. Reizigers kunnen daar parkeren en zonder nat te worden de bus nemen."

Kampenhout-Sas is een belangrijk knooppunt tussen de buslijnen Mechelen-Leuven en Brussel-Haacht. „De nieuwe halte maakt het mogelijk en makkelijker om met de bus vanuit Brussel naar Leuven te reizen en omgekeerd", sluit Bries af. (DBP)

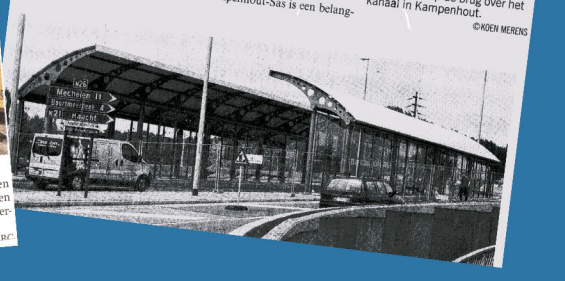

Het busstation is zo goed als klaar, bovenop de brug over het kanaal in Kampenhout.

©KOEN MERENS

Met dank aan Gerda Vanden Brande voor de krantenknipsels

Campenholt
Heemkring Kampenhout

KAMPENHOUT
KNAP·LANDELIJK·ZORGZAAM

Fotomuur - herinneringen

August Gillemot

Uit verz. Van Dormael

COVEE

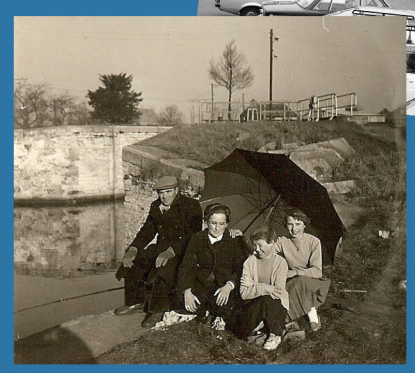

Relaxen aan de vaart in de "fifties"

't Zaaltje aan 't kanaaltje

1941 vs 2012 - Mechelsesteenweg 61
(Alfons Bols en zijn neef)

Zwemmen aan de trambrug (1942)
(foto Marie José Bols)

Schoon volk aan afspanning/restaurant Tobback
(8 mei 1904)

Na café "In den Welkom" werd er nog een kruidenierszaak uitgebaat.

Meubelen Forta
Mechelsesteenweg

Zie ginds komt de (stoom)boot op 't Sas weer aan (1997)

Ambiance rond "de Gulden Karpel"

De Gulden Stappers...
ze waren maar met 3
(foto's Renée Van Deutecom)

Kermisleute

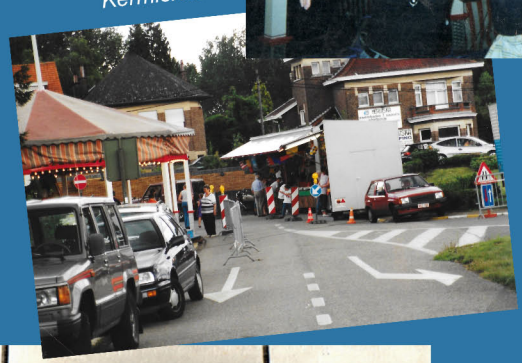

rechts: Antoinette Verrijt en Leonard Michiels
(foto's Veerle Van Dessel)

De heren van de Veiling

Het T.V.K. elftal
Van links naar rechts onderste rij : Raymond – Sylvain Hermans - Willy De Greef – Staf Vansteenweghen – Walter Van Remoortel – Pieter Vandervorst
Van links naar recht bovenste rij : Hugo Van Remoortel – André De Backer - ? – Robert Eeckeleers – Michel Janssens (stond in het doel) – Andre Dekrem – Victor Feyens – Gilbert Museeuw

2018

vaar(t)happening 2022
heemkring Campenholt steeds present

Dankwoord

De werkgroep "Kampenhout-Sas"

Paul Behets
Erik Heymans
Ann Peeters
Hugo Schoevaerts
Wouter Vanderbist
Huub Van der Steld
Ann Van Remoortel
Jean-Marie Verhulst

Posters:
Erik Heymans

Foto's (tenzij anders vermeld):
Erik Heymans
Jean-Marie Verhulst

Dank aan:
Felix Goossens voor zijn bijdrage over de strijdperikelen
Hubert Gulinck voor het proeflezen van de teksten
Gerry Croon en de gemeente Kampenhout voor de logistieke ondersteuning
Benny Peeters en KamArt voor het ter beschikking stellen van hun kunstwerken
Kunstenaar Willy Peeters voor de informatie omtrent zijn standbeeld "De Kanaalgravers" in Leuven
Els Smedts voor het maken van een passend gedicht
Staf Sevenants voor het ophalen van herinneringen tijdens ons interview
Jan Peeters (heemkring Ravensteyn) voor info omtrent de gevonden WO1 slachtoffers aan 't Sas
Regie der Gebouwen voor de toestemming tot gebruik van foto's van de bouw van de brug in 1942
Lydia Steens voor foto's omtrent de witloofveiling/vaccinatiecentrum
Albert Vercammen Jr. en Dirk Heremans voor het nakijken van de posters omtrent de witloofveiling
René en David Verhoeven voor de info omtrent de locatie van hun bedrijf
Gerda Vanden Brande om een selectie uit haar verzameling krantenknipsels te mogen gebruiken
Renée Van Deutekom voor haar fotocollectie over "de Gulden Karpel"
Fam. Van Dormael voor haar fotocollectie over houthandel Tobback-Van Dormael
Leon Van Haelst voor zijn info omtrent camping Véronique
Diane Tobback voor haar foto's over stoeten
Marc Van Nieuwenhoven van "Team Spoor O" voor het uitlenen van de maquette

Bronnen:
Algemeen Rijksarchief, Rijksarchief Antwerpen, Koninklijke Bibliotheek van België, archief stad Leuven, Regie der Gebouwen, Cartesius.be
"1714 in de regio Haacht" - R. Casteels en G. Vandegoor
"Het kanaal Leuven-Mechelen in heden en verleden" - G. Vandegoor
"Het kanaal Leuven-Mechelen (Dijle) in beeld" - André ver Elst
"De Leuvense vaart" - F. Degreef
"Le nouveau pont-route de Kampenhout sur le canal de Louvain à Malines" - E. Claeys, L.-J. Goris
"Het nijvere Relst. 100 jaar Sint-Jozefsparochie" - L. Michiels, ...
Artikels van Jan Cleynhens in de tijdschriften "Hogt" (heemkring Hagok - Haacht)
Jaarboeken Heemkring Campenholt